

ĀDAŽU NOVADA ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS AKTUALIZĀCIJAS UN ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS

VIDES PĀRSKATS

Izstrādāts stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros

REĢIONĀLIE
PROJEKTI

2021

SATURS

IEVADS	4
1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTU GALVENIE MĒRĶI UN UZDEVUMI, ĪSS SATURA IZKLĀSTS UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM	7
1.1 Plānošanas dokumentu īss saturs izklāsts	7
1.1.1. Ādažu novada ilgtermiņa attīstības stratēģija	7
1.1.2. Attīstības programma.....	9
1.2 Galvenie mērķi un uzdevumi	11
1.3 Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem	12
2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA, IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS UN SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA	14
2.1 Vides pārskata sagatavošanas procedūra	14
2.2 Iesaistītās institūcijas	16
2.3 Sabiedrības informēšana un līdzdalība	16
3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS UN IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTI NETIKTU ĪSTENOTI	18
3.1 Īss teritorijas raksturojums	18
3.2 Atmosfēras gaisa kvalitāte	19
3.2.1 Stacionāro avotu emisijas.....	19
3.2.2 Mobilo avotu emisijas un trokšņa piesārņojums.....	20
3.3 Virszemes un pazemes ūdeņu resursi un kvalitāte	21
3.3.1 Virszemes ūdensobjekti	21
3.3.2 Virszemes ūdeņu kvalitāte.....	24
3.3.3 Pazemes ūdeņu kvalitāte.....	25
3.3.4 Peldvietu ūdens kvalitāte	26
3.4 Ūdenssaimniecības raksturojums un ietekme uz vidi	27
3.5 Atkritumu apsaimniekošana	27
3.6 Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas	29
3.7 Riska teritorijas un objekti	29
3.8 Izmaiņas, ja plānošanas dokumenti netiktu īstenoti	31
4. VIDES STĀVOKĻIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTS VAR BŪTISKI IETEKMĒT	35
4.1 Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti	35
4.1.1. Dabas liegums “Lieluikas un Mazuikas ezeri”	35
4.1.2. Dabas liegums “Lielā Baltezera salas”	36
4.1.3. Aizsargājamo ainavu apvidus “Ādaži”	38
5. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI	45
5.1 Starptautiskie vides aizsardzības mērķi	45
5.2 Nacionālie vides aizsardzības mērķi	46

6.	PLĀNOŠANAS DOKUMENTU UN TO IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS.....	49
6.1	Tiešās un netiešās ietekmes	50
6.2	Īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes	52
6.3	Summārās ietekmes	53
7.	RISINĀJUMI, LAI NOVĒRSTU VAI SAMAZINĀTU PLĀNOŠANAS DOKUMENTU UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKO IETEKMI UZ VIDI.....	55
8.	IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS.....	57
9.	IZSTRĀDES METODES	59
10.	KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI	60
11.	PLĀNOŠANAS DOKUMENTU ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS	61
12.	ĪSTENOŠANAS MONITORINGS.....	62
	KOPSAVILKUMS	64
	PIELIKUMI 65	
	1. pielikums. Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Attīstības programmas indikatori monitoringam no vides aizsardzības viedokļa.....	66
	2. pielikums. Attīstības programmas stratēģiskās matricas vidēja termiņa prioritāšu īstenošanai izvērtējums attiecībā uz ietekmi uz vidi	69
	3. pielikums. Sabiedrības informēšana pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas.....	70

IEVADS

Latvijā pēc 2021.gada pašvaldību vēlēšanām būs 42 pašvaldības, tai skaitā Ādažu novada pašvaldība. To paredz Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums, kas spēkā stājās 2020.gada 23.jūnijā un nosaka, ka Ādažu novadā ietilps divas teritoriālās vienības Ādažu pagasts un Carnikavas pagasts. Ādažu novada administratīvās teritorijas administratīvais centrs noteikts Ādaži. Jaunā pašvaldības dome darbu uzsāks 2021.gada jūlijā. Esošās Ādažu novada un Carnikava novada pašvaldību domes turpinās darbu līdz 2021. gada pašvaldību vēlēšanām.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tiek veikts un Vides pārskats sagatavots kopējs par abiem Ādažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, t.i., Ādažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013.-2037.gadam aktualizāciju un Ādažu novada Attīstības programmu 2021.-2027.gadam.

Ādažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas aktualizācija izstrādāta saskaņā ar Ādažu novada domes 2020.gada 22.septembra sēdes lēmumu Nr.209 "Par Ādažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas aktualizāciju" un apstiprināto Darba uzdevumu Ādažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas (2013-2037) aktualizācijai (pielikums Ādažu novada domes 22.09.2020. sēdes lēmumam).

Ādažu novada Attīstības programma 2021. - 2027.gadam izstrādāta saskaņā ar Ādažu novada domes 2020.gada 28.jūlija sēdes lēmumu Nr.156 "Par Ādažu novada Attīstības programmas 2021. - 2027.gadam izstrādes uzsākšanu" un apstiprināto Darba uzdevumu Attīstības programmas izstrādei (pielikums Ādažu novada domes 28.07.2020. sēdes lēmumam, precizēti 24.11.2020. ar lēmumu Nr.249 "Par grozījumiem Ādažu novada domes 28.07.2020. lēmumā Nr.156" un 26.01.2021. lēmumā Nr.23 "Par grozījumiem Ādažu novada domes 28.07.2020. lēmumā Nr.156").

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums Ādažu novada Attīstības programmai 2021. - 2027.gadam tiek veikts pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja 2020.gada 28.septembra lēmumu Nr.4-02/61 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu".

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums Ādažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013.-2037.gadam aktualizācijai tiek veikts pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja 2020.gada 16.novembra lēmumu Nr.4-02/74 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu".

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma mērķis ir novērtēt attīstības programmas īstenošanas iespējamo ietekmi uz vidi. Vides pārskatā tiek analizēta plānošanas dokumenta atbilstība izvirzītajiem starptautiskajiem, nacionālajiem un reģionālajiem vides aizsardzības politikas mērķiem un kritērijiem, spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, kā arī vērtēti plānošanas dokumenta risinājumi.

Vides pārskats nepieciešams arī plānošanas dokumentiem, kuru ieviešana var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes NATURA 2000 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

Ādažu novadā atrodas trīs Natura 2000 teritorijas - dabas liegums "Lieluikas un Mazuikas ezeri", daļa no dabas lieguma "Lielā Baltezera salas" teritorijas, daļa no aizsargājamo ainavu apvidus "Ādaži" teritorijas un daļa no dabas parka "Piejūra" teritorijas.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma izstrādāšanas principus un saturu nosaka MK 2004.gada 23.marta noteikumi Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums".

Vides pārskatu Ādažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem izstrādāja SIA "Reģionālie projekti", sadarbībā ar Ādažu novada un Carnikavas novada pašvaldības

speciālistiem, un ņemot vērā reglamentējošo normatīvo aktu prasības, Vides pārraudzības valsts biroja un citu atbildīgo institūciju rekomendācijas.

BŪTISKĀKO TERMINU SKAIDROJUMS

ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA	Ilgtērmiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts vietējās pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva. ¹
ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA	Vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopums vietējās pašvaldības attīstības stratēģijā izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai. ²
STRATĒGISKAIS IETEKMES UZ VIDĪ NOVĒRTĒJUMS	Ietekmes uz vidi novērtējums plānošanas dokumentam, kura īstenošana var būtiski ietekmēt vidi, arī Vides pārskata sagatavošana, apspriešana, sabiedrības iesaistīšana Vides pārskata apspriešanā un konsultāciju veikšana, vides pārskata un tā apspriešanas rezultātu ņemšana vērā plānošanas dokumenta sagatavošanā un izmantošana lēmumu pieņemšanai, kā arī informācijas sniegšana par pieņemto lēmumu šajā likumā noteiktajā kārtībā. ³
VIDES PĀRSKATS	Atsevišķa sadaļa stratēģijā, plānā, programmā, koncepcijā vai cita veida plānošanas dokumentā, uz kuru attiecas Par ietekmes uz vidi novērtējuma likuma nosacījumi, vai atsevišķs dokuments, kas nosaka, apraksta un novērtē attiecīgā dokumenta, kā arī iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumenta mērķus, paredzēto realizācijas vietu un darbības jomu. ⁴
VIDES MONITORINGS	Līdzeklis Vides aizsardzības politikas plānošanai, veikto vides aizsardzības pasākumu efektivitātes novērtēšanai, kā arī ietver sevī vides kvalitātes bīstamu izmaiņu agrās brīdināšanas sistēmu, kas ir pamats operatīvai rīcībai seku novēršanai vai mīkstināšanai. Vides monitoringa programma nosaka valsts vides aizsardzības iestāžu veiktā un organizētā vides monitoringa tīklu, parametrus, regularitāti un izmantojamās metodes. ⁵

¹ Teritorijas attīstības plānošanas likums, 13.10.2011.

² Teritorijas attīstības plānošanas likums, 13.10.2011.

³ Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu", 14.10.1998.

⁴ Likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu", 14.10.1998.

⁵ www.meteo.lv

1. PLĀNOŠANAS DOKUMENTU GALVENIE MĒRĶI UN UZDEVUMI, ĪSS SATURA IZKLĀSTS UN SAISTĪBA AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

1.1 Plānošanas dokumentu īss satura izklāsts

Atbilstoši likumam “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums”, sākot ar 2021. gada 1. jūliju Ādažu novada administratīvajā teritorijā ietilps divas teritoriālās vienības – esošais Ādažu novads un esošais Carnikavas novads. Lai 2021. gada pašvaldību vēlēšanās ievēlētā pašvaldības dome varētu uzsākt pildīt savas funkcijas un uzdevumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, nepieciešams izstrādāt jaunā Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attīstības programmu.

1.1.1. Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija

Aktualizētā Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. - 2037. gadam ir apvienotā Ādažu novada ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts novada ilgtermiņa attīstības redzējums, stratēģiskie mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva. Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteiktas vadlīnijas teritorijas attīstībai un plānošanai, kā arī plānošanas dokuments satur divus pielikumus – “Esošā situācija” un “Apdzīvojuma struktūra un pakalpojumu grozs”. Ilgtspējīgas attīstības stratēģija hierarhiski ir augstākais Ādažu novada pašvaldības teritorijas plānošanas dokuments. Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas aktualizācija ir pamats Ādažu novada attīstības programmas vidēja termiņa prioritāšu, uzdevumu un investīciju mērķtiecīgai plānošanai, kā arī jauna novada teritorijas plānojuma izstrādei.

Ādažu novadā līdz jaunas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas aktualizācijas apstiprināšanai, ir spēkā Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.-2037.gadam, kas apstiprināta 23.07.2013. un Carnikavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014.-2030.gadam, kas apstiprināta 27.03.2014.

Kā minēts ilgtspējīgas attīstības stratēģijas ievadā, tad jaunievēlētajai Ādažu novada domei (pēc 2021.gada pašvaldības vēlēšanām), apstiprinot aktualizēto Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, būs jāizdara būtiskas izvēles par attīstības jautājumiem, no kurām nozīmīgākās ir:

- Ādažu un Carnikavas pilsētu robežu noteikšanas kritēriji, vērtējot iespējamus ieguvumus / zaudējumus un nepieciešamos finanšu līdzekļus ielu tīkla un inženierkomunikāciju tīkla izbūvei un uzturēšanai;
- ciemu robežas un apbūves koncentrēšana ciemos, krasi ierobežojot izklaidus apbūves attīstību;
- publisko pakalpojumu nodrošinājums, tai skaitā izglītības iestāžu tīkla pilnveidošanas principi, balstoties uz iedzīvotāju izvietojumu un demogrāfisko modeli nākamajiem 10-20 gadiem;
- dabas parka “Piejūra” ilgtspējīga iekļaušanās novada ekonomiskajās aktivitātēs, rodot saprotamus kompromisus ar valsts institūcijām par infrastruktūras objektu izbūvi;
- ražošanas un loģistikas teritoriju platības un izvietojums.

1.attēls. Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas sastāvs

1.tabula. Novada stratēģiskie uzstādījumi ilgtermiņā līdz 2037. gadam

<p>Vīzija Ādažu novads 2037. gadā</p>	<p>Izcila teritorija dzīvei un darbam Pierīgā. Teritorija, kas īpaši piemērota ģimenēm ar bērniem, inovatīviem ražošanas uzņēmumiem, aktīvās atpūtas cienītājiem.</p> <p>Mobilitāte būs balstīta transporta daudzveidībā - vilciens, autobuss, automašīna, velosipēds, mikromobilitātes rīki un kājāmiešana.</p> <p>Mājokļu pieejamība un dažādība, kā arī videi draudzīga, mūsdienīga pārvaldība, veicinās iedzīvotāju skaita pakāpenisku pieaugumu. Ādažu un Carnikavas pilsētas, kur dzīvos lielākā iedzīvotāju daļa.</p> <p>Daudzveidīgais dabas teritoriju tīklojums piesaistīs tūristu uzmanību. Pateicoties unikālajam ūdenstransporta savienojumam ar Gaujas - Baltezersa kanālu, izbūvētajam veloceļu tīklam un ērtajiem savienojumiem ar elektrisko vilcienu, novads būs kļuvis par iecienītu vienas dienas izbraucienu teritoriju.</p> <p>Baltijas jūras piekraste kā paraugteritorija.</p> <p>Novada kultūrvēsturiskais mantojums un uzturētās kultūrvēsturiskās tradīcijas piešķirs īpašu šarmu dzīves videi un veidos pamatu novada iedzīvotāju identitātei un stiprai piederības sajūtai.</p> <p>Vieda pārvaldība un finansiāla novada patstāvība.</p> <p>Ādažu novads būs daļa no starptautiski konkurētspējīgā Rīgas metropoles areāla, piedāvājot ražošanas teritorijas zaļās un digitālās ekonomikas attīstībai.</p> <p>Pašvaldības darbība balstīta sadarbībā ar vietējiem iedzīvotājiem kaimiņu pašvaldībām, uzņēmumiem un valsts iestādēm, nodrošinās plašas iespējas inovatīvām kopienas aktivitātēm un dažādu pakalpojumu sniegšanai.</p> <p>Ādažu novads būs izveidojies par pārmaiņu katalizatoru Latvijā, par vienu no spēcīgākajiem novadiem Baltijas reģionā. Sadarbībā ar ārvalstu partneriem būs nostiprināta novada reputācija kā izcilai inovāciju un dažādu pilotprojektu teritorijai.</p>
--	--

Attīstības vispārējais mērķis⁶	Novada iedzīvotāju labklājība – veselīga, labvēlīga un droša vide dzīvošanai, izglītībai, atpūtai un sevis apliecināšanai, kā arī sociāli un telpiski līdzsvarota attīstība, kas virzīta uz daudzveidīgu, uz kultūru un zināšanām balstītu konkurētspējīgu saimniecisko darbību.			
Stratēģiskie mērķi (SM)	SM1 Droša, sakārtota infrastruktūra	SM2 Konkurētspējīga un daudzveidīga uzņēmējdarbība	SM3 Izglītota sabiedrība un kvalitatīvi pakalpojumi	SM4 Sabiedrības iesaiste un ilgtspējīga attīstība
Ilgtērmiņa prioritātes (IP)	IP1 Labas infrastruktūras novads attīstīta tehniskā infrastruktūra, pielāgošanās klimata pārmaiņām, attīstīta transporta infrastruktūra, nodrošinot novada dažādo teritoriju savienojamību un mobilitāti, pretplūdu un meliorācijas sistēmu darbības nepārtrauktība	IP2 Videi draudzīgs un darbīgs novads klimatneitralitāte, inovatīva un vieda uzņēmējdarbība, atbalsts uzņēmējdarbībai un digitalizācijai, jaunas darba vietas, kā arī vides pieejamība un tās aizsardzība	IP3 Izglītots un labklājīgs novads vienlīdzīgas iespējas un piekļuve izglītībai, veselības aprūpei, darba tirgum, sporta aktivitātēm, kultūras aktivitātēm, pieejama sociālā aizsardzība un iekļaušana	IP4 Pašu pārvaldīts novads resursu sinerģiska apvienošana, sadarbība, ilgtspējīga attīstība, iedzīvotāju kopienu attīstība un iesaiste novada pārvaldībā, vieda un efektīva pārvaldība

Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā apzināti nozīmīgākie esošie telpiskās struktūras elementi un noteikta vēlamā novada teritorijas telpiskā struktūra - apdzīvojuma struktūrai, galvenajiem transporta koridoriem un infrastruktūrai, t.sk. veloceļu tīkla attīstībai, ūdens transporta attīstībai, dabas teritorijām, kultūrvēsturiskā mantojuma teritorijām, ražošanas un loģistikas teritorijām, Ādažu militārajam poligona un Kadagai (militāro inovāciju teritorijai). Ādažu novada IAS definē šo teritoriju stratēģiskās attīstības ietvaru un nosaka vadlīnijas šo teritoriju plānošanai un attīstībai.

Nozīmīgākās ilgtermiņa izmaiņas telpiskajā struktūrā balstās uz sekojošiem pamatprincipiem: dzīvojamās apbūves koncentrācija pilsētās un ciemos, mobilitātes daudzveidība un pakalpojumu pieejamība, dabas teritoriju tīklojums.

1.1.2. Attīstības programma

Attīstības programma ir vidēja termiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas Ādažu novada attīstības vidēja termiņa prioritātes, rīcības virzieni, uzdevumi un pasākumi septiņu gadu periodam - no 2021. gada līdz 2027. gadam, lai īstenotu Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā izvirzītos ilgtermiņa stratēģiskos uzstādījumus.

Ādažu novadā līdz jaunas novada attīstības programmas izstrādei un apstiprināšanai, ir spēkā Ādažu novada attīstības programma 2016. - 2022. gadam, kas apstiprināta 26.01.2016. un Carnikavas novada attīstības programma 2015. - 2021. gadam, kas apstiprināta 27.03.2014.

Attīstības programma sastāv no pieciem (5) sējumiem (*skatīt 2.attēlu*):

- Pirmais sējums ietver Ādažu novada pašreizējās situācijas aprakstu un SVID analīzi. Sējums papildināts ar tematiskiem attēliem un piecpadsmit (15) pielikumiem.
- Otrajā sējumā jeb Stratēģiskā daļa ir norādīta Ādažu novada attīstības vīzija, stratēģiskie mērķi un ilgtermiņa prioritātes, kā arī, balstoties uz pašreizējās situācijas analīzes

⁶ Noteikts Ādažu novada attīstības programmā 2021.-2027.gadam

rezultātiem, katrai no ilgtermiņa prioritātēm noteiktas vidējā termiņa prioritātes un mērķi, rīcības virzieni un uzdevumi. Stratēģiskās daļas sējums papildināts ar astoņiem (8) pielikumiem. Kā arī Stratēģiskajā daļā izstrādātas vadlīnijas novada teritorijas plānojumam.

- Trešajā sējumā Rīcību plānā noteiktas rīcības, kuras īstenojot, novads virzās uz Stratēģiskajā daļā noteiktajiem uzdevumiem, ilgtermiņa un vidēja termiņa mērķiem.
- Ceturtajā sējumā ietverts Investīciju plāns – ieguldījumi, kuri nepieciešami pašvaldībai, kā arī perspektīvie projekti laika posmam no 2021. līdz 2027.gadam, lai sasniegtu Stratēģiskajā daļā noteiktos vidējā termiņa uzstādījumus, īstētu Rīcības plānā iekļautās aktivitātes un sasniegtu plānotos rezultātus.
- Piektajā sējumā ir ietverta informācija par sabiedrības līdzdalības pasākumiem.

Īstenošanas uzraudzības un novērtēšanas kārtība, kas arī ir viena no Attīstības programmas sastāvdaļām ir iekļauta otrajā sējumā Stratēģiskā daļā, kurā noteikts uzraudzības process.

2.attēls. Attīstības programmas sastāvs

2.tabula. Novada vidēja termiņa stratēģiskie uzstādījumi līdz 2027.gadam

IP1 Labas infrastruktūras novads	IP2 Videi draudzīgs un darbīgs novads	IP3 Izglītots un labklājīgs novads	IP4 Pašu pārvaldīts novads
VTP1: Attīstīta un racionāla inženiertehniskā infrastruktūra VTP2: Darbspējīgas polderu un citas meliorācijas sistēmas VTP3: Attīstīta, droša un mobila satiksmes infrastruktūra	VTP4: Aizsargāta un sakopta vide brīvā laika pavadīšanai VTP5: Efektīva resursu izmantošana VTP6: Klimatneitrāla enerģijas ģenerācija un izmantošana VTP7: Uzņēmējdarbībai pielāgota novada teritorija	VTP8: Pieejama un daudzpusīga izglītība VTP9: Daudzveidīgu sociālo un veselības pakalpojumu pieejamība VTP10: Sporta aktivitāšu pieejamība un daudzveidība VTP11: Novada kultūrvides attīstība VTP12: Iedzīvotāju dzīves stabilitāte un drošība	VTP13: Racionāla ilgtspējīgas attīstības vadība VTP14: Attīstīta sadarbība ar citām pašvaldībām, iestādēm un organizācijām VTP15: Aktīva vietējo kopienu stiprināšana un iesaiste pašvaldības darbā VTP16: Kvalitatīva pašvaldības, pašvaldības iestāžu un uzņēmumu

Attīstības programmā izvirzītie vidēja termiņa mērķi, prioritātes, rīcības virzieni un uzdevumi pamatojas uz novada, Rīgas plānošanas reģiona un valsts noteikto nākotnes vīziju. Attīstības programmā ievērotas un iekļautas novada iedzīvotāju un speciālistu formulētās vajadzības, galvenie risināmie jautājumi, Latvijas un Rīgas metropoles areāla attīstības dokumenti, kā arī Eiropas telpiskās attīstības perspektīvā – formulētie mērķi, ciktāl tie atbilst vai skar novada attīstības intereses.

Attīstības programmas Rīcības plānā rīcības virzieni un uzdevumi ir izvirzīti atsevišķi pa pagastiem – Ādažu pagastam un Carnikavas pagastam.

Attīstības programmā noteiktas vadlīnijas teritorijas plānojumam:

- vispārīgas prasības;
- apdzīvojuma attīstībai un plānošanai;
- transporta un inženierkomunikāciju attīstībai un plānošanai;
- ražošanas objektu apbūves teritoriju attīstībai un plānošanai;
- rekreācijas telpu attīstībai un plānošanai;
- valsts interešu telpu attīstībai un plānošanai;
- īpaši aizsargājamām dabas teritorijām;
- kultūrvēsturiski nozīmīgām teritorijām.

1.2 Galvenie mērķi un uzdevumi

Attīstības plānošana ir principu, mērķu un to sasniegšanai nepieciešamo rīcību izstrāde nolūkā īstenot politiski noteiktas prioritātes un nodrošināt sabiedrības un teritorijas attīstību⁷.

Attīstības plānošanas procesā tiek apzināti un novērtēti novada pašvaldības rīcībā esošie resursi, piedāvājot risinājumus to efektīvai un ilgtspējīgai izmantošanai, mērķtiecīgi plānotas rīcības un investīcijas, sekmēta visu veidu investīciju piesaiste, kā arī sekmēta teritorijas atpazīstamība.

Ādažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013. - 2037. gadam aktualizācijas galvenais mērķis ir aktualizēt jaunā Ādažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2037. gadam, apvienojot abu novadu⁸ stratēģijas dokumentus un pielāgojot tos pašreizējai situācijai. Tā kā Ādažu novada Attīstības programma 2021. - 2027. gadam jāizstrādā, ņemot vērā Ādažu novada Ilgtspējīga attīstības stratēģiju (2013. - 2037. g.) un Carnikavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju (2014. - 2030. g.), nepieciešams aktualizēt Ādažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, apvienojot tajā Ādažu un Carnikavas novadu ilgtspējīgas attīstības stratēģiju nozīmīgākos ilgtspējīgos elementus.

Plānošanas dokumenta aktualizācijas izstrādes Darba uzdevumā ir noteikti šādi izstrādes **uzdevumi**:

- 1) definēt Ādažu novada vidēja termiņa attīstības stratēģiskos virzienus un rīcību kopumu, finanšu resursus un atbildīgos izpildītājus;
- 2) izvērtēt un ņemt vērā plānošanas reģiona spēkā esošos teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, Ādažu novada un Carnikavas novada teritoriju plānojumus un to pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, ar kurām robežojas jaunveidojamais Ādažu novads, kā arī uzsāktos un iepriekš plānotos infrastruktūras projektus;

⁷ 08.05.2008. Attīstības plānošanas sistēmas likums, 3.pants

⁸ Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija (2013.-2037.), apstiprināta 23.07.2013. (lēmums Nr. 162); Carnikavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija (2014.-2030.), apstiprināta 27.03.2014. (protokols Nr. 8, 1.§)

- 3) nodrošināt sabiedrības pārstāvju līdzdalību Stratēģijas aktualizācijā atbilstoši Ministru kabineta 25.08.2009. noteikumiem Nr.970 "Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā";
- 4) izstrādāt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu.

Ādažu novada attīstības programmas 2021. - 2027. gadam galvenais mērķis ir izstrādāt vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentu teritorijai, kurā šobrīd ietilpst Ādažu novads un Carnikavas novads, lai sekmētu ilgtspējīgu un stabilu nākamā Ādažu novada attīstību, nodrošinātu iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanu un veicinātu uzņēmēju konkurētspēju.

Plānošanas dokumenta izstrādes Darba uzdevumā ir noteikti izstrādes **uzdevumi**:

- 1) noskaidrot esošo situāciju un vispārējās attīstības tendences esošajā Ādažu un Carnikavas pagasta teritorijā;
- 2) definēt Ādažu novada vidēja termiņa attīstības stratēģiskos virzienus un rīcību kopumu, uzdevumus, finanšu resursus un atbildīgos izpildītājus;
- 3) izvērtēt un ņemt vērā plānošanas reģiona spēkā esošos teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, Ādažu pagasta pašvaldības un Carnikavas pagasta pašvaldības spēkā esošos attīstības plānošanas dokumentus, pašvaldību uzsāktos un iepriekš plānotos infrastruktūras projektus, to pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, ar kurām robežojas Ādažu novads;
- 4) nodrošināt sabiedrības pārstāvju līdzdalību attīstības programmas izstrādē;
- 5) izstrādāt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu.

Vides pārskata izstrādes mērķis ir sniegt informāciju pašvaldībai, sabiedrībai un kompetentajām institūcijām, lai varētu izvērtēt ietekmes uz vidi, kas varētu rasties plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā, un iezīmēt ceļus šo ietekmju samazināšanai vai likvidēšanai.

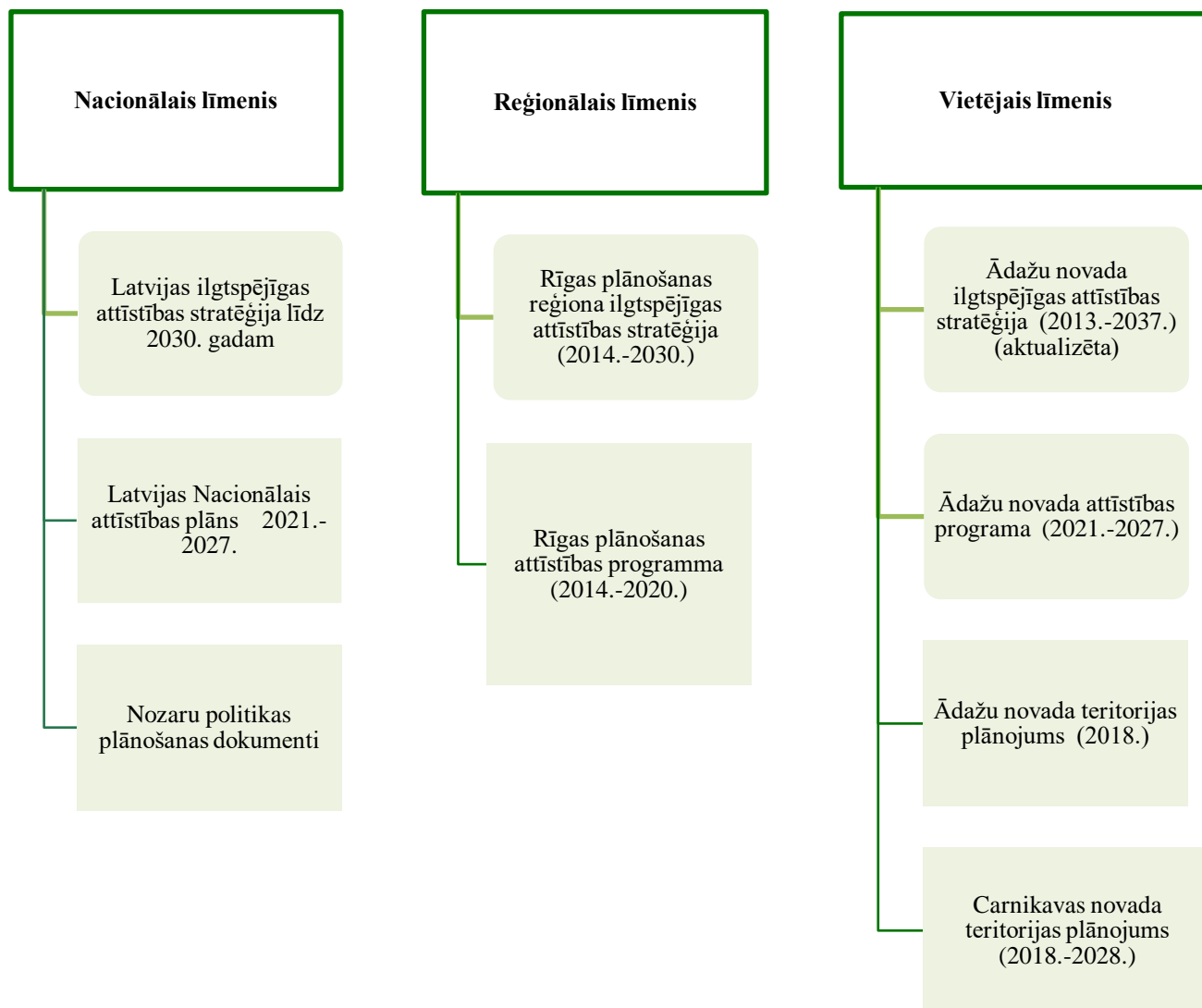
1.3 Saistība ar citiem plānošanas dokumentiem

Saskaņā ar MK 14.10.2014. noteikumiem Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem", ilgtspējīgas attīstības stratēģiju izstrādā ievērojot Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, kā arī izvērtējot blakus esošo pašvaldību (Rīga, Ropažu novads (Garkalnes pagasts), Siguldas novads (Inčukalna pagasts), Saulkrastu novads (Sējas un Saulkrastu pagasti) ilgtspējīgas attīstības stratēģijas.

Savukārt atbilstoši normatīvo aktu prasībām attīstības programmu izstrādā, ievērojot pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un izvērtējot nacionālā līmeņa, Rīgas plānošanas reģiona un blakus esošo pašvaldību plānošanas dokumentus.

Jāatzīmē, ka Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas aktualizācijas izstrādes posmā arī kaimiņu pašvaldības izstrādā vai izstrādās jauno novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attīstības programmu. Ādažu novada attīstības programmas Stratēģiskajā daļā ir veikts izvērtējums par atbilstību vietēja līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem un nedefinētas kopīgas intereses ar kaimiņu pašvaldībām. Ņemot vērā to, ka jaunveidojamām novadu pašvaldībām jāizstrādā jauni teritorijas plānošanas dokumenti, lai noteiktu kopīgos sadarbības virzienus, Ādažu novada dome ir veikusi individuālas konsultācijas ar visām pašvaldībām, kuru teritorija robežojas ar Ādažu un Carnikavas pagastiem.

Plānošanas dokumentu hierarhiju, kas ņemti vērā izstrādājot Ādažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, attēlo 3. attēls.

3.attēls. Teritorijas attīstības un plānošanas dokumentu hierarhija

Rīgas plānošanas reģiona kontekstā ņemts vērā arī Rīcības plāns Rīgas metropoles areāla attīstībai, kurā ietilpst arī Ādažu novads. Kā arī īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plāni un Gaujas un Daugavas upju sateces baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni.

2. VIDES PĀRSKATA SAGATAVOŠANAS PROCEDŪRA, IESAISTĪTĀS INSTITŪCIJAS UN SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA

2.1 Vides pārskata sagatavošanas procedūra

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (SIVN) veikšanas nepieciešamību un Vides pārskata sagatavošanas procedūru, tā saturu nosaka Latvijas Republikas nacionālie normatīvie akti - likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" (13.11.1998.) un MK noteikumi Nr.157 "Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" (23.03.2004.), kā arī Eiropas Savienības (ES) - Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2001/42/EK (27.06.2001.) par noteiktu plānu un programmu ietekmi uz vidi novērtējumu.

SIVN ir process, kura mērķis ir uzlabot nozares politikas, politikas plāna, rīcības programmas, kā arī citu nacionālo, reģionālo un vietējo stratēģisko plānošanas dokumentu un normatīvo aktu kvalitāti, vērtējot šo dokumentu iespējamo ietekmi uz vidi un laicīgi novēršot vai mazinot to īstenošanas negatīvās ietekmes. Šis process ir vērsts uz to, lai izvērtētu, kādas būtiskas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē var rasties politikas plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātā, un kā tās ietekmēs dabas kapitālu – resursus un pakalpojumus. SIVN ir veicams plānu un programmu sagatavošanās posmā un tā nepieciešamību un procesu nosaka starptautiskā un nacionālā likumdošana.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums Ādažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013.-2037. gadam aktualizācijai tiek veikts pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja 2020. gada 16. novembra lēmumu Nr.4-02/74 "Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu". Lēmumu Nr.4-02/61 par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu Ādažu novada attīstības programmai 2021. - 2027. gadam Vides pārraudzības valsts birojs pieņēma 2020. gada 28. septembrī.

Abiem Ādažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem tika sagatavots kopējs Vides pārskats. Vides pārskata projekta redakcija tika sagatavota, pamatojoties uz aktualizēto ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 03.02.2021. sagatavoto redakciju un attīstības programmas projekta redakcijas (11.02.2021.) izvērtējumu - plānošanas dokumentos noteiktajiem risinājumiem. SIVN procesa mērķis ir panākt vides aspektu integrēšanu plānošanas procesā, nodrošinot, ka vides vērtības tiek atbilstoši iestrādātas jaunajos Ādažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentos.

Vides pārskata izstrādē tika izmantoti elektroniski pieejami informācijas avoti, datu bāzes, kā arī dažādi publicēti materiāli, institūciju publiskie gada pārskati, pašvaldību speciālistu sagatavotā informācija, Ādažu novada un Carnikavas novada pašvaldības attīstības plānošanas dokumenti, uzsāktie un iepriekš plānotie infrastruktūras projekti un publiskie gada pārskati.

Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas aktualizāciju veica SIA "Grupa 93", sadarbojoties ar pašvaldību.

Attīstības programmas izstrādi veica Ādažu novada dome, sadarbojoties ar Carnikavas novada domi, ņemot vērā darba grupu (vadības un tematisko darba grupu viedoklis), pašvaldības speciālistu, vadības, deputātu un sabiedrības viedokli (aptaujas anketu rezultāti, iesniegumi).

3. tabula. Nozīmīgākie informācijas avoti

Datu avots	Datu nosaukums	Informācijas saturs
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Valsts statistikas pārskata veidlapa "Nr.2 – Gaiss. Pārskats par gaisa aizsardzību"	Dati par stacionāro avotu emisijām atmosfēras gaisā
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Valsts statistikas pārskata veidlapa "Nr.3 – Atkritumi. Pārskats par atkritumiem"	Dati par bīstamajiem un sadzīves atkritumiem
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Valsts statistikas pārskata veidlapa "Nr.2 – Ūdens. Pārskats par ūdens resursu lietošanu"	Ūdens patēriņa uzskaitē, novadīto notekūdeņu apjomi, paliekošais piesārņojums
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs	Informācija par piesārņotām un potenciāli piesārņotām teritorijām
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Gaujas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2016. - 2021. gadam Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2016. - 2021. gadam	Informācija par Gaujas un Daugavas upju sateces baseinu apgabalos esošajiem ūdensobjektiem, to apsaimniekošanu
Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs	Gaujas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016.-2021.gadam Daugavas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības 2016.-2021.gadam	Informācija par plūdu risku teritorijām un plūdu riskam pakļauto teritoriju apsaimniekošana un izmantošana
Dabas aizsardzības pārvalde	www.daba.gov.lv	Dati par īpaši aizsargājamām teritorijām
Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapa	www.vpvb.gov.lv	Dati par atļaujām, informācija par procedūru, indikatoru saraksts, informācija pašvaldībām
Pašvaldības tīmekļa vietnes	www.adazi.lv www.carnikava.lv	Publiskie gada pārskati, dati par projektiem
Valsts vienotais ģeotelpiskās informācijas portāls Ģeolatvija	www.geolatvija.lv	Pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumenti

2.2 Iesaistītās institūcijas

Atbilstoši MK 23.03.2004. noteikumiem Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5. punktam, Ādažu novada pašvaldība, pirms plānošanas dokumentu izstrādes uzsākšanas un iesniegumu iesniegšanas Vides pārraudzības valsts birojā, ir konsultējies par nepieciešamību piemērot Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai un Ādažu novada attīstības programmai stratēģisko ietekmes uz vidi procedūru – ar Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi, Dabas aizsardzības pārvaldi un Veselības inspekciju.

Sagatavotais Vides pārskata projekts un plānošanas dokumentu redakcijas tiks nodotas izskatīšanai un priekšlikumu vai atsauksmju saņemšanai šādām institūcijām, ko noteicis Vides pārraudzības valsts birojs savos lēmumos:

- VVD Lielrīgas reģionālajai vides pārvaldei;
- Dabas aizsardzības pārvaldei;
- Veselības inspekcijai.

Pēc priekšlikumu vai atsauksmju saņemšanas Vides pārskata projekts tiks papildināts un precizēts atbilstoši institūciju sniegtajiem priekšlikumiem un iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā izvērtēšanai un atzinuma sniegšanai.

2.3 Sabiedrības informēšana un līdzdalība

Vides pārskata sagatavošanas procedūras un sabiedrības līdzdalības principus nosaka MK 23.03.2004. noteikumi Nr.157 “Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, kā arī MK 25.08.2009. noteikumi Nr.970 “Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesos”.

Ilgspējīgas attīstības stratēģijas izstrādē sabiedrības iesaiste notiek plānošanas dokumenta redakcijas publiskās apspriešanas posmā, sniedzot savus priekšlikumus un piedaloties publiskās apspriešanas sanāksmē.

Attīstības programmas izstrādi veica Ādažu un Carnikavas novada domes apstiprināta izstrādes vadības grupa. Lai izstrādes procesā iesaistītu nozares speciālistus un sabiedrību, tika organizētas piecas tematiskās darba grupas. Darba grupu nolikumi tika apstiprināti ar Ādažu novada domes 28.07.2020. lēmumu Nr.156 un precizēti ar 24.11.2020. lēmumu Nr.249. Tematisko darba grupu dalībnieki tika apstiprināti ar Ādažu novada domes rīkojumiem.

Ilgspējīgas attīstības stratēģijas aktualizācijas procesa ietvaros notika piecas darba grupu sanāksmes ar abu novadu deputātu, uzņēmēju un iedzīvotāju līdzdalību, darba procesā tika izmantoti arī iedzīvotāju aptaujas rezultāti.

Attīstības programmas un Vides pārskata izstrādē sabiedrības, pašvaldības speciālistu, sabiedrisko organizāciju un institūciju līdzdalība tiek nodrošināta vairākos SIVN etapos:

- analizējot esošo vides stāvokli un veicot tā novērtējumu par būtiskiem vides aspektiem saistībā ar attīstības programmas izstrādi – organizējot 5 tematiskās darba grupas: Ekonomiskās attīstības darba grupa, Izglītības, sporta un kultūras darba grupa, Veselības aprūpes un sociālo jautājumu darba grupa, Teritorijas plānošanas darba grupa un Vides darba grupa, iedzīvotāju aptauju, kuras mērķis bija noskaidrot iedzīvotāju viedokli par situāciju Ādažu un Carnikavas pagastos un vēlamajām izmaiņām līdz 2027. gadam;
- organizējot abu plānošanas dokumentu redakciju un Vides pārskata projekta redakcijas publiskās apspriešanas procesu, tai skaitā publiskās apspriešanas sanāksmi;
- iestrādājot sabiedrības pārstāvju, institūciju un pašvaldību struktūrvienību speciālistu komentārus Vides pārskata projektā – ņemot vērā plānošanas dokumenta un tā Vides

pārskata publiskās apspriešanas laikā saņemtos komentārus un priekšlikumus par Vides pārskata projektu un attīstības programmas projekta redakciju;

- iestrādājot Vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) ieteikumus Vides pārskata gala redakcijā – ņemot vērā VPVB izsniegtajā atzinumā par Vides pārskata projektu iekļautās rekomendācijas.

Attīstības programmas piektajā sējumā ir ietverta informācija par sabiedrības līdzdalības pasākumiem.

Sagatavotā ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas projektu redakcijas un Vides pārskata projekts tiks nodots kopējai publiskajai apspriešanai (*apakšnodaļa tiks papildināta pēc publiskās apspriešanas procedūras*).

3. ESOŠĀ VIDES STĀVOKĻA APRAKSTS UN IESPĒJAMĀS IZMAIŅAS, JA PLĀNOŠANAS DOKUMENTI NETIKTU ĪSTENOTI

3.1 Īss teritorijas raksturojums

Ādažu novads atrodas ģeogrāfiski un ekonomiski ļoti izdevīgā vietā - Latvijas centrālajā daļā, 25 km attālumā (Ādaži) un 29 km attālumā (Carnikava) uz ziemeļiem no Rīgas pilsētas. Ādažu novads ir daļa no starptautiski konkurētspējīgā Rīgas metropoles reģiona. Ādažu novads ietilpst Rīgas metropoles iekšējā telpā.

Ādažu novada kopējā teritorija – 243,342 km² un tajā 2021.gada 1.janvārī bija deklarēti 22 297 iedzīvotāji⁹ (92 cilv./m²). Novads robežojas ar Rīgu, Ropažu novadu, Siguldas novadu un Saulkrastu novadu.

Ādažu novadā ir 22 ciemi (Alderi, Atari, Ādaži, Āņi, Baltezers, Birznieki, Carnikava, Divezeri, Eimuri (Ādažu pag.), Eimuri (Carnikavas pag.), Garciems, Garkalne, Garupe, Gauja, Ilķene, Kadaga, Kalngale, Laveri, Lilaste, Mežgarciems, Siguļi, Stapriņi) ar administratīvo centru – Ādaži.

Novadu šķērso valsts galvenais autoceļš A1 (Rīga (Baltezers) - Igaunijas robeža (Ainaži)), valsts reģionālais autoceļš P1 (Rīga – Carnikava – Ādaži). Teritoriju tās ziemeļrietumos šķērso elektrificēta dzelzceļa līnija Rīga – Skulte, Ādažu novadā ir divas dzelzceļa stacijas – Carnikava un Lilaste, kā arī četras pieturas vietas - Kalngale, Garciems, Garupe, Gauja.

Novads atrodas Piejūras zemienē Rīgavas līdzenumā, kas nosaka teritorijas reljefu un dabas apstākļus. Novada teritorija izvietota Rīgas jūras līča piekrastē ar kāpu un starpkāpu ieplakām, iekļaujot Gaujas lejteci ar upes grīvu.

64% novada teritorijas aizņem meži un 24 % - lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Uz 2020.gada sākumu 64%, jeb 15 641,22 ha Ādažu novada teritorijas bija meža zemes, t.sk., 12 478,45 ha meži. Lielākā daļa (58%) visu mežu valdītāji ir A/S “Latvijas valsts meži” (Rietumvidzemes reģions), kas pastāvīgi palielina meža platības. Pārējie meži pieder privātpersonām, Rīgas pašvaldībai un Ādažu pašvaldībai.

Novadā pieejamie dabas resursi – ūdens ieguves vieta Baltezera sūkņu stacija un smilts ieguves vieta “ASNI”. Potenciālais dabas resurss Ādažu novadā – kūdra.

Novadā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000 teritorijas) – dabas liegumi “Lielā Baltezera salas” un “Lieluikas un Mazuikas ezeri”, aizsargājamo ainavu apvidus “Ādaži”, dabas parks “Piejūra”.

Novads specializējies pārtikas ražošanā, transporta un loģistikas pakalpojumos, nodrošina kultūras un izglītības pakalpojumus. Tam ir nozīmīgs potenciāls mājvietu, komercdarbības, izglītības, sporta, dabas tūrisma un atpūtas infrastruktūras attīstīšanā. Uz 2021.gada sākumu novadā bija reģistrēti 1995 uzņēmumi.

Ādažu novadā izvietota lielākā militārā bāze Baltijā.

⁹ uz 01.01.2021., pēc PMPL datiem

3.2 Atmosfēras gaisa kvalitāte

Vieni no būtiskākajiem vidi un iedzīvotāju dzīves kvalitāti ietekmējošiem faktoriem ir atmosfēras gaisa kvalitāte un troksnis.

Gaisa piesārņojums var radīt problēmas vietējā, reģionālā vai pasaules mērogā. Vietējā mērogā tas var veicināt veselības problēmas, nodarīt kaitējumu ēkām un kultūras pieminekļiem, ietekmēt apkārtējo vidi tuvu emisijas avotiem. Reģionālā ietekme var izpausties kā ūdeņu un augsnes paskābināšanās, kā arī piezemes ozona koncentrācijas paaugstināšanās. Globālā mērogā gaisa piesārņojums ietekmē klimata pārmaiņas un ozona slāņa noārdīšanos. Gaisa piesārņojumu rada paskābinošās vielas, siltumnīcefekta gāzes, ozona slāni noārdošās vielas, vielas, kas izraisa eitrofikāciju, smagie metāli, cietās daļiņas (putekļi), noturīgie organiskie piesārņotāji (NOP) un radioaktīvās vielas. Piesārņojuma izplatībai nevar novilkt teritoriālās robežas, tas ar gaisa plūsmu tiek pārnesti tālu prom no piesārņojuma avota.

Savukārt trokšņa piesārņojumu galvenokārt rada transporta kustība, celtniecības darbi un rūpniecisko objektu, siltuma un elektroenerģijas ražošanas iekārtu darbība.

Atmosfēras gaisa kvalitāti Ādažu novadā ietekmē gan piesārņojuma emisijas no stacionārajiem (katlumājas, ražošanas uzņēmumi, dzīvojamo māju apkures iekārtas u.c.), mobilajiem (vietējais un tranzīta transports) avotiem. Mikroklimatu teritorijā ietekmē dabiskie faktori - reljefs, vēja virziens un ātrums, zaļo teritoriju (meži, mežaparki, parki u.c.) īpatsvars. Piesārņojuma līmenis dažādās teritorijas daļās var būt ļoti mainīgs, atkarībā no autotransporta kustības intensitātes, ražošanas uzņēmumu aktivitātes un meteoroloģiskajiem apstākļiem.

Regulāri gaisa kvalitātes mērījumi, lai noteiktu gaisa piesārņojuma avotu ietekmi uz gaisa kvalitāti, Ādažu novadā netiek veikti.

3.2.1 Stacionāro avotu emisijas

Stacionāro avotu emisijas Ādažu novadā galvenokārt rada organizāciju un uzņēmumu siltumcentrāļu un katlu māju iekārtas, ražošanas uzņēmumu tehnoloģiskās iekārtas, kā arī degvielas un ķīmisko vielu uzglabāšanas cisternas, kas emitē vidē gaistošos organiskos savienojumus.

Centralizētā siltumapgāde izvietota Ādažu (t.sk., Podniekos), Carnikavas, Kadagas un Siguļu ciemu centros, galvenokārt ar siltumu nodrošinot daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas. 6 pašvaldības iestādēs Ādažu pagastā tiek izmantoti autonomie gāzes un dīzeļdegvielas apkures katli. CPII, CPS un tautas namam "Ozolaine" siltumapgādi nodrošina vietējās gāzes katlumājas.

Kopējais siltumtrases garums Ādažu novadā ir 8472,4 m, t.sk., Ādažu pagastā 5743 m (Ādažu siltumapgādes sistēmas garums 4343 m, Kadagas – 1400 m) un Carnikavas pagastā – 2729,4 metri. Ādažu pagastā centralizētai siltumapgādei ir pieslēgtas 44, Carnikavā – 38 daudzdzīvokļu mājas. Ādažu ciema patērētāji ir arī Ādažu sākumskola un Ādažu slimnīca, Carnikavas pagastā – 9 pašvaldības ēkas. Pārējā novada teritorijā izmanto vietējos katlus vai malkas krāsnis.

Ādažu ciemā siltumapgādi nodrošina 3 katlu mājas: Attekas ielā 43, Gaujas ielā 25a un Ūbeļu ielā 2 (Podnieku ciemata katlu māja pieder SIA "Wesemann Siltums"). Kadagā centralizētā siltumapgāde tiek nodrošināta no Kadagas koģenerācijas stacijas. Ādažu ciema siltumtrašu garums – 4,5 km, tās ir rūpnieciski izolētas, nomainītas līdz 2007.gadam. Kadagas siltumtrašu garums – 1,5 km, tās ir rūpnieciski izolētas, iebūvētas 2001.gadā. Carnikavas pagastā siltumapgādi nodrošina 13 dabasgāzes katlu mājas un viena cietā kurināmā katlu māja Siguļos, kas 2020.gadā tika rekonstruēta.

Siltumenerģijas izstrādei katlu mājās tiek izmantota dabas gāze un biomasa (kokskaidu granulas). Kaut arī gāze ir lēta, atjaunojamie resursi ir daudz stabilāks, uzticamāks kurināmais.

Ādažu novada ražošanas uzņēmumi galvenokārt ir koncentrējušies Ādažu vēsturiskajā ražošanas zonā un Jaunkūlu rajonā. No ražošanas uzņēmumiem lielākās emisijas rada AS „LATFOOD” (pamatnodarbošanās – kartupeļu pārstrāde), SIA „BERLAT GRUPA” (pamatnodarbošanās – spirtu destilēšana, rektificēšana un maisīšana, augļu un dārzeņu pārstrāde un konservēšana), SIA „GK Holding” (pamatnodarbošanās – metāla durvju un logu ražošana).

Autoceļi un ielas un arī ir viens no stacionārajiem emisijas avotiem Ādažu novadā, kas piesārņo atmosfēru ar piesārņojošām vielām, tajā skaitā putekļiem. Viens no prioritārajiem uzdevumiem ir transporta infrastruktūras kvalitātes uzlabošana, mīkstā seguma nomaiņa - asfaltēšana, kas samazinātu atmosfērā nonākošo cieto daļiņu (putekļu u.c.) emisiju daudzumu un uzlabotu ceļu drošību un pārvietošanos pa tiem.

Vibrācijas veidošanās galvenokārt saistīta ar autotransporta, īpaši ar kravas transporta pārvadājumiem, būvniecības veikšanu, radot iedzīvotājiem diskomforta sajūtu, kā arī iespējami apkārtējo ēku vai būvju bojājumi.

Ādažu novadā transporta radītās vibrācijas lielu ietekmi atstāj uz tām apdzīvotām vietām, kuras šķērso valsts autoceļi ar intensīvu satiksmi - valsts galvenais autoceļš A1 (Rīga (Baltezers) - Igaunijas robeža (Ainaži)) caur Baltezeru, Ādažiem, kā arī pašvaldības ceļi, piemēram, Gauja – Ilķene caur Kadagu, pa kuriem tiek transportēta smagā bruņutehnika uz un no Ādažu militārā poligona. Risinājums vibrāciju mazināšanai uz autoceļiem ir to segumu uzlabošana vai arī apvedceļu izmantošana ārpus blīvi apdzīvotām ciemu teritorijām. Latvijas Republikas tiesību aktos nav noteiktas vibrāciju robežvērtības ārtelpām un arī transporta darbības radītām vibrācijām.

3.2.2 Mobilo avotu emisijas un trokšņa piesārņojums

Mobilo avotu emisijas vidē Ādažu novada teritorijā galvenokārt veido tranzīta un vietējais autotransports, kas veic pasažieru un tranzīta kravu pārvadājumus pa novada teritoriju šķērsojošajiem autoceļiem. Pēc VSIA “Latvijas valsts ceļi” pasūtījuma 2017.gadā ir izstrādāta galvenā autoceļa A1 Rīga (Baltezers) - Igaunijas robeža (Ainaži) trokšņa karte, kas periodiski tiek atjaunota, kā rezultātā ir iespējams sekot līdzi trokšņa izplatībai autoceļa apkārtnē. Uz valsts autoceļa A1 kopējā satiksmes gada vidējā diennakts intensitāte 2019. gadā bija no 13517 līdz 14742 automašīnām diennaktī. Autotransporta radītajās emisijās galvenās piesārņojošas vielas ir slāpekļa oksīdi, daļiņas PM10, PM2,5, oglekļa oksīds, oglekļa dioksīds un ogļūdeņraži (benzols, toluols, ksilols). Izstrādājot trokšņa stratēģiskās kartes valsts galvenajam autoceļam A1, 2017. gadā autoceļa tuvumā ir identificēti dienas, vakara un arī nakts trokšņa līmeņu pārsniegumi apbūvētajās teritorijās Siguļos (pie Gaujas tilta), Kadagā (Upmalas) un Lilastē. Kopējā trokšņa (> 55 dB(A)) diskomforta zonas platums ir aptuveni 250 m – 300 m no autoceļa.

Pavasara – vasaras un rudens sezonā autotransports rada papildus troksni arī novada reģionālajos un vietējos ceļos.

Vēl viens no būtiskākajiem trokšņa avotiem ir dzelzceļa transports (dzelzceļa līnija Rīga (Zemitāni) - Skulte).

No attīstības programmas izstrādes darba grupu SVID analīzes par jomu gaisa kvalitāte un troksnis secināts¹⁰:

Stīprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> Nav nozīmīgu piesārņotāju. Izstrādāta trokšņu karte autoceļam A1 	<ul style="list-style-type: none"> Troksnis no militārā poligona. Troksnis no zemu lidojošām lidmašīnām gan 	<ul style="list-style-type: none"> Veikt trokšņu un smaku piesārņojuma kartēšanu – arī intensīvas satiksmes vietās mērīšanu, veikt 	<ul style="list-style-type: none"> Transporta intensitātes pieaugums. Armijas darbības pieaugums paaugstina arī

¹⁰ Ādažu novada attīstības programma 2021.-2027.gadam I sējums Esošās situācijas raksturojums, Ādažu novada pašvaldība, Carnikavas novada pašvaldība

	<p>no Ādažu lidlauka, gan lidostas "Rīga".</p> <ul style="list-style-type: none"> • Autoceļš A1 plānota uz a/m plūsmu līdz 20000 a/m diennaktī. Šobrīd plūsma ir jau 27000 a/m diennaktī. Autoceļam ir paaugstināts trokšņu līmenis. Jāuzsāk sarunas ar LVC par iespējamajiem pasākumiem trokšņu mazināšanai ciemu teritorijās. • Nav datu par gaisa kvalitāti. • Nav datu par trokšņa līmeni uz maģistrālām ielām. 	<p>regulāru monitoringu – pamats sarunām un vienošanai par tālākām rīcībām ar trokšņu un gaisa kvalitātes radītājiem – iespējams būs jākartē vietas, kur ir regulāri paaugstināts trokšņu un gaisa kvalitātes paaugstinājums.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paredzēt prettrokšņu pasākumus armijas radītājiem trokšņiem. • Pārrunas ar armiju par trokšņiem brīviem laikiem – periodiem. • Sadarbība ar VAMOIC. Armija, kā viens no lielākajiem trokšņu piesārņojuma radītājiem – skaņojot mācības novada teritorijā, varētu informēt arī par plānoto trokšņu paaugstinājuma līmeni. • Sadarbība ar Valsts vides dienestu par iespēju iegūt gaisa kvalitātes rādītāju datus, par Ādažos izvietot gaisa monitoringa staciju. • Iegūt monitoringa datus par trokšņu līmeni uz maģistrālām ielām. • Rast risinājumus trokšņu mazināšanai uz maģistrālām ielām. 	<p>trokšņu piesārņojumu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Apdzīvojama pieauguma dēļ un transporta plūsmas pieauguma dēļ intensīvas noslodzes ielās pastāv risks pieaugt ielu trokšnim tādā mērā, kas to var traucēt vai apdraudēt apkārtnes iedzīvotājus. • Ribjoslas uz A1 rada troksni.
--	--	--	---

3.3 Virszemes un pazemes ūdeņu resursi un kvalitāte

3.3.1 Virszemes ūdensobjekti

Pašvaldības administratīvā teritorija ir bagāta ar dažādiem ūdensobjektiem. Atbilstoši Latvijas teritorijas iedalījumam upju baseinu apgabalos, Ādažu novada virszemes ūdensobjekti ietilpst trijos upju sateces baseinu apgabalos: novada ziemeļdaļas ūdensobjekti – Daugavas sateces baseinā, Gaujas sateces baseinā un dienviddaļas ūdensobjekti - Rīgas jūras līča sateces baseinā (*skatīt attēlu*).

Rīgas jūras līča teritorija

Upes un ūdensteces:

1 Gauja	7 Vecgauja
2 Melnupe	8 Veclanga
3 Lilaste	9 Langa
4 Puska	10 Eimura kanāls
5 Lilastes ezers	11 Gaujas - Baltežera kanāls
6 Dzirnupe	12 Vējupe

Ezeri un ūdenstilpes:

13 Lilastes ezers	20 Lieluikas ezers
14 Dūņezers	21 Mazuikas ezers
15 Ummis	22 Kadagas ezers
16 Garezeri	23 Liņu ezers
17 Dzinezers	24 Laveru ezers
18 Mazais Dzinezers	25 Ataru ezers
19 Pulksteņezers	26 Mazais Baltezers
	27 Lielais Baltezers

Salīdzinoši ar Gaujas baseina ūdensoļektiem, Ādažu novada Daugavas baseina ūdensoļektiem ekoloģiskā kvalitāte ir daudz sliktāka.

Hidrogrāfiskā tīkla pamatelementi Ādažu novadā ir ūdensteces un ūdenstilpes (upes, strauti, ezeri, mākslīgie kanāli un ūdenskrātuves) un Rīgas jūras līča piekraste.

Novada teritoriju šķērso vairākas upes – Gauja, Vecgauja, Melnupe, Lilaste, Puska, Dzirnupe, Langa, Veclanga, Vējupe. Ādažu novads ir bagāts ar ezeriem. Lielākās ūdenstilpes Ādažu novadā ir Lielais Baltezers (kopējā platība 597,5 ha), Dūņezers (kopējā platība 274,1 ha), Mazais Baltezers (kopējā platība 198,7 ha) un Lilastes ezers (kopējā platību 183,6 ha), Kadagas ezers (25 ha) un Lieluikas ezers. Vējupei un Inču ūdenskrātuvei ir mākslīga izcelsme.

Ādažu novada pašvaldības administratīvajā teritorijā ir šādi **publiskie ūdeņi**: Gauja (no Tirzas upes ietekas līdz ietekai Rīgas jūras līcī (ieskaitot posmu pa robežu), Gaujas – Baltežera kanāls, Lielais

Baltezers (597,5 ha, no kuriem Ādažu pašvaldības valdījumā ir 201 ha), Mazais Baltezers (198,7 ha), Dūņezers (274,1 ha), Dzirnezers (140,9 ha), Garezeri (24,4 ha) un Lilastes ezers (183,6 ha)¹¹.

Pašvaldībai piederošie ūdeņi: Rīgas jūras līča piekrastes josla (159,51 ha, 19 km), Ummis (25,4 ha), Kadagas ezers (25 ha), mākslīgais ūdensobjekts – Vējupe (34,1 ha).

Privātīpašumā esošie ūdeņi: Laveru ezers (21 ha), privāti ezeri un dīķi.

Valstij piederoši ūdeņi: Lieluikas ezers (25,1 ha), Mazuikas ezers (19,3 ha), Lilastes ezers (183,6 ha), Pulksteņezers (3,8 ha).

Gaujas posmā no Braslas upes ietekas līdz ietekai Rīgas jūras līcī zvejas tiesības upē pieder vienīgi valstij, zvejas tiesības valstij pieder Kadagas ezerā un Umma ezerā.¹²

Atbilstoši 12.03.2002. MK noteikumiem Nr.118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” Gaujā posmā no Inčukalna pagasta tilta līdz grīvai un Daugava posmā no valsts robežas līdz grīvai ir karpveidīgo zivju ūdeņi.¹³ Šajos ūdeņos nepieciešams veikt ūdens aizsardzības vai ūdens kvalitātes uzlabošanas pasākumus, lai nodrošinātu karpveidīgo un lašveidīgo zivju populācijām labvēlīgus dzīves apstākļus. Kā prioritārie karpveidīgo zivju ūdeņi, kuros dzīvo vai kuros iespējams nodrošināt karpu dzimtas zivju, kā arī līdaku, asaru un zušu eksistenci, noteikts Lielais Baltezers.¹⁴

Uz Gaujas, Melnupes un Puskas (posmā no grīvas līdz Raganas-Saulkrastu ceļam) zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus.¹⁵

Lai uzlabotu Baltezera ekoloģisko stāvokli aizliegta kanalizācijas notekūdeņu novadīšana ezerā, jāveic ūdens kvalitātes monitoringa novērojumi.

Kopš 2012.gada ar Zivju fonda līdzfinansējumu ik gadu, atbilstoši zivsaimnieciskās ekspluatācijas noteikumiem, dažādos Ādažu pagasta ezeros tiek ielaisti zivju mazuļi. Ar 2015.gadu uzsākta ezeru ekoloģiskā stāvokļa izpēte, lai noteiktu galvenos darbības virzienus. 2019.gadā uzsākta nolikuma izstrāde par licencētās makšķerēšanas ieviešanu Lielajā Baltezerā, Mazajā Baltezerā, Dūņezerā, Lilastes ezerā un Vējupē.

Ādažu novada teritorijā esošo publisko ūdeņu apsaimniekošanai iepriekšējos gados ir izstrādāti vairāki plānošanas dokumenti. Carnikavas pagasta administratīvajā teritorijā darbojas esošo publisko ūdeņu un jūras piekrastes joslas apsaimniekošanas plāns 2017. - 2026. gadam¹⁶, kā arī saistošie noteikumi Carnikavas pagasta teritorijā esošiem publisko ūdeņu un to krastu izmantošanai¹⁷. 2020. gadā uzsākts darbs pie pašvaldības saistošajiem noteikumiem “Par virszemes ūdensobjektu izmantošanu un apsaimniekošanu Ādažu novadā”.

No attīstības programmas izstrādes darba grupu SVID analīzes par jomu publiskie ūdeņi secināts¹⁸:

Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> Publisko ūdeņu daudzums, to dažādība un lielās platības, gara piekrastes josla. 	<ul style="list-style-type: none"> Neattīstīta infrastruktūra un piekļuve pie publiskajiem ūdeņiem, pieejas joslas 3 m platumā neesamība. 	<ul style="list-style-type: none"> Papildus finansējums, t.sk., no Zivju fonda, Eiropas Jūraslietu un Zivsaimniecības fonda zivju resursu atjaunošanai, 	<ul style="list-style-type: none"> Publiskās piekļuves samazināšanās apbūves un patvaļīgas apbūves rezultātā.

¹¹ 01.09.1992. Civillikuma I pielikums

¹² 01.09.1992. Civillikuma II pielikums

¹³ MK 12.03.2002. noteikumi Nr.118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”

¹⁴ MK 12.03.2002. noteikumi Nr.118 “Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti”

¹⁵ MK 15.01.2002. noteikumi Nr.27 “Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus”

¹⁶ http://carnikava.lv/images/Izvelnes/Attistiba/Publisko_udenu_plans/Publisko_udenu_apsaimniekosanas_plans.pdf

¹⁷ <https://likumi.lv/ta/id/305262-par-kartibu-kada-izmantojami-carnikavas-novada-administrativaja-teritorija-esosie-publiskie-udeni-un-to-krasti>

¹⁸ Ādažu novada attīstības programma 2021.-2027.gadam I sējums Esošās situācijas raksturojums, Ādažu novada pašvaldība, Carnikavas novada pašvaldība

<ul style="list-style-type: none"> • Gaujas upē un Rīgas jūras līcī iespējams veikt rūpniecisko zveju, veikt nēģu zveju. • Zivju resursu regulāra atjaunošana. • Potenciāla tūristiem pievilcīga teritorija. • Ģeogrāfiskais novietojums. • Izstrādāti un tiek ieviesti publisko ūdeņu apsaimniekošanas plāni (Carnikavas pagasta teritorijā). • Izveidota struktūra apsaimniekošanai (Carnikavas pagasta teritorijā). • Priekšnoteikumi Zilā karoga pludmales izveidei (Carnikavas pagasta teritorijā). • Sabiedrības izglītošana. • Izstrādāta virszemes ūdensobjektu apsaimniekošanas un izmantošanas koncepcija (Ādažu pagasta teritorijā). • Izstrādāti ūdensobjektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi (Ādažu pagasta teritorijā). 	<ul style="list-style-type: none"> • Pieaugošais atpūtnieku skaits rada lielu atkritumu daudzumu. • Nav labiekārtotas publiskās pludmales. • Krastu erozija gan pludmalē, gan Gaujas krastos. • Nepietiekami resursi (darba spēks un finansējums) vides jautājumu risināšanai. • Iekšējo publisko ūdeņu un to piegulošās teritorijas apsaimniekošanas problēmas, kas saistītas ar vēsturisko patvaļīgo būvniecību. • Dažādie īpašumi. Pašvaldībai ne visur ir savi īpašumi un nepieciešami saskaņojumi, darbojoties privātajās teritorijās. • Nav apbūves noteikumi publiskajiem ūdeņiem. • Pašvaldībai jā rūpējas par valstij piederošiem objektiem. 	<p>atbildīgas zvejsaimniecības nozares attīstībai, kā arī zivsaimniecībā nodarbināto pēctecības nodrošināšanai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veidot ceļus, stāvlaukumus, dabas takas, atpūtas vietas piekļuvi pie ezeriem tā, lai netiktu apdraudēta bioloģiskā daudzveidība, labiekārtotas peldvietas. Virzīt, kontrolēt tūrisma plūsmas. • Izvērtēt iespēju veikt krastu eroziju ierobežojošus pasākumus atbilstoši valsts plūdu risku novēršanas plānā paredzētajam. • Veidot kuģošanas ceļus un attīstīt ūdenstūrismu, veidojot reģionāla līmeņa sadarbību. • Izbūvēt laivu nolaišanas vietas. • Licencētās maksķerēšanas attīstība. • Nodrošināt pārkāpumu konstatēšanu un novēršanu (pašvaldības policija sadarbībā ar būvvaldi; jāveido pašvaldības vides kontroles amatpersonu dienests). • Veidot aģentūru vai biedrību, kas būtu atbildīga par publisko ūdeņu un aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošanu. • Izstrādāt ūdensobjektu plānu ar teritorijas izmantošanas zonējumu. • Lielajā Baltezerā izstrādāt vienotus apsaimniekošanas noteikumus. • Izveidot biokompostēšanas laukumu niedru un lēpju savākšanai. • Izveidot oficiālu dzīvnieku peldināšanas vietu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gaujas piesārņojums augštecē. • Lielā Baltezera salu apdzīvojušie jūras kraukļi un to pieaugošā populācija. • Problēmas ar saistošo noteikumu skaņošanu VARAM. • Problēmas ar piekļuvi tauvas joslām, ar tauvas joslas vietas noteikšanu. • Ūdenstilpju pastiprināta aizaugšana klimata pārmaiņu iespaidā. • Nepietiekams vai pārāk augsts ūdens līmenis klimata pārmaiņu dēļ. • Nepietiekams finansējums. • Lielais administratīvais slogs. • Sadzīves notekūdeņu novadīšana ezeros. • Ķīmisku notekūdeņu no peldbūvēm novadīšana ūdenstilpnēs.
---	---	---	---

3.3.2 Virszemes ūdeņu kvalitāte

Virszemes ūdeņu kvalitāti ietekmē gan to izcelsme, gan dabiskā un antropogēnā slodze. Ādažu novadā būtiskāko ietekmi uz virszemes ūdens objektiem atstāj punktveida piesārņojums no notekūdeņu attīrīšanas ietaisēm un piesārņotajām un potenciāli piesārņotajām vietām, kā arī

izklidētais piesārņojums no centralizēti nesavāktajiem un neattīrītajiem notekūdeņiem, kā arī morfoloģiskais piesārņojums.

Visu novada virszemes ūdens objektu (turpmāk – VŪO) ekoloģiskā kvalitāte ir vidēja, VŪO Gauja (G201) un Mīlgrāvis-Jugla (D401) ķīmiskā kvalitāte (piesārņojuma līmenis ar prioritārajām un bīstamajām vielām) ir laba, pārejas VŪO¹⁹ – slikta, citu VŪO kvalitāte nav vērtēta (nav veikti mērījumi).

Ādažu novada ūdeņiem noteiktie vides kvalitātes mērķi un pasākumu programmas ir iekļautas Gaujas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2016. - 2021. gadam (2015.) un attiecībā uz VŪO D401 tiešo sateces baseinu – Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānā 2016.-2021.gadam (2015.). Carnikavas pagasta virszemes ūdensobjektu ekoloģiskās kvalitātes aktuālākais vērtējums ir veikts upju baseinu apgabalu plānu izstrādes laikā 2015.gadā, balstoties uz 2009.-2014.gada monitoringa datiem.

Citiem ūdensobjektiem būtiskāko riskus nosaka esošais ekoloģiskais stāvoklis un upju ienestais piesārņojums ar biogēnajām vielām (slāpekli un fosforu). Pārejas VŪO ķīmiskās kvalitātes neatbilstību nosaka paaugstināts slāpekļa un fosfora, kadmija, dzīvsudraba jonu, kā arī hlorētā bifenila CB -118 un bisfenols A koncentrācijas ūdenī. Esošo pārejas ūdeņu kvalitāti nosaka piesārņojums, kas rodas sauszemē un nonāk līcī no upēm, gan arī Baltijas jūras kopējais ekoloģiskais stāvoklis.

3.3.3 Pazemes ūdeņu kvalitāte

Pazemes ūdensobjekti ir noteikti visai Latvijas teritorijai, neatkarīgi no baseina apgabala. Pazemes ūdeņu stāvokļa novērtēšanai un to racionālākai aizsardzībai ir izdalīti pazemes ūdensobjekti – artēziskā baseina atsevišķas daļas, kas ir hidrauliski izolētas viena no otras. Pazemes ūdensobjektu robežas horizontāli noteiktas pēc pazemes ūdensšķirtnēm, bet vertikāli – pēc ūdeni vāji caurlaidīgiem slāņiem (reģionālajiem sprosts slāņiem). Ūdensobjekti ir daudzslāņaini: katrā no tiem ietilpst vairāki ūdens horizonti, kurus vienu no otra atdala ūdeni vāji caurlaidīgi ieži. Ādažu novada teritorija atrodas pazemes ūdensobjektos D4 un Q ar labu pazemes ūdeņu kvantitatīvo stāvokli un labu ķīmisko kvalitāti.

Kopumā Gaujas un Daugavas apgabala pazemes ūdeņos nepastāv risks nesasnēgt labu kvantitatīvo stāvokli, jo pazemes ūdeņu kvalitātes monitorings neuzrāda novēroto rādītāju izmaiņu tendences. Tomēr izņēmums ir riska teritorija – pazemes ūdensobjekta Q daļa Baltezers teritorijā, kur Q ūdensgūtņu „Baltezers” un „Baltezers II” teritorijā līdz Mazajam Baltezeram konstatēta piesārņotu virszemes ūdeņu, kā arī jūras ūdeņu infiltrācija gruntsūdens horizontā un līdz ar to slikta ūdens ķīmiskā kvalitāte. Šajā pazemes ūdeņu Q daļā piemērots termiņa pagarinājums līdz 2027. gadam. Pazemes ūdeņu sliktajai ķīmiskajai kvalitātei ir tehniski iemesli. Neuzlabojot ūdens kvalitāti Mazajā Baltezerā (E044), šai teritorijai arī nākotnē nevarēs sasniegt labu pazemes ūdeņu ķīmisko kvalitāti. Ņemot vērā pazemes ūdeņu īpašības (ūdens apmaiņas laiku u.c.) ūdens kvalitāte uzlabosies ļoti lēni.

Otrā perioda Daugavas upju baseina apsaimniekošanas plānā pazemes ūdensobjekta Q daļai ūdensgūtņu “Baltezers” un “Baltezers II” teritorijā līdz Mazajam Baltezeram noteikts kvalitātes mērķa pagarinājums līdz 2027.gadam.²⁰

Kā visur Latvijā, arī Ādažu novada teritorijā gruntsūdeņu dabiskā aizsargātība ir vāja. Punktveida avotu radītie piesārņotie gruntsūdeņi sastopami nelielos laukumos ap šiem avotiem, arī izklidētajam piesārņojumam nav raksturīga reģionāla izplatība, līdz ar to piesārņojums ir koncentrēts pašos augstākajos gruntsūdens slāņos. Kopumā gruntsūdeņu kvalitāte, kurus izmanto centralizētai ūdensapgādei atbilst dzeramā ūdens nekaitīguma prasībām.

¹⁹ Pārejas ūdeņi — virszemes ūdeņi upju grīvu tuvumā, kuri blakus esošu piekrastes ūdeņu ietekmē daļēji ir sālsūdeņi, bet kurus būtiski ietekmē saldūdens plūsmas

²⁰ LVĢMC Daugavas upju basenu apgabala apsaimniekošanas plāns un plūdu riska pārvaldības plāns 2016.-2021.

Baltezera (Rīgas pilsētas centralizēto gruntsūdeņu ūdensgūtņu) teritorijā (pazemes ūdensobjekta Q daļa, ~ 3,5 km² platībā) tiek veikta pazemes ūdeņu ekspluatācijas krājumu mākslīgā papildināšana ar Mazā Baltezera ūdeņiem caur infiltrācijas baseiniem. Šeit iegūstamie gruntsūdeņi ir sliktas kvalitātes – palielināts hlorklora, smago metālu (As, Cd, Pb), slāpekļa savienojumu un aromātisko ogļūdeņražu saturs.²¹

3.3.4 Peldvietu ūdens kvalitāte

Peldvietu ūdens kvalitāte tiek novērtēta gan laboratoriski (pēc mikrobioloģiskajiem parametriem, fizikāli - ķīmiskajiem parametriem), gan vizuāli.

Oficiālajās peldvietās, kas noteiktas MK 28.11.2017. noteikumos Nr.692 “Peldvietas izveidošanas, uzturēšanas un ūdens kvalitātes pārvaldības kārtība” peldūdeņu kvalitātes monitoringu veic Veselības inspekcija. Parējās peldvietās (neoficiālajās) inspekcija kontrolē peldūdeņu kvalitāti pēc pašvaldību pieprasījuma.

Veselības inspekcijas vides veselības speciālisti katru gadu veic peldvietu ūdens kvalitātes monitoringu jūras un iekšzemes peldvietās. Ūdens kvalitāte tiek pārbaudīta gan laboratoriski (pēc mikrobioloģiskajiem rādītājiem), gan vizuāli novērtējot peldvietu (netipiska ūdens krāsa, virsmas aktīvās vielas (noturīgas putas), peldoši un citi atkritumi ūdenī, naftas produkti, fitoplanktona aļģu (zilaļģu vai zaļāļģu) masveida savairošanās - ūdens ziedēšana. Peldvietu ūdens kvalitātes rādītājus pēc laboratorisko izmeklējumu saņemšanas novērtē speciālists un sniedz slēdzienu par ūdens kvalitāti – peldēties atļauts, peldēties nav ieteicams vai arī peldēties aizliegts. Par izmeklējumu rezultātiem tiek informēts peldvietas īpašnieks, kā arī ar masu mediju starpniecību - sabiedrība. Pirmās ūdens kvalitātes pārbaudes veic pirms peldsezonas sākuma un turpina veikt visu peldsezonu. Peldsezona ilgst no 15. maija līdz 15. septembrim.

Ādažu novadā nav peldvietas, kuras būtu iekļautas Veselības inspekcijas oficiāli novēroto iekšzemes un Baltijas jūras, Rīgas jūras līča peldvietu sarakstā.

2020. gada peldsezonā Ādažu novada pašvaldība ir organizējusi un finansējusi paraugu ņemšanu peldvietās, kuras nav iekļautas Ministru kabineta noteikumos kā oficiālas peldvietas. Peldūdens monitorings veikts astoņās neoficiālajās peldvietās - Kadagas ezera pludmalē, Dūņezera peldvietā “Pie Gungas”, Mazā Baltezera peldvietā "Pie Lielā un Mazā Baltezera kanāla", Lielā Baltezera peldvietā, Ādažu centra Vējupes peldvietā, Krastupes ielā (Podnieki) un Ūbeļu ielā, peldvieta Mazā Baltezera krastā "Alderu pludmale". Atbilstoši ūdens analīžu rezultātu ūdens kvalitātes rādītājiem, visās iepriekš minētajās peldvietās peldēties bija atļauts, izņemot divas peldvietas Lielā Baltezera peldvietā un Alderu pludmalē Mazā Baltezera krastā, jo pastāvēja risks potenciāli toksisko zilaļģu masveida attīstībai.²²

Carnikavas pagasta teritorijā ir atzīmētas 6 atpūtas vietas, 11 peldēšanās vietas gar Gaujas upes krastiem, kā arī 8 atpūtas vietas Rīgas līča krastā, 1 laivu nolaišanas vieta Dzirnupē pie Dzirnupes ielas tilta pāri Dzirnupē. Dzirnezera krastos atrodas 3 atpūtas vietas un 1 peldēšanās vieta. Rīgas līča pludmalē pretim Kalngalei, Garciamam, Garupei, Carnikavai, Gaujai un Lilastei ir noteikts pludmales izmantošanas zonējums, nosakot vietu mierīgās atpūtas, aktīvās atpūtas režīma un bērnu rotaļu zonām. Nūdistu vajadzībām ir noteikta Rīgas līča pludmales teritorija starp Vecāķiem (Rīga) un Kalngali. Ādažu pagastā izveidotās peldvietas atrodas 5 labiekārtotās publiskās pludmales: 2 Baltezerā (Abuļos, Bojāros), Alderos, Kadagā, pie Vējupes).

²¹ LVGMC Gaujas upju basenu apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.-2015., LVGMC Daugavas upju basenu apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.-2015.

²² Veselības inspekcija, peldūdens monitorings, <http://www.vi.gov.lv/>

3.4 Ūdenssaimniecības raksturojums

Ādažu novadā centralizētos ūdenssaimniecības pakalpojumus nodrošina SIA “Ādažu Ūdens” un P/A “Carnikavas Komunālserviss”.

Ūdens tiek saražots, attīrīts un nogādāts patērētājiem pa centralizētajiem ūdensvada tīkliem. Centralizētā ūdensapgāde tiek nodrošināta Ādažu, Baltezera, Carnikavas, Garcieņa, Kadagas, Kalngales, Lilastes, Mežgarcieņa un Siguļu ciemos. Āņu ciemā “Jaungoļos” ūdeni iegūst no artēziskās akas, kuru izbūvēja un apsaimnieko privātais investors.

Ādažu novadā izbūvēto centralizētās ūdensapgādes tīklu kopējais garums 112,2 km (84,6 km Ādažu pagastā, 27,6 km Carnikavas pagastā). Ūdens tiek piegādāts no 8 artēziskajiem urbumiem. Centralizēti ūdensapgādes pakalpojumi Ādažu novadā uz 2021.gada sākumu tika nodrošināti 987 mājāsaimniecībām un ražošanas pieslēgumiem Ādažu pagastā, kā arī 761 mājām Carnikavas pagastā.

Ar pašvaldības un Eiropas Savienības fondu atbalstu iepriekšējos gados ir realizēti vairāki ūdenssaimniecības projekti (Ādažos, Kadagā, Lukstos, Garkalnē 2009.-2018.gadā; Carnikavā 2011. un 2014.gadā; Kalngalē 2013.gadā un Lilastē 2015.gadā). Carnikavā līdz 2022.gadam plānots realizēt projektu “Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Carnikavā, III kārtā”, paredzot izbūvēt jaunus ūdensvada tīklus 2,2 km garumā un kanalizācijas tīklus 4,5 km garumā.

Sadzīves kanalizācija tiek savākta pa centralizētiem kanalizācijas tīkliem uz attīrīšanas iekārtām, kur notekūdeņi tiek attīrīti. Centralizētā kanalizācija tiek nodrošināta Ādažu, Baltezera, Carnikavas, Garcieņa, Garkalnes, Kadagas, Kalngales, Lilastes, Mežgarcieņa, Stapriņu un Siguļu ciemos. Āņu ciemā “Jaungoļos” ir uzbūvētas lokālās bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas pēc kurām attīrītais notekūdens tiek novadīts meliorācijas sistēmā, šīs notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ir izbūvējis un apsaimnieko privātais investors.

Ādažu novadā uzbūvēto kanalizācijas tīklu kopējais garums ir 99,8 km (73,7 km Ādažu pagastā, 26,1 km Carnikavas pagastā). Centralizēti kanalizācijas pakalpojumi Ādažu novadā uz 2021.gada sākumu tika nodrošināti 987 mājāsaimniecībām un ražošanas pieslēgumiem Ādažu pagastā, kā arī 670 mājām Carnikavas pagastā.

SIA “Ādažu Ūdens” Ādažu pagastā apsaimnieko 32 kanalizācijas sūkņu stacijas, 3 NAI un 3 ūdensgūtnes, veic decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistra uzturēšanu (reģistrētas 1000 mājāsaimniecības). P/A “Carnikavas Komunālserviss” Carnikavas pagastā arī veic decentralizēto kanalizācijas sistēmu reģistra uzturēšanu; uz 2020.gada beigām no apmēram 5000 mājāsaimniecībām decentralizētās kanalizācijas sistēmas reģistrējušas pie 45 % mājāsaimniecību.

Pēdējo 10 gadu laikā ir veiktas ievērojamas investīcijas ūdenssaimniecības attīstībai Ādažu novadā.

Liela problēma ir, ka vietējās kanalizācijas sistēmas (izsmeļamās akas) infiltrējas gruntsūdeņos visās apdzīvotajās vietās, kur nav izveidoti centralizēti notekūdeņu apsaimniekošanas pakalpojumi, kā arī notekūdeņu novadīšana Rīgas jūras līcī neattīrītā veidā piekrastes ciemos, kuros nav izveidoti centralizēti notekūdeņu un ūdensapgādes pakalpojumi (savienojumā ar ciemos esošajiem meliorācijas grāvjiem, kas tiek novadīti jūras līcī).

3.5 Atkritumu apsaimniekošana

Ādažu novada teritorijā ir divas atkritumu apsaimniekošanas zonas: Ādažu pagastā un Carnikavas pagastā.

2019.gada laikā Ādažu pagasta administratīvajā teritorijā radītais poligonā nodotais sadzīves atkritumu daudzums – 6260,78 tonnas, savāktos šķīrotos sadzīves atkritumu kopējais daudzums –

454,01 tonnas²³. Visām Ādažu pagasta māsaimniecībām, juridiskām personām, pašvaldības iestādēm un organizācijām ir obligāta līguma slēgšana par atkritumu apsaimniekošanu. Ar pašreizējo pakalpojuma sniedzēju (SIA “Eco Baltia vide”) noslēgti 1917 atkritumu apsaimniekošanas līgumi, no kuriem 1748 ar privātpersonām un 169 ar juridiskām personām. Pašlaik Ādažu pagasta teritorijā visos ciemos ir izveidoti 52 publiski pieejami dalīti vāktu atkritumu punkti, no kuriem 37 punktos ir izvietoti bioloģiski norādāmo atkritumu konteineri. Atkritumu apsaimniekotājs nodrošina atkritumu dalīto vākšanu māsaimniecībā, nodrošinot klientam iespēju izvēlēties šķirojamo atkritumu veidu vai veidus (papīrs/kartons, stikls, plastmasa).

2019. gada laikā Carnikavas pagasta administratīvajā teritorijā radītais poligonā nodotais sadzīves atkritumu daudzums – 2520 tonnas, savāktu šķiroto sadzīves atkritumu kopējais daudzums – 288 tonnas. Ar pašreizējo pakalpojuma sniedzēju (SIA “Clean R”) noslēgti 4620 atkritumu apsaimniekošanas līgumi, jeb 74% māsaimniecību. Pašlaik Carnikavas pagasta teritorijā visos ciemos ir izveidoti 26 dalīti vāktu atkritumu punkti, kuros kopā ir izvietoti 112 konteineri, jeb viens punkts uz 368 iedzīvotājiem. Atkritumu apsaimniekotājs bez maksas nodrošina atkritumu dalīto vākšanu māsaimniecībā, nodrošinot klientam iespēju izvēlēties šķirojamo atkritumu veidu vai veidus (papīrs/kartons, stikls, PET pudeles/plastmasa), nodrošinot iztukšošanas, izmantojot 0,12 – 0,24 m³ konteinerus (nomātus vai iegādātus) vai iztukšojamas dalīti vāktu atkritumu somas no polipropilēna speciāli marķētas (trafarētas), nodrošinot klientam iespēju izvēlēties starp divu izmēru somām ar tilpumu pēc klienta izvēles intervālā no 20 līdz 120 litri par vienreizēju maksu par somu, kas pāriet klienta īpašumā. Pašvaldība apsaimnieko arī jūras piekrasti, izvieto atkritumu konteinerus un tos apsaimnieko. Iedzīvotājiem ir iespēja bioloģiskos atkritumus nogādāt uz savākšanas vietu, kur tos tālāk izmanto komposta veidošanai.

Ādažu novada iedzīvotājiem ir pieejams šķiroto atkritumu pieņemšanas laukums Ādažu novadā Kadagā, “Kadagas attīrīšanas ietaises”. Par šķiroto atkritumu pieņemšanas laukuma darbību rūpējas vides apsaimniekošanas uzņēmums “Eco Baltia vide”. Laukumā ikviens Ādažu novada iedzīvotājs var nodot nevajadzīgās elektroiekārtas, auto riepas (vienu komplektu vieglo automašīnu auto riepu gadā), papīru, kartonu, stikla pudeles un burkas, skārdenes, koka iepakojumu, lampas, spuldzes, baterijas un akumulatorus. Iedzīvotāji laukumā nevajadzīgas lietas var nodot bez papildu samaksas. Katrs “Eco Baltia vide” klients, uzrādot klienta numuru, gada laikā bezmaksas var nodot 100 kg lielgabarīta atkritumu, kā arī laikā pēc jaunā gada nodot svētku eglītes un adventes vainagus. Noslēgtais līgums ar SIA “Clean R” paredz, ka vēl viens atkritumu savākšanas laukums tiks izbūvēts Carnikavā, Laivu ielā 12.

No attīstības programmas izstrādes darba grupu SVID analīzes par jomu atkritumu apsaimniekošana secināts²⁴:

Stiprās puses	Vājās puses	Iespējas	Draudi
<ul style="list-style-type: none"> Noslēgts ilgtermiņa līgums ar atkritumu apsaimniekotāju, kas ļauj darboties ar ilgtermiņa redzējumu. Izveidots dalīti vāktu atkritumu laukums Ādažu pagasta teritorijā. Iespēja šķirot bioloģiski noārdāmos atkritumus Ādažu pagasta teritorijā. Līgumā paredzēta 	<ul style="list-style-type: none"> Nav izveidots neviens dalīti vāktu atkritumu laukums Carnikavas pagasta teritorijā. Nav bioloģiski noārdāmo atkritumu šķirošanas iespējas Carnikavas pagasta teritorijā. Vāja sabiedrības izpratne par atkritumu apsaimniekošanas 	<ul style="list-style-type: none"> Jāveic sabiedrības izglītošanas pasākumi. Nodrošināt pārkāpumu konstatēšanu un novēršanu (pašvaldības policija, kā arī jāveido pašvaldības vides kontroles amatpersonu dienests). Jābūvē dalīti vāktu atkritumu laukumi ērti pieejami visiem novada ciemu iedzīvotājiem. 	<ul style="list-style-type: none"> Nepietiekams finansējums. Nozares politikas maiņa. Tarifa pieaugums.

²³ SIA “Eco Baltia vide”

²⁴ Ādažu novada attīstības programma 2021.-2027.gadam I sējums Esošās situācijas raksturojums, Ādažu novada pašvaldība, Carnikavas novada pašvaldība

atkritumu laukuma apsaimniekošana. • Iespēja šķirot sadzīves atkritumus.	pamatprincipiem. • Daudz atkritumu apsaimniekošanas pārkāpumu. • Nav izveidota mājsaimniecību datu bāze līgumu kontrolei.	• Veicināt atkārtotu lietu izmantošanu. • Jāveido bioloģiski noārdāmo atkritumu savākšanas sistēma. • Jāveido bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukums.	
---	---	---	--

3.6 Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas

Pēc LVGMC datu bāzes “Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs” datiem Ādažu novada teritorijā ir reģistrētas divas (2) piesārņotās vietas - bijusī Ādažu pagasta sadzīves atkritumu izgāztuve “Utupurvs” un Garkalnes mežniecības 25. un 33. kvartāls un septiņas (7) potenciāli piesārņotas vietas - SIA “Ekoteks” degvielas bāze, CBF SIA “Binders” Ādažu asfaltbetona rūpnīca, Ādažu nacionālais mācību centrs, Garkalnes bijušais mehāniskais sektors, Centra mehāniskais sektors un notekūdeņu filtrācijas laukums SIA “Carnikavas dārznieks”, un divas (2) vietas, kas nav potenciāli piesārņotas - SIA “Berlat grupa”, Rīgas meži Carnikavas novadā.

Lai spriestu par šo vietu ietekmi uz vidi ir nepieciešama detalizētāka izpēte un vietu raksturojums.

3.7 Riska teritorijas un objekti

Ādažu novadā var izdalīt šādus **riska objektus un teritorijas** (*skatīt attēlu*):

- Rīgas jūras līča krasta erozijas zona. Jūras ģeoloģiskā darbība (abrāzija, akumulācija) pieder pie tiem eksogēnajiem procesiem, kas ietekmē apkārtējo vidi, cilvēku dzīves apstākļus, kā arī tautsaimniecību. Aktuālais Baltijas jūras un Rīgas līča krastu erozijas procesu intensitātes vērtējums ilgtermiņā ir veikts metodiskā materiāla “Vadlīnijas jūras krasta erozijas seku mazināšanai”²⁵ izstrādes ietvaros. Tajā definētas 5 krasta erozijas klases, kuras katra raksturo atšķirīgu erozijas riska pakāpi vai līmeni. Atbilstoši vadlīnijās sniegtajai informācijai Carnikavas pagasta Rīgas jūras līča piekrastē erozijas procesi, kas ir vērtējami kā risks, dominē abpus Gaujas ietekai jūrā (IV un III klase), uz rietumiem no Gaujas grīvas (III klase), kā arī nelielā posmā abpus Eimuru kanālam (III klase). Pārējā pagasta piekrastes teritorijā sastopami posmi, kas atbilst I (nenozīmīga epizodiska erozija, kompensēta) un II (epizodiska erozija, kompensēta) erozijas klasei.

Saskaņā ar vadlīnijās sniegto erozijas klašu raksturojumu: **III klase** (nozīmīga epizodiska erozija, kuras kompensācija nenotiek pilnā apmērā) atbilst tiem krasta iecirkņiem, kurus mūsdienās raksturo zemas un fragmentāras priekškāpas, rupjgraudaina vai jaukta materiāla pludmales un hronisks bet vāji izteikts sanešu deficīts zemūdens nogāzē. Šo var uzskatīt par biežāk izplatīto krasta erozijas riska līmeni Latvijā, tomēr neskatoties uz piederību vienai klasei, to pārstāvošie iecirkņi var būt morfoloģiski ļoti atšķirīgi. Daudzviet erozijas zemo intensitāti nodrošina krasta nogāzes ģeoloģiskā uzbūve – laukakmeņu izplatība un relatīvi grūti izskalojama iežu klātbūtne krasta griezumā vai arī krasta iecirkņa novietojums „aizvēja” zonā, kur erozijas nodrošināšanai nepieciešamā viļņošanās intensitāte ir sastopama ļoti reti. Atjaunošanās pēc erozijas parasti notiek ļoti lēni un ilgtermiņā ir vērojama ļoti lēna (0,1-0,3 m/gadā) pamatkrasta robežas atkāpšanās.

IV klase (hroniska erozija, kas netiek kompensēta un rezultējās pamatkrasta recesijā ar ātrumu zem 1 m/gadā) atbilst tiem krasta iecirkņiem, kuros mūsdienās nav jaunākā eolās akumulācijas reljefa, vai tas veidojies notiekot erozijas kāples pārpūšanai. Pludmales šādos krasta iecirkņos parasti sastāv no dažāda rupjuma materiāla un to platums reti pārsniedz 25 m. Virspludmales

²⁵ Metodiskais materiāls „Vadlīnijas jūras krasta erozijas seku mazināšanai”, Latvijas Universitātes Ģeogrāfijas un Zemes zinātņu fakultāte, 2014; <http://www.varam.gov.lv/lat/publ/met/?doc=18713>

reljefa robežu un arī pamatkrasta robežu iezīmē stāvkrasts vai erozijas kāple. IV erozijas riska klases iecirkņi sastopami galvenokārt Rīgas līča piekrastē gan Vidzemes, gan Kurzemes pusē. Periodos starp vētrām krasta nogāzes virsūdens daļas atjaunošanās praktiski nenotiek, bet nogāžu procesu darbības rezultātā erozijas kāples slīpums pakāpeniski samazinās un var notikt tās pilnīga vai daļēja pārklāšanās ar veģetāciju. Vidējais pamatkrasta robežas atkāpšanās ātrums sasniedz 0,3-0,7 m/gadā.

- Gaujas upes krastu erozijas zona. Krasta erozijas posmi ir vērojami arī Gaujas meandros, kur ūdens straume izskalo krastu Gaujas kreisajā krastā iepretim Carnikavas ciemam un pretējā Gaujas krastā – uz jūras pusi.
- Applūstošās teritorijas (ar 10% applūduma varbūtību);
- Plūdu riska teritorijas (ar 1% applūduma varbūtību). Lai novērstu un regulētu lauksaimniecības teritoriju applūšanu, novada teritorijā ir izbūvēti četri polderi: Eimura – Mangaļu (kopā poldera teritorija 2362 ha, t.sk., 2216,12 ha Carnikavas pagastā, 145,88 ha Ādažu pagastā), Laveru (kopā poldera teritorija 2019 ha, t.sk., 818,73 ha Carnikavas pagastā, 1100,27 ha Ādažu pagastā), Carnikavas – Centra (89 ha) un Carnikavas – Sala (172 ha). Carnikavas pagastā polderu teritorijas aizņem gandrīz visu Ādažu novada teritoriju no Rīgas pilsētas puses līdz Gaujai. Novada polderu sistēmas darbību nodrošina 6 sūkņu stacijas: Mangaļu, Eimuru, Laveru, Carnikavas, Carnikavas centra poldera 1 un Carnikavas centra poldera 2 sūkņu stacijas; 5 sūkņu stacijas ir pārbūvētas.

Carnikavas pagasta teritorijā jaunbūvēti aizsargdambji 4045 m garumā, slūžas uz Dzirnupes, izveidota straumvirzes būna Gaujā un izveidoti Gaujas krasta nostiprinājumi 335 m garumā. Samazināti plūdu draudi 437 ha lielai platībai, pasargāti 5140 iedzīvotāji. Meliorācijas grāvju kopgarums pagastā – 42370 m.

Polderi ir projektēti 10% applūšanas varbūtībai. Tā kā šajās teritorijās pastāv plūdu risks, kas ir jāņem vērā polderu teritoriju izmantošanā, polderi ir izdalīti kā plūdu riska teritorijas. Pavasara plūdu ietekme un krastu erozija Gaujas upes krastos ir mazināta pēc projekta “Plūdu risku samazināšanas pasākumi Carnikavas novadā”.

- Bīstamo kravu pārvadājumu maršruts. Ādažu novada teritoriju šķērso nacionālas nozīmes paaugstinātas bīstamības transporta riska teritorija valsts galvenais autoceļš A10 Rīga (Baltezers) – Igaunijas robeža (Ainaži). Pa autoceļu kursē tranzīta kravu transports, kas pārvadā arī potenciāli bīstamas kravas, kas avārijas gadījumā var izraisīt ievērojamu negatīvu ietekmi uz vidi;
- Piesārņotas un potenciāli piesārņotas vietas (skatīt 3.6. apakšnodaļu);
- Ar Sosnovska latvāni invadēta teritorija starp Carnikavu un Garupi;
- Riska teritorija Ādažu lidlauka gaisa telpā;
- Paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas. Paaugstinātas ugunsbīstamības teritorijas vasarās ugunsbīstamajā periodā ir meži, īpaši sauso augšanas apstākļu veidi – priežu meži, kas galvenokārt ir izplatīti Rīgas jūras līča piekrastē.

Ādažu novadā nav ražošanas objektu, kuriem saskaņā ar Ministru kabineta 05.03.2016. noteikumu Nr.131 "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi" nosacījumiem ir jāizstrādā rūpniecisko avāriju novēršanas programma, drošības pārskati vai civilās aizsardzības plāns. Novadā nav arī objektu, kuri atbilstoši Ministru kabineta 18.09.2007. noteikumu Nr.626 “Noteikumi par paaugstinātas bīstamības objektu noteikšanas kritērijiem un šo objektu īpašnieku (valdītāju, apsaimniekotāju) pienākumiem riska samazināšanas pasākumu nodrošināšanai” nosacījumiem būtu iedalāmi paaugstinātas bīstamības objektu grupā.

- Applūstošā (10 % applūduma varbūtība) teritorija
- Applūstošā (1 % applūduma varbūtība) teritorija
- Gaujas krastu erozijas teritorija
- Jūras krasta erozijas (III un IV klase) teritorija
- Ar Sosnovska latvāni invadēta teritorija
- Riska teritorija ar Ādažu lidlauka gaisa telpu

Piesārņotās vietas:

- 1 Garkalnes mežniecības 25. un 33. kvartāls (nr. 80528/5480)
- 2 Ādažu sadzīves atkritumu izgāztuve "Utupurvs" (nr. 80448/1422)

Potenciāli piesārņotās vietas:

- 3 Notekūdeņu filtrācijas laukums SIA "Carnikavas dārznieks" (nr. 80528/919)
- 4 SIA „Ekoteks” degvielas bāze (nr. 80448/4656)
- 5 CBF SIA „Binders” Ādažu asfaltbetona rūpnīca” (nr. 80448/4310)
- 6 Ādažu nacionālais mācību centrs (nr. 80448/1941)
- 7 Garkalnes bijušais mehāniskais sektors (nr. 80448/1424)
- 8 Centra mehāniskais sektors (nr. 80448/1423)

3.8 Izmaiņas, ja plānošanas dokumenti netiktu īstenoti

Atbilstoši likumam “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums”, sākot ar 01.07.2021. Ādažu novada administratīvajā teritorijā ietilps divas teritoriālās vienības – esošais Ādažu novads

un esošais Carnikavas novads, tāpēc abi plānošanas dokumenti tiek gatavoti savstarpējā sadarbībā abām pašvaldībām. Abu plānošanas dokumentu redakcijas publiskajai apspriešanai apstiprinās esošās Ādažu novada un Carnikava novada domes, bet gala redakcijas jau apstiprinās jaunā Ādažu novada dome. Šo abu plānošanas dokumentu izstrādes nepieciešamību nosaka normatīvie akti.

Aktualizētā **Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013.-2037. gadam** ir apvienotā novada (Ādažu novada un Carnikavas novada) ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts jaunā Ādažu novada ilgtermiņa attīstības redzējums (vīzija), mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva.

Ilgspējīgas attīstības stratēģija hierarhiski ir augstākais jaunās pašvaldības teritorijas plānošanas dokuments, kas veido ilgtermiņa un vidēja termiņa ietvaru Ādažu novada teritorijas plānojumam, kas perspektīvā būs jāizstrādā kā jauns pašvaldības plānošanas dokuments un attīstības programmai.

Ādažu novada attīstības programma 2021. - 2027. gadam ir izstrādāta kā Ādažu novada pašvaldības stratēģiskās attīstības vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā rezumējot informāciju vienotā dokumentā, rodas priekšstats par jaunā novada attīstības redzējumu septiņu gadu perspektīvā līdz 2027.gadam, eventūālajām problēmām vides jomā un to iespējamajiem risinājumiem.

Plānošanas dokumentu izstrādes procesā tiek apkopota un apzināta visa pieejamā informācija par jauno novadu un dažāda līmeņa plānošanas dokumenti un nozaru politikas dokumenti.

Būtiskākās ilgtspējīgas attīstības stratēģijas sastāvdaļas ir ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu noteikšana un telpiskās perspektīvas izstrāde, kā arī vadlīniju noteikšana katras nozīmīgās telpiskās struktūrtas attīstībai un plānošanai, kas ir būtiski svarīgs pamatnosacījums, izstrādājot jauno novada teritorijas plānošanu. Būtiskākās attīstības programmas sastāvdaļas ir stratēģiskā daļa, kas nosaka vidēja termiņa attīstības prioritātes, nepieciešamo rīcību virzienu un uzdevumu kopumu un vidējā termiņā sasniedzamos rezultātus, ievērtējot vides un sociāli - ekonomiskos apsvērumus un kā tas tiek apvienots ar kvalitatīvu vidi, kā arī rīcību un investīciju plāni.

Plānošanas dokumenti nemaina valstī pieņemto politikas dokumentu, vadlīniju un normatīvo aktu prasības, bet tikai „sakārto” tās savā teritorijā dažādu nozaru griezumā. Tādejādi var uzskatīt, ka plānošanas dokumenti ir īpašā veidā strukturētas informācijas kopums, kas izvērtē dažādu nozaru politikas un normatīvo dokumentu prasības. Tomēr dažādu nozaru un institūciju normatīvie akti mēdz būt pretrunīgi vai nepietiekami skaidri detalizē prasības attiecībā uz konkrētas pašvaldības teritoriju. Tādā gadījumā vietējā pašvaldība un iedzīvotāji pieņem lēmumu par papildus ierobežojumu noteikšanu aizsargājamo teritoriju vai objektu saglabāšanu un tām pieguļošo teritoriju attīstību.

Jāatzīmē, ka attīstības programma ar tajā iekļauto stratēģisko matricu vidēja termiņa prioritāšu īstenošanai, rīcības plānu (pasākumi, aktivitātes, atbildīgie izpildītāji un izpildes termiņi, finanšu avoti un rezultatīvie rādītāji) un investīciju plāns (investīciju projekti) ne tikai ļauj pašvaldībai mērķtiecīgi plānot savas teritorijas attīstību 1-3 un 4-7 gadu periodā, bet vienlaicīgi ir arī priekšnoteikums Eiropas Savienības strukturālo fondu līdzekļu sekmīgākai piesaistīšanai un apgūšanai pašvaldības teritorijā.

4.tabulā sniegti būtiskākie vides aspekti un raksturotas ietekmes uz tiem, ja Ādažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumenti gadam netiktu īstenoti.

4. tabula. **Vides aspekti un sekas, ja plānošanas dokumenti netiek īstenoti**

Vides aspekti	Sekas, ja plānošanas dokumenti netiek īstenoti
Dabas resursu	Nav noteikti pasākumi dabas resursu apsaimniekošanai un aizsardzībai un atbilstoši netiek īstenotas aktivitātes dabas resursu ilgtspējīgai

Vides aspekti	Sekas, ja plānošanas dokumenti netiek īstenota
ilgtspējīga izmantošana	<p>izmantošanai.</p> <p>Perspektīvā netiek plānota dabas resursu atbilstoša apsaimniekošana, kā rezultātā negatīvi tiek ietekmēta vide, samazinās atjaunojamo un neatjaunojamo dabas resursu kvantitāte un kvalitāte.</p> <p>Netiek noteiktas vadlīnijas dabas resursu teritoriju plānošanai un attīstībai.</p>
Bioloģiskā daudzveidība	<p>Nav aktuālas informācijas par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, novadā esošajām dabas vērtībām un to saglabāšanas un aizsardzības nepieciešamību.</p> <p>Netiek domāts par novada attīstības interešu sabalansēšanu ar dabas aizsardzības interesēm. Perspektīvā netiek plānota dabas teritoriju atbilstoša apsaimniekošana, kā rezultātā negatīvi tiek ietekmēta piekrastes teritorija, aizsargājamo augu sugas un biotopi, aizsargājamo augu un putnu sugu skaits.</p> <p>Netiek plānota sadarbība ar kaimiņu pašvaldībām un Aizsardzības ministrijas Ādažu poligona administrāciju īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un ezeru apsaimniekošanā.</p>
Vides izglītība	<p>Nav izstrādāts pašvaldības Vides politikas plāns.</p> <p>Netiek plānoti pasākumi sabiedrības dažādu mērķauditoriju vides izglītības līmeņa paaugstināšanai, energoefektivitātes, videi draudzīgu tehnoloģiju, veselīga dzīvesveida un sabiedriskā transporta popularizēšanai.</p> <p>Sabiedrībai nav patstāvīgi aktualizētas un viegli pieejamas informācijas par vides kvalitāti novadā. Pašvaldības mājas lapā nav izveidota Vides jeb „Zaļā” sadaļa, kurā novada iedzīvotāji un citi interesenti regulāri tiek informēti par vides (ūdeņu u.c.) kvalitāti, energoefektivitātes pasākumiem, bioloģiskās daudzveidības teritorijām u.c., kā arī novadā notiekošajiem vides izglītības pasākumiem.</p> <p>Iedzīvotāji un uzņēmēji netiek iesaistīti vides aktivitātēs, netiek veicināta sabiedrības pašiniciatīva.</p>
Ražošanas zonas un degradētās teritorijas	<p>Netiek plānota ražošanas un loģistikas zonu attīstība.</p> <p>Nav apzinātas degradētās teritorijas, nenotiek degradēto teritoriju revitalizācija un iesaistīšana attīstības aprītē, līdz ar to netiek sekmēta pašvaldības teritorijas ilgtspējīga un plānota attīstība.</p> <p>Pašvaldība un uzņēmēji nevar sekmīgi piesaistīt ES strukturālo fondu līdzekļus, piesaistīt investīcijas rūpniecisko un degradēto teritoriju attīstībai.</p>
Virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte	<p>Netiek risinātas virszemes un pazemes ūdeņu, tajā skaitā dzeramo ūdeņu kvalitātes problēmas, nav noteikti centralizēti piegādātā ūdens kvalitātes rādītāji. Nav veikti pasākumi centralizēti piegādātā dzeramā ūdens kvalitātes paaugstināšanai. Pasliktinās dzeramā ūdens kvalitāte kvartāra horizonta akās.</p> <p>Netiek plānota novada ūdenssaimniecības sistēmas pārbūve un paplašināšana, ar centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumiem nodrošināto vai daļēji nodrošināto blīvas apbūves</p>

Vides aspekti	Sekas, ja plānošanas dokumenti netiek īstenota
	<p>teritoriju (ciemu) paplašināšana. Nav aktualizēts jautājums par attālāko ciemu pieslēgšanas iespējām pie ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām. Nav noteikts kādas komunikācijas nepieciešamas katrā no blīvas apbūves teritorijām un atbilstoši nav īstenoti projekti jaunu komunikāciju izveidei.</p> <p>Nekvalitatīvs dzeramais ūdens (paaugstināta cietība, mikrobioloģiskais piesārņojums)).</p> <p>Iespējams, lokāls virszemes un pazemes ūdens piesārņojuma risks no individuālajiem urbumiem, kas tiek izmantoti ūdensapgādē, pamestajiem un netamponētajiem urbumiem, potenciāli piesārņotajām vietām, lokālajām kanalizācijas septiskajām tvertnēm vai izsmēlamajām bedrēm u.c.</p> <p>Nav izstrādāts publisko ūdeņu resursu apsaimniekošanas plāns.</p> <p>Netiek izstrādāti un īstenoti teritoriju labiekārtošanas projekti pie ūdeņiem, palielināts labiekārtotu peldvietu skaits, veikts vietējais peldvietu kvalitātes monitorings, kā rezultātā lielāka antropogēnā slodze un virszemes ūdeņu piesārņojums, atkritumi utt.</p>
Plūdu riski	<p>Netiek noteikti plūdu riski Ādažu novadā un atbilstoši plānoti pasākumi plūdu riska mazināšanai/novēršanai, polderu, meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju apsaimniekošanai, atjaunošanai vai jaunu izbūvei. Nav izstrādāti polderu apsaimniekošanas plāni.</p> <p>Nav izstrādāta pretplūdu pasākumu programma. Saglabājas applūšanas risks vairākās novada blīvas apbūves teritorijās (ciemos).</p>
Atmosfēras gaisa kvalitāte, klimata pārmaiņas	<p>Netiek plānoti pasākumi energoefektivitātes paaugstināšanai – īstenoti projekti energoefektīva apgaismojuma nodrošināšanai apdzīvotajās vietās un sabiedriskās vietās, ēku siltināšanu u.c., atbilstoši Ādažu novada ilgtspējīgas enerģētikas rīcības plānam.</p> <p>Nav īstenotas aktivitātes videi draudzīgas enerģijas ražošanai un alternatīvas elektroenerģijas ieguvei, infrastruktūras izveidei alternatīviem transporta satiksmes veidiem, kā rezultātā nesamazinās siltumnīcefektu efektu radošo gāzu emisijas atmosfēras gaisā, nepaaugstinās gaisa kvalitāte, pasliktinās iedzīvotāju dzīves kvalitāte un veselība.</p>
Transports un trokšņi	<p>Netiek plānota transporta infrastruktūras un satiksmes drošības uzlabošana, tajā skaitā tranzīta transporta novirzīšana no blīvas dzīvojamās apbūves teritorijām, jaunu autotransporta un gājēju savienojumu izbūve, velosipēdistu un gājēju celiņu izveide, pašvaldības ielu un ceļu atjaunošana/jaunu izbūve.</p> <p>Nav izstrādāti un īstenoti projekti ceļa infrastruktūras attīstībai pie valsts galvenā autoceļa A1 Rīga – Ainaži” (E67) (piebraucamie ceļi, divlīmeņu krustojumi, ieskriešanās joslas, gājēju tuneļi vai tilti utt.). Nav izbūvēts Baltezers apvedceļš (sadarbībā ar Satiksmes ministriju un Garkalnes novada domi), īstenots gājēju savienojums starp Ādažiem un Stapiņiem Gaujas ielas galā, izbūvēts dzelzceļa atzars uz Eimuriem u.c. aktivitātes.</p>
Labiekārtojums	<p>Netiek apzināta esošā Ādažu novada publiskās ārtelpas situācija un saskaņā ar to izstrādāta koncepcija Ādažu novada publiskās ārtelpas attīstībai.</p>

Vides aspekti	Sekas, ja plānošanas dokumenti netiek īstenota
	Nav izstrādāts rīcības plāns pašvaldības nekustamo īpašumu apsaimniekošanai. Netiek veidotas atpūtas vietas mežos, ar pastaigu un atpūtas vietām, tematiskiem elementiem.
Atkritumi	Netiek plānota apsaimniekošanas infrastruktūras pilnveidošana un netiek īstenoti pasākumi atkritumu apsaimniekošanas sistēmas kvalitātes paaugstināšanai - šķiroto atkritumu veidu un dalītās atkritumu vākšanas punktu skaita palielināšana, kā arī pārstrādāto atkritumu apjoma palielināšana.

4. VIDES STĀVOKLIS TERITORIJĀS, KURAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTS VAR BŪTISKI IETEKMĒT

4.1 Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objekti

Novada teritorijā ir iespējams baudīt dažādas dabas bagātības. Dabas parks “Piejūra” un AAA “Ādaži” nodrošina lielu biotopu un ainavu daudzveidību. Novads atrodas Rīgas jūras līča piekrastē, tā teritorijā ir daudzi gleznaini ezeri un vairākas upes, kas sekmē ūdensobjektu savstarpējo savienojamību. Gaujas upe potenciāli nodrošina piekļuvi ne tikai visam Gaujas upes baseinam, bet arī Daugavas un Lielupes baseinam. Ierīkotās dabas takas, labiekārtotās atpūtas vietas un attīstītā mobilitātes infrastruktūra sniedz iespēju ikvienam Ādažu novada iedzīvotājam un apmeklētājam atrast veidu, kā atpūsties, gūt spēkus un pozitīvas emocijas tepat novadā.

Ādažu novada teritorijā atrodas daļa no **dabas lieguma “Lielā Baltezera salas”** teritorijas, daļa no **aizsargājamo ainavu apvidus “Ādaži”** teritorijas, kurā ietilpst dabas liegums “Lieluikas un Mazuikas ezeri” un daļa no **dabas parka “Piejūra”** teritorijas. Visas minētās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT) iekļautas Natura 2000 aizsargājamo teritoriju tīklā. Līdz ar to tajās esošo dabas vērtību aizsardzību regulē Latvijas Republikas un Eiropas Kopienas likumdošana, kā arī citas starptautiskās saistības.

Ādažu novada teritorijā neatrodas neviens dabas piemineklis (aizsargājamās alejas, dendroloģiskie stādījumi, ģeoloģiskie veidojumi).

4.1.1. Dabas liegums “Lieluikas un Mazuikas ezeri”

5. tabula. Dabas lieguma “Lieluikas un Mazuikas ezeri” raksturojums

Atrašanās teritorija	Ādažu novads Atrodas NBS poligona teritorijā.
Platība	192 ha
Aizsardzībā kopš	1999. gada

Dabas vērtības	Abi ezeri ir ļoti nozīmīgi reto oligotrofo augu sugu un šādu biotopu saglabāšanā. Oligotrofie ezeri Latvijā vairs nav sastopami. Tie izzuduši ezeru attīstības gaitā, kad tajos, uzkrājoties organiskajām vielām, veidojas bagātīgs augājs, līdz ar to šī uzskatāma par ļoti nozīmīgu teritoriju šādu ezeru aizsardzībā un saglabāšanā. Šādu tīru ūdeņu saglabāšanās iespējama divu iemeslu dēļ: ezeros neietek ne upes, ne strauti, kas varētu tos piesārņot un šī teritorija ilgstoši bija daļēji slēgta teritorija (armijas poligons).
Izveidošanas mērķi	Dabas liegums tika izveidots, lai aizsargātu Latvijā ļoti retu ezeru tipu - oligotrofu ezeru ar Dortmaņa lobēlijas augsnēm un ļoti reti sastopamām un aizsargājamām ūdensaugu sugām. Mazuikas ezers ir viens no Latvijas 14 ezeriem, kuros saglabājušās bagātīgas un dzīvotspējīgas lobēlijas – ezerenes sabiedrības, kā arī viens no Baltijas valstīs visizcilākajiem lobēlijas - ezereņu ezeriem. Dortmaņa lobēlija, gludsporu ezere un sīpoliņu donis ir Latvijas īpaši aizsargājamās augu sugas.
Ietekmes un apdraudošie faktori	Teritoriju apdraud tās intensīva izmantošana rekreācijai (peldēšanās, nomīdīšana, ugunsgrūdu kurināšana utt.). Nav iekārtotu piebrauktuviņu un autostāvvietu, tāpēc tiek izbraukāta zemsega. Ezera eutrofikācija.
Ierobežojumi	Lai novērstu piesārņojumu ezeros un to krastos, atpūtnieki drīkst uzturēties tikai šim mērķim speciāli ierīkotās atpūtas vietās un peldvietās, saskaņojot ar Ādažu poligona administrāciju. Citās vietās atrasties aizliegts.
Starptautiskā vērtība	Natura 2000. Dabas lieguma teritorijā ietilpst aizsargājamo ainavu apvidū "Ādaži".
Teritorijas pārvalde	Realizē VARAM Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālā administrācija.
Dabas aizsardzības plāns	Dabas aizsardzības plāns izstrādāts laika posmam no 2015. - 2025.gadam. Ietilpst aizsargājamā ainavu apvidus „Ādaži”, teritorijā.
Normatīvie akti	Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" (02.03.1993.), 16.03.2010. MK noteikumi Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi", 15.03.1999. MK noteikumi Nr.212 "Noteikumi par dabas liegumiem". Individālie izmantošanas un aizsardzības noteikumi nav izstrādāti.

4.1.2. Dabas liegums "Lielā Baltezera salas"

6. tabula. Dabas lieguma "Lielā Baltezera salas" raksturojums

Atrašanās teritorija	Ietilpst Ādažu un Garkalnes pagastos (bij. Garkalnes novads)
-----------------------------	--

Platība, teritorija	<p>18 ha.</p> <p>Piecas salas - Ropažu sala, Liepu sala, Mazā sala, Auzu sala un Briežu sala.</p> <p>Salu teritoriju klāj priežu meži, platlapju meži (liepu), piekrastē pārmitri melnalkšņu meži, kas ir ES Biotopu direktīvas biotops.</p>
Aizsardzībā kopš	<p>1924.gadā Lielā Baltezera salām piešķirts dabas pieminekļa statuss, 1977.gadā - botāniskā lieguma statuss, bet valsts nozīmes dabas liegums "Lielā Baltezera salas" izveidots 1999.gadā.</p>
Dabas vērtības	<p>Nozīmīga purvainu mežu aizsardzības teritorija. Purva malās nelieli pārejas purvu fragmenti. No Eiropas Savienības aizsargājamiem biotopiem sastopami - pārejas purvi un slīkšņas un purvaini meži. No aizsargājamām putnu sugām sastopamas - mežirbe, rubenis, dzērve, urālpūce, bikšainais apogs, lielā čakste.</p>
Ietekmes un apdraudošie faktori	<p>Teritoriju apdraud - rekreācijas slodzes palielināšanās, Baltezeru – piesārņojums, Latvijas dabiskajai florai neraksturīgu augu sugu ieviešanās uz ezera salām, radot potenciālus dabisko sugu nomākšanas draudus (vārpainā korinte, rievainā roze u.c.).</p> <p>Salu krasti tiek noskaloti gan dabisku procesu rezultātā, gan motorlaivu un cita motorizētā ūdenstransporta radītās ūdens viļņošanās dēļ. Vietās, kur salu krastus sedz niedrāji, šī ietekme ir mazāka.</p> <p>Labvēlīgi salu ekosistēmas ietekmē tas, ka uz salām pašlaik nenotiek saimnieciskā darbība. Mežos veidojas kritalas, kas ir svarīga dzīves vide dažādiem bezmugurkaulniekiem. Meži kļūst arvien dabiskāki. Kaut gan pļaušanas pārtraukšana ir veicinājusi pļavu aizaugšanu, nav pamata apgalvot, ka tas būtiski samazinājis salu bioloģisko daudzveidību.</p>
Ierobežojumi	<p>Veicami pasākumi antropogēnās slodzes samazināšanai, jo tas ir visbūtiskākais salu ekosistēmu ietekmējošais faktors. Lai novērstu visus negatīvos antropogēnās ietekmes faktoros (piesārņošana, nobradāšana, kritalu izvākšana u.c.), salas apmeklēt jāaizliedz. Lai cilvēkus informētu par dabas liegumu, tā vērtībām un apsaimniekošanas režīmu, nepieciešams izvietot informatīvos standus un zīmes. Lai salas saglabātos maksimāli dabiskas, ir jāierobežo invazīvo sugu izplatīšanās - jāveic rievainās rozes un korinšu izciršana visās salās. Mežsaimniecisko darbību salās veikt nedrīkst.</p> <p>Lielā Baltezera salās jā saglabā dabiskie biotopos notiekošie procesi. Dabisko biotopu saglabāšana veicinātu arī invazīvo sugu izkonkurēšanu. Lai samazinātu ūdens transporta līdzekļu radīto negatīvo ietekmi (viļņošanās radīto krasta noskalšanu,</p>

	trokšņa ietekmi uz salu faunu), jāievēro 20 m aizsargjosla ap salām.
Starptautiskā vērtība	Natura 2000
Teritorijas pārvalde	Realizē VARAM Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālā administrācija.
Dabas aizsardzības plāns	Dabas aizsardzības plāns izstrādāts 2004. - 2014. gadam.
Normatīvie akti	Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" (02.03.1993.), 16.03.2010. MK noteikumi Nr.264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi", 15.03.1999. MK noteikumi Nr.212 "Noteikumi par dabas liegumiem". Individuālie izmantošanas un aizsardzības noteikumi nav izstrādāti.

4.1.3. Aizsargājamo ainavu apvidus "Ādaži"

	7. tabula. Aizsargājamā ainavu apvidus "Ādaži" raksturojums
Atrašanās teritorija	Ādažu novads, Saulkrastu novads (bij. Sējas novads)
Platība, teritorija	10150 ha. Teritorijā ietilps arī dabas liegums "Lieluikas un Mazuikas ezeri"
Aizsardzībā kopš	2004. gada
Starptautiskā vērtība	Natura 2000, putniem starptautiski nozīmīga vieta
Teritorijas pārvalde	Realizē VARAM Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālā administrācija
Dabas vērtības	Militāro mācību rezultātā izveidojušies Latvijas apstākļos reti biotopi - ievērojamas virsāju platības un klaji vai vāji apauguši smiltāji. Nozīmīgākā vieta valstī biotopa – 2320 Piejūras zemes smiltāju līdzenumu sausi virsāji – saglabāšanā. Teritorijā konstatēti tādi ES Biotopu direktīvas biotopi kā – 2330 Klajas iekšzemes kāpas, 3130 Ezeri ar oligotrofām līdz mezotrofām augu sabiedrībām, 6410 – Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs u.c. Teritorijā sastopams liels skaits aizsargājamo augu un dzīvnieku sugu. Pateicoties ilgstošām militārām mācībām, šeit izveidojusies interesanta ainava, kas piemērota vismaz 22 Latvijā un Eiropā aizsargājamo putnu sugu ligzdošanai. <u>Augi</u> – Dortmaņa lobēlija / <i>Lobelia dortmanna</i> /, garkāta ģipsene / <i>Gypsophila fastigiata</i> /, meža silpurene / <i>Pulsatilla patens</i> /, Fuksa dzegužpirkstīte / <i>Dactylorhiza fuchsii</i> u.c. <u>Bezmugurkaulnieki</u> – garlūpas racējlapsene / <i>Bembix rostrata</i> /, lielā krāšņvabole / <i>Chalcophora Mariana</i> /, lielais

	<p>dižkoksngrauzis /<i>Ergates faber</i>/, ziemeļu pumpurgliemezis /<i>Vertigo ronneyensis</i>/ u.c.</p> <p><u>Zivis un apalmutnieki</u> – taimiņš /<i>Salmo trutta</i>/, strauta nēģis /<i>Lampetra planieri</i>/ u.c.</p> <p><u>Abinieki un rāpuļi</u> – smilšu krupis /<i>Bufo calamita</i>/, sila ķirzaka /<i>Lacerta gailis</i>/ u.c.</p> <p><u>Putni</u> – rubenis /<i>Tetrao tetrix</i>/, stepes čipste /<i>Anthus campestris</i>/, ormanītis /<i>Porzana porzana</i>/, apodziņš /<i>Galucidium passerinum</i>/ u.c.</p> <p><u>Zīdītāji</u> – ūdrs /<i>Lutra lutra</i>/, vilks /<i>Canis lupus</i>/, lūsis /<i>Lynx lynx</i>/, Natūza sikspārnis /<i>Pipistrellus nathusii</i>/u.c.</p>
Apsaimniekošanas pasākumi	Pēc militāro mācību intensitātes samazināšanās teritorijā nepieciešams veikt apsaimniekošanas pasākumus, galvenokārt – mazināt aizaugšanu, lai ilgtermiņā saglabātu dabas vērtībām piemērotu vidi.
Dabas aizsardzības plāns	Dabas aizsardzības plāns izstrādāts laika posmam no 2015. - 2025.gadam.
Normatīvie akti	Likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (02.03.1993.), 16.03.2010. MK noteikumi Nr.264 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 23.02.1999. MK noteikumi Nr.99 “Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem”.

4.1.6. Dabas parks “Piejūra”

8. tabula. Dabas parka “Piejūra” raksturojums

Atrašanās teritorija	Ietilpst Rīgā, kā arī Saulkrastu un Ādažu novados. Dabas parka teritorija aizņem aptuveni piekto daļu no Carnikavas pagasta teritorijas un stiepjas gar jūru 19 km garumā.
Platība	4180
Aizsardzībā kopš	1962.gadā
Dabas vērtības	Teritorija veidota daudzu retu piejūras biotopu aizsardzībai, mezotrofu ezeru ar oligotrofu līdz mezotrofu augu sabiedrībām minerālvielām nabadzīgās ūdenstilpēs un to krastmalās. Īpaši nozīmīgi ir tādi biotopi kā embrionālās kāpas, priekškāpas, mežainas jūrmalas kāpas un veci boreāli meži. Daudz retu augu un dzīvnieku sugu. Ummja ezerā konstatētas daudzas šāda tipa ezeriem raksturīgas augu sugas: Dortmaņa lobēlija, ezerenes u.c.. Pie Garezera konstatētas vairākas retas sikspārņu sugas. Vakarbulļi ir viena no nedaudzām vietām Latvijā, kur sastopami piejūras zālāji ar tiem raksturīgām augu sugām - zemeņu āboliņu, jūrmalas pienzāli, purva pieneņi, jūrmalas armēriju u.c. Šī teritorija ir viena no trīs purva mātsaknes atradnēm Latvijā.
Izveidošanas mērķi	Teritorija, kas noteikta īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai.

	Saglabāt piekrastes biotopu kompleksu, it īpaši mežainās kāpas, pelēkās kāpas, piejūras pļavas un ezerus ar oligotrofām līdz mezotrofām augu sabiedrībām, kā arī nodrošināt aizsardzību tādām sugām kā smiltāja nelķe <i>Dianthus arenarius arenarius</i> , purva mātsakne <i>Angelica palustris</i> un stepes čipste <i>Anthus pratensis</i> .
Ietekmes un apdraudošie faktori	Dabas parkā sastopamās dabas vērtības visvairāk apdraud liela antropogēnā slodze, jo teritorija tiek intensīvi izmantota rekreācijai, līdz ar to jāpievērš pastiprināta uzmanība apmeklētāju plūsmas plānošanai. Pelēko kāpu un zālāju dabas vērtības var izzust, tos atbilstoši neapsaimniekojot.
Starptautiskā vērtība	Natura 2000.
Teritorijas pārvalde	Realizē VARAM Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālā administrācija.
Dabas aizsardzības plāns	Dabas aizsardzības plāns izstrādāts laika posmam no 2020. - 2031.gadam. Plāns izstrādāts LIFE Daba un bioloģiskā daudzveidība projekta "Piekrastes biotopu aizsardzība dabas parkā "Piejūra" (LIFE CoHaBit, LIFE15 NAT/LV/000900) ietvaros.
Normatīvie akti	Likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" (02.03.1993.), 14.03.2006. MK noteikumi Nr.204 "Dabas parka "Piejūra" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi".

4.1.7. Īpaši aizsargājami koki un mikroliegumi

Mikroliegumi novada teritorijā:

- 1 mikroliegums stingras aizsardzības dabas teritorijā un 11 mikroliegumi ierobežotas darbības aizsargājamās teritorijās AAA "Ādaži".
- Mikroliegums jumstiņu gladiolas *Gladiolus imbricatus* aizsardzībai 3,9 ha.
- 2 mikroliegumi ūpja *Bubo bubo* aizsardzībai, AS "Latvijas valsts meži" Rietumvidzemes mežsaimniecības reģionā 32,06 ha un 30,6 ha.
- Mikroliegums ES nozīmes aizsargājama biotopa "9080 Staignāju meži" aizsardzībai 7,22 ha.

Dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols" atzīmēts 41 valsts nozīmes **dižkoks**.

4.1.8. Aizsargājамie biotopi

Novadā izplatītie **biotopi**:

- Militāro mācību rezultātā NBS poligona teritorijā izveidojušies Latvijas apstākļos reti biotopi – ievērojamas virsāju platības un klaji vai vāji apauguši smiltāji. Nozīmīgākā vieta valstī biotopa – Piejūras zemienes smiltāju līdzenumu sausi virsāji (2320) – saglabāšanā. Teritorijā konstatēti tādi ES Biotopu direktīvas biotopi kā – Klajas iekšzemes kāpas (2330), Ezeri ar oligotrofām līdz mezotrofām augu sabiedrībām (3130), – Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs (6410) u.c. Teritorijā sastopams liels skaits aizsargājamu augu un dzīvnieku sugu. Pateicoties ilgstošām militārām mācībām, šeit izveidojusies interesanta ainava, kas piemērota vismaz 22 Latvijā un Eiropā aizsargājamu putnu sugu ligzdošanai. AAA "Ādaži" stingras aizsardzības dabas teritorijās ir 24 meža atslēgas biotopi un 4 neregulēto upju aizsargjoslas. Savukārt ierobežotas darbības aizsargājamās teritorijas ir 15 kāpu biotopi, 5 mežu biotopi, 2 purvu biotopi un 3 regulēto upju aizsargjoslas.

- 2180 Mežainas piejūras kāpas, kas ir izplatītākais biotops un sastopamas novada piekrastē. Tās no kopējās aizsargājamo biotopu platības novadā aizņem lielāko daļu – 23,95 km².
- Jūras piekrastē izplatīti ir arī citi kāpu biotopi: Embrionālās kāpas (2110), Priekškāpas (2120) un Ar lakstaugiem klātas pelēkās kāpas (2130*).
- Novadā sastopami arī aizsargājami meža biotopi: Veci vai dabiski boreāli meži (9010*), Purvaini meži (91D0*), Aluviāli meži (91E0*) un citi, kā arī saldūdeņu biotopi: Ezeri ar oligotrofām līdz mezotrofām augu sabiedrībām (3130) un Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju (3150), kas sastopami novada ezeros. Pavisam novadā sastopami septiņpadsmit ES nozīmes aizsargājami biotopi. Vairums no tiem, izņemot biotopus 2110, 2120 un 7110*, t.i. četrpadsmit biotopu veidi ir īpaši aizsargājami arī Latvijā.

* Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīkla Natura 2000 biotopu kods²⁶.

²⁶ <https://likumi.lv/ta/id/128923-noteikumi-par-latvija-sastopamo-eiropas-savienibas-prioritaro-sugu-un-biotopu-sarakstu>

5. AR PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM SAISTĪTĀS VIDES PROBLĒMAS

Galvenie ar plānošanas dokumentu saistītie vides aspekti ir dabas un vides kvalitātes saglabāšana, kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšana iedzīvotājiem, kā arī bioloģiskās daudzveidības saglabāšana novadā.

Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija formulē vīziju, izvirza stratēģiskos mērķus un prioritātes un iezīmē telpiskās attīstības virzienus.

Atsevišķu telpiskās attīstības perspektīvas ietvaros iekļauto aktivitāšu realizācija, piemēram, tranzīta koridoru, īpaši ūdens transporta, dabas gan “zilo”, gan “zaļo” teritoriju un Rīgas jūras līča piekrastes attīstība, ražošanas un loģistikas nozares attīstība, nenoliedzami var radīt nevēlamu ietekmi uz vidi, tomēr šī stratēģiskā plānošanas dokumenta detalizācijas un informācijas līmenī, nav izvērtējama. Konkrētu telpiskās perspektīvas aktivitāšu īstenošanas ietekmes novērtēšana veicama pie hierarhiski zemāko attīstības plānošanas dokumentu - jaunā novada teritorijas plānojuma, lokālplānojumu, detālplānojumu, tehnisko projektu un būvniecības ieceres dokumentu izstrādes. Katrai telpiskās perspektīvas struktūras attīstībai ilgtspējīgas attīstības stratēģija izvirza vadlīnijas teritorijas plānošanai un attīstībai, kas svarīgi ievērot turpmākajā novada attīstībā un plānošanā.

Veicot ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un plānoto saimniecisko aktivitāšu analīzi, rodas priekšstats par jomām Ādažu novadā, kurām būtu jāpievērš uzmanība:

- blīvi apdzīvoto vietu – Ādažu un Carnikavas pilsētu un ciemu teritoriju apsaimniekošana un vides kvalitātes uzlabošana ar atbilstošu infrastruktūras piedāvājumu un publiskās ārtelpas kvalitatīvu piedāvājumu, ņemot vērā noteikto apdzīvojuma struktūras attīstības līmeni;
- transporta infrastruktūras attīstības projekti un to ietekme uz apdzīvotām vietām, dabas teritorijām, t.sk. ūdensobjektu teritorijām;
- ūdens transporta attīstībai un ūdens teritoriju izmantošanai – piesārņojuma novēršana uz ūdensobjektiem no motorizētiem ūdens transporta līdzekļiem, peldošo būvju izvietošanai
- tūrisma un rekreācijas aktivitāšu, pakalpojumu sabalansēšana ar dabas aizsardzības interesēm, nepārsniedzot Rīgas jūras līča piekrastes, ūdensobjektu, konkrēto ĪADT biotopu, aizsargājamo augu, putnu, dzīvnieku u.tml. noturības kapacitāti pret antropogēnajām slodzēm;
- Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā ir noteiktas teritorijas – industriālās zonas, kuras plānotas ražošanas uzņēmumu un loģistikas pakalpojumu attīstībai. Nodrošināt transporta un inženiertehnisko infrastruktūras attīstību.

Ādažu novada attīstības programmas 2021. – 2027. gadam izvirza vidēja termiņa prioritātes un rīcības virzienus, veicamos pasākumus un aktivitātes. Plānošanas dokumenta sastāvā ietilpstošais Investīciju plāns ir pašvaldības instruments ES finansējuma un citu fondu piesaistei infrastruktūras attīstībai un vides sakārtošanai. Atsevišķu prioritāšu ietvaros iekļauto aktivitāšu īstenošana, piemēram, uzņēmējdarbības zonu attīstība, transporta infrastruktūras būvniecība, pasākumi tūrisma un rekreācijas attīstībai u.c. nenoliedzami var radīt nevēlamu ietekmi uz vidi, tomēr šī stratēģiskā plānošanas dokumenta detalizācijas un informācijas līmenī, nav izvērtējami.

Konkrētu aktivitāšu īstenošanas ietekmes uz vidi novērtēšana veicama pie hierarhiski zemāko attīstības plānošanas dokumentu, kas tieši saistīti ar teritorijas izmantošanas noteikšanu – nākamā jaunā novada teritorijas plānojuma, lokālplānojumu, detālplānojumu, tehnisko projektu un būvniecības ieceres dokumentācijas izstrādes. Pirms jaunas darbības uzsākšanas jāizvērtē vietas un

nozāres atbilstība konkrētai teritorijai, jānovērtē potenciālā slodze uz vidi un iedzīvotāju dzīves kvalitāti.

Veicot attīstības programmā plānoto saimniecisko aktivitāšu analīzi, oficiālajās datu bāzēs un citu publiski pieejamo informāciju, rodas priekšstats par jomām un teritorijām, kurām turpmākajā plānošanas procesā būtu jāpievērš pastiprināta uzmanība:

- slikta ūdens ekoloģiskā kvalitāte riska virszemes ūdensobjektos - Lielais Baltezers un Mazais Baltezers un slikta ūdens ķīmiskā kvalitāte riska pazemes ūdensobjekta Q daļā Baltezers teritorijā, kur Q ūdensgūtni „Baltezers” un „Baltezers II” teritorijā līdz Mazajam Baltezeram konstatēta piesārņotu virszemes ūdeņu, kā arī jūras ūdeņu infiltrācija gruntsūdens horizontā. Labas ūdens kvalitātes sasniegšana līdz 2021. un 2027. gadam riska ūdensobjektos, atbilstoši Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plānā iekļautajiem pamata un papildpasākumiem;
- polderu teritorijas un plūdu riska teritorijas, saistībā ar Gaujas upes un ezeru ūdenslīmeņa celšanos. Hidrotehnisko būvju atjaunošana/jaunu būvniecība, polderu un meliorācijas sistēmas apsaimniekošana, atbilstoši teritorijas esošajam vai plānotajām izmantošanas mērķim;
- augstā satiksmes intensitāte, atmosfēras gaisa piesārņojums, troksnis (trokšņa diskomforta zonas – Baltezers un Ādaži), bīstamo kravu avāriju risks valsts galvenā autoceļa A1 Rīga – Ainaži” (E67) tiešā tuvumā. Vides trokšņa pazemināšana (pretrokšņa barjeras, zaļie aizsargstādījumi), tranzīta satiksmes novirzīšana no Baltezers ciema. Militārās tehnikas novirzīšana no Kadagas centra;
- novada teritorijas attīstības (ražošanas, loģistikas, transporta infrastruktūras u.c.) sabalansēšana ar dabas un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzības interesēm. Zaļo (meži, mežaparki u.c.) un zilo (piekraste, ezeri, upes, mākslīgās ūdenstilpes) struktūru saglabāšana un labiekārtošana;
- teritorijas apsaimniekošana un vides estētiskās un vides kvalitātes uzlabošana, labiekārtotu atpūtas zonu izveidi visās blīvi apdzīvotajās vietās (ciemos), buferzonu veidošana starp dzīvojamo apbūvi un ražošanu;
- publisko ūdeņu pieejamības paaugstināšana, peldvietu labiekārtošana un regulārs peldvietu vietējais monitorings. Tūrisma un rekreācijas aktivitāšu un pakalpojumu sabalansēšana ar vides aizsardzības interesēm, nepārsniedzot biotopu, aizsargājamo augu, putnu, dzīvnieku utml, kultūras pieminekļu noturības kapacitāti pret antropogēnajām slodzēm;
- neattīstīta vai vāji attīstīta inženierinfrastruktūra no Ādažu centra attālinājos ciemos un Carnikavas novada vasarnīcu apbūves ciemos. Ar centralizētajiem ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumiem nenodrošināto, vai daļēji nodrošināto blīvas apbūves teritoriju (ciemu) pieslēgšana (vai jaunu sistēmu izveidošana) pie centralizētajām ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas sistēmām. Ūdens attīrīšanas un novadīšanas vidē normatīvo ievērošana un nepārsniegšana.
- pamesto un neapsaimniekoto urbumu konkretizēšana, apzināšana un tamponēšana. Lokālo kanalizācijas sistēmu kontrole, lai piesārņojums tieši nonāktu vidē, it īpaši riska ūdensobjektos – Lielajā Baltezerā un Mazajā Baltezerā;
- degradēto, potenciāli piesārņoto un piesārņoto teritoriju apsekošana un sanācija;
- ielu un ceļu kvalitātes uzlabošana, t.sk. asfaltēšana, lai samazinātu putekļu piesārņojumu, mobilo avotu piesārņojuma samazināšana;

- atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana (šķiroto atkritumu veidu, dalītās atkritumu vākšanas punktu, pārstrādāto atkritumu apjoma palielināšana, radīto atkritumu apjoma samazināšana u.c.);
- zinātņietilpīgo nozaru attīstība, bezatkritumu tehnoloģiju un citu videi draudzīgu tehnoloģiju pielietošanas ražošanā popularizēšana un atbalstīšana.
- sabiedrības dažādu mērķauditoriju izglītošana par videi draudzīgu rīcību un ilgtspējīgu resursu apsaimniekošanu, energoefektivitātes pasākumiem, veselīgu dzīvesveidu u.c.

Ādažu novads atrodas Pierīgas reģionā. Pateicoties Rīgas tuvumam, starptautiskas nozīmes transporta koridoram A1, piekrastes teritorijai arī pašvaldībā notiek intensīva attīstība. Rīgas tuvums nosaka to, ka tiek attīstītas gan industriālās un darījumu, ražošanas, gan arī dzīvojamās apbūves teritorijas. Lai notiktu šāda attīstība, liela loma ir atbilstošai transporta infrastruktūrai, kura funkcionētu un attīstītos, attīstot arī pašvaldības teritoriju, kā arī atbilstošas kapacitātes tehniskās infrastruktūras (ūdensapgāde, kanalizācija u.c.) nodrošināšanai.

5. STARPTAUTISKIE UN NACIONĀLIE VIDES AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

5.1 Starptautiskie vides aizsardzības mērķi

Starptautu konvencijās un Eiropas Savienības direktīvās ir iekļauti starptautiskie mērķi vides aizsardzības jomā.

APVIENOTO NĀCIJU ORGANIZĀCIJAS VISPĀRĒJĀ KONVENCIJA PAR KLIMATA PĀRMAIŅĀM UN KIOTO PROTOKOLS

Konvencijas un uz tās pamata pieņemtā Kioto protokola mērķis ir normalizēt siltumnīcas gāzu daudzumu atmosfērā, nosakot gan vispārīgus pamatprincipus (konvencija), gan saistošos siltumnīcas gāzu emisiju samazināšanas apjomus (protokols).

KONVENCIJA PAR EIROPAS DZĪVĀS DABAS UN DABISKO DZĪVOTŅU AIZSARDZĪBU, BERNE (16.09.1979.)

Konvencijas mērķis ir nodrošināt aizsardzību Eiropas savvaļas augu un dzīvnieku sugām un to dzīvesvietām, t.sk. uzsverot aizsardzības nozīmi tām sugām, kuras ir apdraudētas, to skaits ātri samazinās vai tām draud pilnīga izzušana. Apdraudētu sugu saraksts izveidots trīs pielikumos un vēl vienā pielikumā norādītas aizliegtās dzīvnieku ieguves metodes. Konvencijas prasības ietvertas Latvijas normatīvajos aktos — likums “Par sugu un biotopu aizsardzību” (16.03.2000.), MK noteikumi Nr.396 “Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu” (14.11.2000.), MK noteikumi Nr.940 “Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” (18.12.2012.), MK noteikumi Nr.199 “Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) izveidošanas kritēriji Latvijā” (28.05.2002.).

KONVENCIJA PAR BIOLOĢISKO DAUDZVEIDĪBU, RIODEŽANEIRO (05.06.1992.)

Konvencijas mērķis ir saglabāt bioloģisko daudzveidību un izmantot ilgtspējīgi dzīvās dabas vērtības. Konvencijas prasības ietvertas likumos “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (02.03.1999.) un “Sugu un biotopu aizsardzības likumā” (16.03.2000.).

EIROPAS AINAVU KONVENCIJA, FLORENCE (20.10.2000.)

Konvencijas mērķis ir sekmēt ainavu aizsardzību un pārvaldību, veidojot kopīgu sadarbību ainavu jomā Eiropā.

KONVENCIJA PAR PASAULES KULTŪRAS UN DABAS MANTOJUMA AIZSARDZĪBU, UNESCO KONVENCIJA, PARĪZE (1972.)

Konvencijas mērķis ir apzināt, aizsargāt, popularizēt un saglabāt nākošajām paaudzēm kultūras un dabas vērtības, kam ir izcila vērtība gan vietējā, gan starptautiskā mērogā.

KONVENCIJA “PAR PIEEJU INFORMĀCIJAI, SABIEDRĪBAS DALĪBU LĒMUMU PIEŅEMŠANĀ UN IESPĒJU GRIEZTIES TIESU IESTĀDĒS SAISTĪBĀ AR VIDES JAUTĀJUMIEM”, ORHŪSAS KONVENCIJA, ORHŪSA (25.06.1998.)

Konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu sadarbību vides jomā, nodrošinot piekļuves tiesības tiesu iestādēm, saņemt informāciju un piedalīties vides jomā lēmumu pieņemšanā.

EIROPAS SAVIENĪBAS (ES) DIREKTĪVAS:

- ES Padomes direktīva 92/43/EEK “Par dabisko biotopu un savvaļas dzīvnieku un augu aizsardzību” jeb Biotopu direktīva aizsargā augus, dzīvniekus, biotopus, un nodala īpaši aizsargājamus dabas apgabalus, veidojot aizsargājamo dabas teritoriju tīklu Natura 2000, kas izveidots dabas daudzveidības aizsardzībai.
- Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 200/60/EK Ūdeņu struktūrdirektīvas (23.10.2000.) mērķi ir aizsargāt un uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu ekosistēmu stāvokli, veicināt ilgtspējīgu ūdeņu lietošanu, ieviešot integrētu upju baseinu apsaimniekošanas procesu.
- ES Padomes direktīva 79/409/EEK “Par savvaļas putnu aizsardzību jeb Putnu direktīva” (02.04.1979.) aizliedz darbības, kas apdraud putnus (tīši nonāvē vai sagūstīta putnus, iznīcināt to ligzdas, iegūst putnu olas). Atsevišķām darbībām ir atsevišķi izņēmumi (tirdzniecība ar dzīvniekiem vai mirušiem putniem, medības, kas tiek atļauti dalībvalstīm, vienojoties ar Eiropas Komisiju).
- ES Padomes direktīva 2010/75/EK “Par rūpnieciskajām emisijām” (24.11.2010.) nosaka prasības rūpnieciskajām darbībām, paredzot īpašus noteikumus kurināmā un atkritumu sadedzināšanas iekārtām. Dalībvalstīm ir jāveic pamata un preventīvie pasākumi, lai iekārtās nerodas būtisks piesārņojums vai jāveic pasākumi tā novēršanai, izmantojot tehniski labākos pieejamos risinājumus.

5.2 Nacionālie vides aizsardzības mērķi

Nacionālajā vides un dabas aizsardzības likumdošanā un normatīvajos aktos tiek ievēroti un noteikti starptautiskie vides aizsardzības mērķi.

LATVIJAS ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA LĪDZ 2030. GADAM

Valsts ilgtermiņa attīstības plānošanas augstākais dokumentu, kurā kā viena no prioritātēm ir daba kā nākotnes kapitāls. Izvirzot mērķi - Latvijai kļūt par ES līderi dabas kapitāla saglabāšanā, palielināšanā un ilgtspējīgā izmantošanā, dokumentā tiek analizētas Latvijas tendences un izaicinājumi dabas ilgtspējīgas apsaimniekošanas jomā, kā arī noteikti prioritārie ilgtermiņa rīcības virzieni un iespējamie risinājumi.

LATVIJAS NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2021.-2027.GADAM (NAP2027)²⁷

Valsts vidēja termiņa attīstības plānošanas augstākais dokumentu, kurā ar vides aizsardzību saistītie pasākumi iekļauti noteiktajās prioritātēs un rīcību virzienos, t.sk.:

- prioritāte “Kvalitatīva dzīves vide un teritorijas attīstība” prioritātes mērķis “Dzīves vides kvalitātes uzlabošana līdzsvarotai attīstībai” rīcības virzieni “Daba un vide – “Zaļais kurss””, “Tehnoloģiskā vide un pakalpojumi”.

VIDES POLITIKAS PAMATNOSTĀDNES 2014. – 2020.GADAM

Galvenais mērķis - nodrošināt iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā un sakārtotā vidē, realizējot uz ilgtspējīgu attīstību veiktas darbības, saglabājot vides kvalitāti un bioloģisko daudzveidību, nodrošinot dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, kā arī sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā un informētību par vides stāvokli.²⁸

Politikas mērķi:

²⁷Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027.gadam, 02.07.2020.

²⁸VARAM, Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam, Rīga, 2014.

- Nodrošināt labu vides pārvaldību visos līmeņos, kā arī labu vides komunikāciju, kas balstīta uz iespējami pilnīgu un izsvērtu vides informāciju, veicināt sabiedrības plašu iesaistīšanos vides jautājumu risināšanā;
- Nodrošināt augsnes ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību;
- Nodrošināt sabiedrību ar mūsdienīgu, aktuālu informāciju par zemes dziļu resursiem un mūsdienu ģeoloģiskajiem procesiem, kas tiek ņemta vērā attīstības plānošanā;
- Novērst atkritumu rašanos un nodrošināt apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanu, nodrošināt atkritumu kā resursu racionālu izmantošanu, kā arī atkritumu apglabāšanu cilvēku veselībai un videi drošā veidā;
- Nodrošināt ekosistēmu kvalitāti, dabas aizsardzības un sociāli — ekonomisko interešu līdzsvarotību, sekmēt Latvijas kā „zaļas” valsts tēla veidošanos;
- Līdz 2020.gadam samazināt gaisa piesārņojuma ietekmi uz iedzīvotājiem un ekosistēmām līdz līmenim, kas nerada draudus veselībai un neizraisa ekosistēmu degradāciju. Prasību minimums šā mērķa sasniegšanai ir spēkā esošo gaisa kvalitātes normatīvu izpilde un faktiskā emisiju apjoma samazināšana zem emisijas griestu līmeņa;
- Nodrošināt Latvijas ieguldījumu globālo klimata pārmaiņu samazināšanā, ņemot vērā Latvijas vides, sociālās un ekonomiskās intereses, veicināt Latvijas gatavību pielāgoties klimata pārmaiņām un to izraisītajai ietekmei;
- Nodrošināt labu ūdeņu stāvokli un to ilgtspējīgu izmantošanu;
- Nodrošināt dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un aizsardzību, veicinot vides risku mazināšanu un pārvaldību;
- Samazināt nelabvēlīgo vides faktoru ietekmi uz cilvēku veselību un labklājību, t. sk. novēršot pēc iespējas psihosomatisko ietekmi, ko rada vides veselības informācijas trūkums vai neadekvāta tās komunicēšana sabiedrībai;
- Nodrošināt savlaicīgu un visaptverošu vides un klimata pārmaiņu datu un informācijas apkopošanu un vispusīgu analīzi, lai noteiktu politikas mērķus un atbilstošus pasākumus vides stāvokļa uzlabošanai un savlaicīgai reaģēšanai uz klimata pārmaiņām, kā arī novērtētu līdzšinējo pasākumu un ieguldītā finansējuma lietderību un efektivitāti.

BIOĻĢISKĀS DAUDZVEIDĪBAS NACIONĀLĀ PROGRAMMA

Bioloģiskās daudzveidības nacionālās programmas uzdevums ir veicināt dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu Latvijā, vienlaikus, aizsargājot dabu, vadīt dabas aizsardzības darbu no valdības līmeņa līdz pašvaldībām un iedzīvotājiem, kuru dzīvesveids ir cieši saistīts ar dabu, nodrošināt Latvijas starptautisko saistību izpildi, palīdzēt ārvalstu un vietējiem uzņēmējiem saskaņot prioritātes investīcijām un tehniskās palīdzības projektiem.

Bioloģiskās daudzveidības nacionālās programmas stratēģiskie mērķi:

- Saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidību;
- Saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību;
- Saglabāt savvaļas sugu, kā arī kultūraugu un mājdzīvnieku šķirņu ģenētisko daudzveidību;
- Veicināt tradicionālās ainavas struktūras saglabāšanos;
- Nodrošināt dzīvās dabas resursu līdzsvarotu un ilgtspējīgu izmantošanu.

ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS VALSTS PLĀNS 2021. — 2028. GADAM

Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāns 2021.-2028.gadam ir izstrādāts atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likuma 9.panta prasībām. Atkritumu apsaimniekošanas nozare ir viena no svarīgākajām vides aizsardzības nozarēm valstī. Savukārt atkritumu apsaimniekošanas sistēma ir viens no būtiskākajiem virzieniem ES un Latvijas likumdošanā vides aizsardzības un resursu labas pārvaldības un apsaimniekošanas jomā. Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas vadība ietver sevī institucionālos, tehniskos, juridiskos un finanšu jautājumus. Plānā ir ietverta informācija par rīcības virzieniem VARAM kompetencē esošajiem uzdevumiem atkritumu apsaimniekošanas jomā ES finanšu plānošanas periodam 2021.–2028.gadam.

6. PLĀNOŠANAS DOKUMENTU UN TO IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKĀS IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMS

Šajā nodaļā sniegts Ādažu novada ilgtermiņa attīstības stratēģijas 2013.-2037.gadam (2021.gada aktualizācija) noteikto risinājumu – telpiskās perspektīvas un Ādažu novada attīstības programmā 2021. - 2027.gadam noteikto risinājumu - vidēja termiņa prioritāšu (VTP), rīcības virzienu (RV), tiem pakārtoto uzdevumu (U) un investīcijas projektu (rīcību) novērtējums attiecībā pret to ietekmi uz novada vides resursiem un kvalitāti, atsevišķi, analizējot būtiskākās iespējamās tiešās un netiešās ietekmes, ilglaicīgās un īslaicīgās ietekmes un summāro ietekmi.

Aktualizētā Ādažu novada ilgtermiņa attīstības stratēģija 2013.-2037.gadam ir apvienotā novada ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts novada ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva.

Attīstības plānošanas dokumentos plānotie risinājumi nav viennozīmīgi vērtējami, jo pēc to īstenošanas, var atstāt potenciāli gan pozitīvu, gan negatīvu ietekmi uz vidi.

Attīstības programmas īstenošanas periodam ir izvirzītas 16 pašvaldības attīstības **vidēja termiņa prioritātes (VTP)**: VTP1 Attīstīta un racionāla inženiertehniskā infrastruktūra, VTP2 Darbspējīgas polderu un citas meliorācijas sistēmas, VTP3 Attīstīta, droša un mobila satiksmes infrastruktūra, VTP4 Aizsargāta un sakopta dabas vide brīvā laika pavadīšanas iespējām dabā, VTP5 Resursu efektīva izmantošana un attīstība, VTP6 Klimatneitrāla enerģijas izmantošana un ģenerācija, VTP7 Uzņēmējdarbības- vajadzībām pielāgota novada teritorija, VTP8 Pieejama un daudzpusīga izglītība, VTP9 Daudzveidīgu sociālo un veselības pakalpojumu pieejamība, VTP10 Sporta aktivitāšu pieejamība un daudzveidība, VTP11 Ādažu novada kultūrvides attīstība, VTP12 Iedzīvotāju dzīves stabilitāte un drošība, VTP13 Racionāla ilgtermiņa attīstības vadība, VTP14 Attīstīta sadarbība ar citām pašvaldībām, iestādēm un organizācijām, VTP15 Aktīva vietējo kopienu stiprināšana un iesaiste pašvaldības darbā un VTP16 Efektīva pašvaldības iestāžu un uzņēmumu darba organizācija.

Visas prioritātes lielākā vai mazākā mērā norāda uz vides kvalitātes un iedzīvotāju dzīves līmeņa paaugstināšanas nozīmību Ādažu novadā. Zem prioritātēm pakārtoto uzdevumu (iniciatīvu un rīcību) un investīciju projektu īstenošana tieši vai netieši ietekmēs arī vides kvalitāti. No dažādu vides aspektu viedokļa, novada attīstībai, tāpat kā jebkuras teritorijas attīstībai, var būt gan pozitīva, gan negatīva (duāla) ietekme uz vidi.

Stratēģiskās matricas vidēja termiņa prioritāšu īstenošanai izvērtējums attiecībā uz ietekmi uz vidi (*skatīt pielikumā*) tika izdarīts vidēja termiņa pašvaldības attīstības plānošanas dokumenta - attīstības programmas kompetences un detalizācijas ietvaros, pieņemot, ka visi Rīcības plānā paredzētie pasākumi un aktivitātes un Investīciju plāna projekti tiks ieviesti, ņemot vērā starptautiskās un nacionālās likumdošanas prasības. *pielikumā* sniegts attīstības programmā izvirzīto vidēja termiņa prioritāšu (VTP), rīcības virzienu (RV) un uzdevumu (U) vērtējums, identificējot ar sasniedzamajiem rezultātiem saistītos vides aspektus, sniedzot ieteikumus vides aspektu integrācijai attīstības programmā vai novirzīšanai uz cita attīstības plānošanas dokumenta kompetenci, kur ietekme uz vidi varēs tikt vērtētā “teritoriālāk vai detalizētāk”, kā arī iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai īstenojot paredzētās aktivitātes (investīciju projektus). Vērtējums iespējamajai ietekmei uz vidi kvalificēts kategorijās – „netieša pozitīva”, „tieša pozitīva”, „duāla” un „nebūtiska”.

Ja turpmākajā plānošanas procedūrā sagaidāmās negatīvās ietekmes uz vidi tiks novērtētas kā būtiskas, tiks piemērota ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra.

6.1 Tiešās un netiešās ietekmes

Īstenojot plānošanas dokumentā paredzētos pasākumus, aktivitātes un projektus, tie var nepastarpināti radīt tiešās un netiešās ietekmes uz vidi. Ietekme uz vidi var veidoties gan pozitīva, gan negatīva.

TIEŠĀS IETEKMES uz vidi galvenokārt rada zemes lietojuma veida maiņa, veidojot jaunu jebkura veida apbūvi, attīstot inženiertīklu un transporta infrastruktūru, kā arī piesārņojuma emisiju vidē novadīšana - ūdensobjektos, atmosfēras gaisā, augsnē u.c.

Attīstības programmā noteikta VTP1 Attīstīta un racionāla inženiertehniskā infrastruktūra, kas noteikta, lai panāktu iedzīvotāju un uzņēmēju apmierinātību ar novada ūdensapgādes, kanalizācijas un lietus ūdens novadīšanas sistēmām, paaugstinātu siltumapgādes sistēmu efektivitāti un novērstu piesārņojuma nonākšanu vidē, kā arī paplašinātu videi draudzīgas enerģijas ražošanu.

Rīcības plānā un Investīciju plānā ir paredzēti vairāki inženiertīklu infrastruktūras attīstības pasākumi, aktivitātes un projekti, kas radīs **tiešu pozitīvu ietekmi uz vides un iedzīvotāju dzīves kvalitāti**. Kā nozīmīgākās aktivitātes minamas:

- Ūdenssaimniecības sistēmu attīstības projektu īstenošana ciemos un teritorijās, kur attīstītos komerciteritorijas (Garkalnē, līdz Stapriņiem, Smilgās,);
- Pasākumi centralizēti piegādātā dzeramā ūdens kvalitātes paaugstināšanai;
- Jaunas NAI izbūve teritorijā uz Carnikavas un Ādažu pagastu robežas;
- Lietus ūdeņu novadīšanas sistēmas attīstība;
- Siltumapgādes sistēmu attīstības projektu īstenošana, t.sk. saules enerģijas izmantošana
- Videi draudzīgas enerģijas ražošanas un alternatīvus enerģijas ieguves veidus ieviešanas un energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi u.c.

Attīstības programmā noteikta VTP2 Darbspējīgas polderu un citas meliorācijas sistēmas. Šīs prioritātes mērķis ir novērst plūdu risku applūstošās teritorijās, nodrošināt meliorācijas sistēmu kvalitatīvu darbību, veicināt polderu teritoriju pilnvērtīgu izmantošanu. Ādažu novada attīstības programma paredz vairākas aktivitātes polderu un meliorācijas sistēmu sakārtošanai – attīstītas polderu teritorijas, Gaujas krasta nostiprināšanas pasākumi (posmā no 00/00 līdz Kadagas tiltam, t.sk., pie Ādažu Kultūrizglītības centra), pretplūdu aizsargbūvju būvniecība no Kadagas tilta līdz Gaujas - Daugavas kanālam, Zeduļu dambja atjaunošana Saules pļavās u.c., kas tieši mazinās plūdu risku un līdz ar to iespējamo piesārņojuma nonākšanu vidē.

Iepriekšminēto ūdenssaimniecības un polderu un meliorācijas sistēmu pilnveidošanas projektu īstenošana radīs tiešu pozitīvu ietekmi uz virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, dzeramā ūdens kvalitāti un iedzīvotāju veselību. Kā pozitīvs minams arī faktors, ka Ādažu novada attīstības programma paredz izveidot jaunas inženierkomunikāciju sistēmas vietās, kur esošā blīvā apbūve nav ar tām nodrošināta, un kur veidojas vai paplašinās blīvas apbūves teritorijas, uzsvāru liekot uz perspektīvo rūpniecības teritoriju attīstības veicināšanu. Tādejādi tiks mazināta slodze vidē, tieša kanalizācijas novadīšana virszemes ūdeņos vai iesūcināšana gruntī, piesārņojuma no individuālajām kanalizācijas sistēmām nonākšana virszemes un pazemes ūdeņos, it īpaši riska ūdensobjektos – Lielajā Baltezerā un Mazajā Baltezerā, Rīgas jūras līcī.

Neviennozīmīgi jeb duāli (gan pozitīvi, gan negatīvi vides aspekti) vērtējamās iespējamās tiešās ietekmes uz vidi jaunu transporta infrastruktūras objektu būvniecībā, ražošanas un loģistikas zonu attīstībā.

Industriālās un tehniskās infrastruktūras jomā, plānošanas periodā tiek paredzēts īstenot nozīmīgus investīciju projektus.

Aktivitātes (investīciju projekti) saistās ar novada transporta infrastruktūras attīstību, pēc kuru īstenošanas iespējamas gan pozitīvas ietekmes saistībā ar transporta plūsmas optimizāciju – jaunu savienojumu un šķērsojumu izveidi, tranzīta satiksmes novirzīšanu no blīvas dzīvojamās apbūves, gan tādas negatīvās ietekmes kā troksnis, atmosfēras gaisa piesārņojums no automašīnu izplūdes gāzēm, biotopu šķērsošana u.c. Pieaugot transporta plūsmai novadā, var pieaugt piesārņojuma emisijas. Trokšņa līmeņa samazināšanai jāparedz konkrēti pasākumi, apdzīvotās vietās gar autoceļiem būtu jābūvē skaņu izolējošas sienas. Paredzētais atbalsts apbraucamā ceļa izbūvei apkārt Baltezeram ar ievadu Rīgā pa Brīvības ielas dublieri, atslogotu transporta plūsmu cauri vēsturiskajām Baltezera ciema dzīvojamajām teritorijām. No vides viedokļa būtiski, lai plānotais apvedceļš būtu pēc iespējas attālināts no Lielā Baltezera. Tomēr visu šo aktivitāšu detalizētāka ietekmes uz vidi izvērtēšana veicama pie nākamā perioda Ādažu novada teritorijas plānojuma izstrādes, kur plānotajai transporta infrastruktūrai rezervērvētās teritorijas tiks attēlotas konkrēti teritoriāli.

Plānojot ražošanas teritoriju attīstību, jāveic esošo un plānoto inženierkomunikāciju, piebraukšanas iespēju un pieslēguma jaudu analīzi un to plānoto atbilstību konkrētajās vietās, lai iespējami savlaicīgi novērstu problēmsituācijas nākotnē gan notekūdeņu apsaimniekošanas, gan citos aspektos.

Izskatot iespēju ūdenstransporta attīstībai, detalizēti jāizvērtē ietekme uz ūdenstilpju ekosistēmām, it īpaši ņemot vērā, ka Lielā Baltezera salas ir aizsargājamā lieguma teritorija.

Būtiska uzmanība jāpievērš arī applūstošajām un ainaviski vērtīgajām teritorijām, lai novērstu vai mazinātu tūrisma un atpūtas infrastruktūras attīstības projektu īstenošanas ietekmi, detalizētāk šos jautājumus skatot teritorijas plānojumā.

Pašreizējā situācijā, kad tiek izstrādāta attīstības programma, tiek paredzēts, ka Ādažu novadā tiks veicināta industriālo zonu veidošanās un uzņēmējdarbība – ražošana, loģistikas pakalpojumi, u.c. Radot jaunus ražošanas uzņēmumus vai paplašinot jaudas esošajos uzņēmumos, kā arī attīstot jaunas ražošanas teritorijas, svarīgi ir ievērot labākos tehniskos paņēmienus un tehnoloģijas (bezatkritumu u.c.), lai novērstu piesārņojošo darbību ietekmi uz vidi un cilvēku dzīves vidi, atmosfēras gaisā, virszemes un gruntūdeņos nonāktu pēc iespējas mazāk piesārņojošo vielu emisiju.

Attīstības programmas plānošanas periodā līdz 2027. gadam, var prognozēt notekūdeņu apjoma palielināšanos. Līdz ar novada ekonomisko attīstību jādomā arī par kopējo notekūdeņu sistēmas kapacitātes un efektivitātes paaugstināšanu – esošo inženierinfrastruktūras tīklu savienošanu, jaunu pieslēgumu tiem veidošanu, kā arī jaunu tīklu būvniecību. Notekūdeņu savākšanas sistēmas uzlabojumi jāparedz nepārtraukti arī tādēļ, ka caur novada teritoriju plūst Gauja, ir daudzi ezeri, lai tas neietekmētu virszemes ūdensobjektu kopējo ūdens kvalitāti.

NETIEŠĀS IETEKMES UZ VIDĪ veidojas savstarpēji, iedarbojoties videi un tiešajām ietekmēm.

Attīstoties tūrismam un palielinoties tūristu skaitam, var pieaugt gan antropogēnā slodze uz vidi, gan veicināta apkārtējās vides sakopšana. Pārdomāta un sakārtota tūrisma un rekreācijas infrastruktūra samazina negatīvo ietekmi uz vidi.

Attīstot rekreācijas infrastruktūru pie ūdens resursiem, labiekārtojot publiskās piekļūšanas vietas pašvaldībai piederošajās teritorijās pie publiskajiem ūdeņiem (atkritumu urnas, ģērbtuves, WC u.c.), tiks netieši mazināts ūdens piesārņojums.

Veicot zemes lietošanas kategoriju maiņu, izbūvējot jaunus objektus - dzīvojamo un publisko apbūvi, tehnisko un transporta infrastruktūru, ražošanas objektus tiek samazinātas dabas pamatnes un savvaļas sugu dzīvotņu platības. Svarīgi pievērst uzmanību, ja apbūves paplašināšana notiek īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vai citu teritoriju ar augstu bioloģisko vērtību tuvumā. Būvniecības procesā radītās zemes vibrācijas, troksnis un putekļu piesārņojums var ietekmēt jūtīgu sugu dzīvotnes. Būvējot ēkas uz esošiem pamatiem un neapgūstot jaunas teritorijas, ietekme uz vidi tiek vērtēta kā maznozīmīga.

Paplašinoties saimnieciskajai darbībai, vide var tikt netieši ietekmēta. Pieaugot mežstrādes apjomiem, var tikt samazināta bioloģiskā daudzveidība un neskartā vide, intensīvās ražošanas lauksaimniecība var piesārņot vidi ar minerālmēsliem, kas veicina ūdensobjektu aizaugšanu un Baltijas jūras ekoloģiskā stāvokļa pasliktināšanos.

Nepārsniedzot trokšņa, gaisa un virszemes ūdeņu robežvērtības, netiešās ietekmes neatstāj nozīmīgas sekas uz vidi.

Kā būtiskākās netiešās pozitīvās ietekmes uz vides kvalitāti minamas, ka attīstības programma paredz vairākas aktivitātes sabiedrības vides izglītības līmeņa paaugstināšanā, videi draudzīga un veselīga dzīvesveida popularizēšanā, sadarbību ar Aizsargsadzības ministrijas Ādažu poligona administrāciju, kaimiņu pašvaldībām īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un ūdens resursu apsaimniekošanā.

6.2 Īslaicīgās un ilglaicīgās ietekmes

Plānošanas dokumentā paredzētās darbības pēc to ietekmes ilguma var iedalīt īslaicīgās un ilglaicīgās (paliekošās) ietekmes darbībās.

ĪSLAICĢĀS IETEKMES UZ VIDĪ rada būvniecības process - dzīvojamo, publisko, ražošanas ēku un būvju, ielu un ceļu, dažāda veida inženierkomunikāciju – siltumapgādes, ūdensapgādes, kanalizācijas, sakaru, elektroapgādes u.c. objektu būvniecība vai rekonstrukcija. Šīs darbības rada salīdzinoši īslaicīgus traucējumus vidē. Galvenās problēmas, kas saistītas ar minētajām darbībām ir troksnis, zemsedzes bojājumi, būvgruži, putekļu emisija. Lielākā daļa šo faktoru tiek likvidēti līdz ar būvniecības darbu beigšanos.

Autoceļu un ielu celtniecības un/vai rekonstrukcijas laikā iespējama teritorijas piegružošana ar būvniecības atkritumiem un piesārņošana ar naftas produktiem, bet ielu un ceļu ekspluatācijas laikā - piegružošana ar sadzīves atkritumiem, piesārņojošo vielu izmešiem. Kā arī jāmin, ka būvdarbu perioda laikā var būt gruntsūdeņu piesārņojums (gadījumā, ja gruntsūdeņi ir tuvu zemes virskārtai), ko rada mašīnu un mehānismu nepareiza izmantošana un degvielas, smērvielu, arī šķidro būvmateriālu (krāsu, laku u.c.) noplūdes zemes virskārtā un iespējama nonākšana gruntsūdeņos.

Visu iepriekšminēto objektu būvniecības laikā jākontrolē, lai piesārņojošās vielas tieši nemonāktu vidē.

Par nelielu īslaicīgu ietekmi uz vidi teritorijā var uzskatīt apmeklētāju (viesu un tūristu) skaita sezonālās svārstības, kas rodas pateicoties tūrismam un aktīvajai atpūtai siltajā gada periodā, līdz ar to pašvaldībai aktīvajā tūrisma sezonā papildus jāizvieto atkritumu savākšanas tvertnes visvairāk tūristu iecienītajās atpūtas vietās.

ILGLAICĪGU IETEKMI uz vidi atstāj darbības, kuras saistītas ar zemes lietojuma maiņu no viena zemes lietojuma mērķa uz citu, tajā skaitā atmežošana. Kaut arī attīstības programma kā

pašvaldības vidēja termiņa stratēģiskās plānošanas dokuments neparedz tiešu zemes lietošanas veida maiņu, tā paredz prioritātes, uzdevumus, pasākumus un investīciju projektus, kas tiks ņemti vērā Ādažu novada nākamā plānošanas perioda teritorijas plānojumā, tieši plānojot pašvaldības teritorijas izmantošanu (nosakot funkcionālo zonējumu).

Pie ilglaicīgām ietekmēm uzskatāmas visas attīstības programmā plānotās būves un ēkas, tajā skaitā ielas, ceļi, pārvadi, virszemes un pazemes inženierkomunikācijas u.c. industriālajās, komerciālajās un dzīvojamajās zonās, kā arī citās novada teritorijās. Programmā ir paredzētas vairākas nozīmīgas aktivitātes novada transporta, tehniskās infrastruktūras un uzņēmējdarbības atbalstam.

Attīstoties apbūvei, transporta infrastruktūrai un inženierkomunikācijām, uz vidi var tikt radīta ilglaicīga ietekme. Palielinoties transporta plūsmām, kuru intensitāte ir aktīva noteiktos ceļu posmos, ielās, uz vidi tiek radīta ilgstoša ietekme, ko izraisa autotransporta radītais troksnis, vibrācijas un izplūdes gāzes.

Ar jaunizbūvēto un/vai rekonstruēto ielu, autoceļu, dzelzceļa atzara, ražošanas un loģistikas infrastruktūras objektu ekspluatāciju ir un būs saistītas atsevišķas ietekmes, kuru darbība uz sabiedrību un vidi ir nepārtraukta. Šīs ietekmes - piesārņojums, trokšņi ir vairāk vai mazāk ir arī jau esošajiem tehniskās un industriālās infrastruktūras objektiem. Ietekmes apmērs ir atkarīgs no ielu un ceļu klājuma kvalitātes un satiksmes intensitātes konkrētajos to posmos. Tās ir: gaisa kvalitātes izmaiņas, trokšņa un vibrāciju līmeņa izmaiņas, izmaiņas tuvākās apkārtnes bioloģiskajā daudzveidībā, apkārtējo iedzīvotāju sociāli-ekonomiskā stāvokļa izmaiņas (piemēram, nekustamā īpašuma vērtība, mežu kadastrālā vērtība utt.). Parasti šādos ceļu būves variantos no zemes īpašnieku viedokļa būtu svarīga skaidrība vairākos jautājumos, kas ir saistīts tieši ar ceļu būvi. Nozīmīgākie no tiem ir: paredzamais būvdarbu uzsākšanas laiks, kompensāciju un zaudējuma aprēķināšanas metodika, iepirkuma mehānisms. Par to visu pašvaldībai ir iedzīvotāji jāinformē laicīgi, pirms darbu uzsākšanas.

Pozitīvās ilglaicīgās ietekmes uz dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu (saglabāšanu, sakopšanu un aizsardzību) radīs paredzētie rīcības projekti.

Ņemot vērā, būtiskos pavasara plūdu riskus Ādažu novadā, ļoti būtiski ir veikt atbilstošu polderu, hidrotehnisko būvju un meliorācijas sistēmu tehniskā stāvokļa pilnvērtīgo uzturēšanu. Īstenojot attīstības programmas uzdevumus nenoliedzami radīsies ilglaicīga ietekme uz vidi.

Tādēļ pirms plānoto aktivitāšu īstenošanas, ļoti būtiski ir veikt detalizētas izpētes, kurās tiktu analizēta arī iespējamā ietekme uz ūdeņu ekosistēmām un bioloģisko daudzveidību.

6.3 Summārās ietekmes

Lai tiktu samazināta plānošanas dokumentā paredzēto darbību ietekme uz apkārtējo vidi, Ādažu novada attīstības programmā 2021. - 2027.gadam paredz pasākumus, aktivitātes un investīciju projektus, kas tieši un netieši mazinās darbību negatīvo summāro ietekmi uz vidi.

Kopumā apkopojot visu iepriekšminēto var uzskatīt, ka, ievērojot vides aizsardzības normatīvus un kompetento institūciju prasības un rekomendācijas, plānošanas dokumenta īstenošana neatstās sliktāku ietekmi uz vides kvalitāti kā ir pašlaik. Tās īstenošana neradīs būtisku negatīvu ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, kultūrvēsturisko mantojumu un iedzīvotāju veselību.

Tā kā attīstības programmā iekļauti pasākumi un investīciju projekti dabas resursu saglabāšanai, sakopšanai un aizsardzībai, tehniskās infrastruktūras efektivitātes paaugstināšanai, vides estētiskās

kvalitātes uzlabošanai, sabiedrības vides izglītības veicināšanai u.c., novada teritorijā prognozējama vides kvalitātes paaugstināšanās.

7. RISINĀJUMI, LAI NOVĒRSTU VAI SAMAZINĀTU PLĀNOŠANAS DOKUMENTU UN TĀ IESPĒJAMO ALTERNATĪVU ĪSTENOŠANAS BŪTISKO IETEKMI UZ VIDI

Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija ir ilgtermiņa stratēģiskās plānošanas kurā ir noteikta pašvaldības politika, arī attiecībā uz vides aizsardzību.

Īstenojot Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteikto telpisko perspektīvu un Attīstības programmā paredzētās rīcības un projektus, kuru ietvaros paredzēta jebkāda veida ietekme (tieša, netieša, ilglaicīga īslaicīga u. c.), būtiski ir ievērot vides aizsardzības nosacījumus, kā arī veikt priekšdarbus, lai ietekme uz vidi tiktu novērsta vai atstāta pēc iespējas mazāka.

Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā telpiskās perspektīvas attīstībā līdz 2037.gadam ir noteiktas vēlamās novada teritorijas telpiskās struktūras un tās elementu izmaiņas ilgtermiņā, kā arī pamatprincipi:

- apdzīvojuma struktūra - dzīvojamās apbūves koncentrācija pilsētās un ciemos;
- galvenie transporta koridori un saistītā infrastruktūra - mobilitātes daudzveidība un pakalpojumu pieejamība;
- dabas teritorijas - dabas teritoriju tīklojums.

Telpiskās struktūras elementi	Nozīmīgākās plānotās/vēlamās izmaiņas
Rīgas jūras līča piekrastes daļa	Dabas parka "Piejūra" ilgtspējīga iekļaušanās novada ekonomiskajās aktivitātēs atbilstoši tā aizsardzības un izmantošanas kārtībai un dabas parka dabas aizsardzības plānam.
Mežu teritorijas	Labiekārtotas atpūtas vietas, pastaigu un aktīvās atpūtas takas, vides objekti, savienots gājēju, veloceļu un vietējās nozīmes autoceļu tīkls, jāsaglabā esošā mežu proporcija.
Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	Iekļaujošas un aizsargātas dabas teritorijas – daļa no kopējā novada aktīvās atpūtas piedāvājuma, organizētas apmeklētāju plūsmas (saskaņā ar dabas aizsardzības plāniem).
Gaujas upe un tās apkārtnē	"Zilais koridors" - upei pieguļošo teritoriju izmantošana tūrisma taku izveidei, promenāde / velosavienojumi, laivu piestātnes un nolaišanas vietas, licencētā makšķerēšana un ūdenstūrisms.
Ezeri un to apkārtnē	Labiekārtotas peldvietas un atpūtas vietas, ūdenssporta un SPA pakalpojumu attīstība.
Ūdens teritoriju izmantošana	Ūdenstransporta ceļa izveide Ādažu novadā, izmantojot Gaujas - Baltezers kanālu.
Apdzīvotās vietas – pilsētas	Ādažu pilsēta būs novada administratīvais un pakalpojumu centrs, mobilitātes punkts. Carnikavas pilsēta - atpūtas un veselības tūrisma centrs Vidzemes piekrastē. Abu pilsētu centrālajās daļās galvenā prioritāte gājējiem, velosipēdistiem un sabiedriskajam transportam, gājēju ielu un kvalitatīvas publiskās ārtelpas izveide. Publisko auto stāvvietu izveide.

Apdzīvotās vietas – ciemi	Ciemi robežu maiņas – koncentrēta apbūve un inženierinfrastruktūras nodrošinājums, ērti sasniedzami pakalpojumi. Iespēju robežās organizēta automašīnu novietošana pie centrālajām daļām, lai novērstu mazinātu automašīnu plūsmu piejūras ciemos.
Kadagas ciems	Jaunas militāro inovāciju teritorijas radīšana Latvijā.
Transporta infrastruktūra	A1 autoceļa attīstība - autoceļu A1/P1 divlīmeņu šķērsojuma izbūve; Baltezers, Alderu, Stapriņu, Siguļu, Gaujas, Ataru, Eimuru, Birznieku, Lilastes u.c. ciemu sasniedzamības nodrošinājums; droša gājēju un velosipēdistu šķērsojuma izbūve; gājēju un velosipēdistu tuneļa izbūve Lilastē; gājēju un velosipēdistu tuneļa izbūve Carnikavā zem dzelzceļa. Ādažu centra A1 attīstības zona un mobilitātes punkti dzelzceļa stacijās (Carnikavas pagastā, Garkalnes pagastā) un Ādažu centrā.
Veloceļu tīkls	Vienota, nepārtraukta velo infrastruktūra, lai nodrošinātu “zaļās” mobilitātes iespējamību starp apdzīvotām vietām un vietēja līmeņa savienojumus.
Ražošanas un loģistikas teritorijas	Jaunas ražošanas un loģistikas teritorijas 300 ha platībā.

Ilgspējīgas attīstības stratēģijā katram nozīmīgākajam telpiskās struktūras elementam ir noteiktas vadlīnijas šo teritoriju plānošanai un attīstībai, kas savā veidā ir kā risinājumi, lai novērstu vai samazinātu plānošanas dokumenta un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas būtisko ietekmi uz vidi.

8. IESPĒJAMO ALTERNATĪVU IZVĒLES PAMATOJUMS

Saskaņā ar Ietekmes uz vidi novērtējuma likuma 1.panta 7)punktu un MK noteikumu Nr.157 8.7.punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumentu un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumentu izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu.

Atbilstoši likumam “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums”, sākot ar 01.07.2021. Ādažu novada administratīvajā teritorijā ietilps divas teritoriālās vienības – esošais Ādažu novads un esošais Carnikavas novads, tāpēc Attīstības programma tiek gatavota sadarbībā ar Carnikavas novada domi. Pamatojoties uz Ādažu novada domes 30.06.2020. lēmumu Nr.152 “Par Ādažu novada domes un Carnikavas novada domes sadarbību Ādažu novada Attīstības programmas 2021.-2027.gadam izstrādei”, 30.06.2020. tika noslēgts abu pašvaldību sadarbības līgums, kas paredzēja kopīgi izstrādāt Attīstības programmu, ievērojot partnerības un ekonomiskā izdevīguma principus.

Attīstības programmai, kā jaunā Ādažu novada pašvaldības vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentam, nav paredzēts alternatīvs dokuments, līdz ar to veicot Attīstības programmas stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu un tā ietvaros izstrādājot Vides pārskatu, tiek novērtēta “nulle alternatīva”, kad Attīstības programma netiek izstrādāta.

“Nulle alternatīva” netiek uzskatīta par pieņemamu Attīstības programmas izvēles iespēju, jo:

- var tikt traucēta Ādažu novada ekonomiskā attīstība;
- saasināties sociālās problēmas;
- pasliktināsies tehniskās infrastruktūras stāvoklis un kavēta tās attīstība;
- pieaugt vides piesārņojums (notekūdeņi, atkritumi, emisijas u.c.);
- palielināties neorganizēts apmeklētāju skaita pieaugums, kas var ietekmēt negatīvi dabas un kultūrvēsturiskos objektus.

Attīstības programmas redakcija sastādīta, pamatojoties uz:

- 1) Ādažu novada un Carnikavas novada iedzīvotāju aptauju, kura veikta, lai noskaidrotu viedokli par jaunā Ādažu novada attīstības turpmākajām iespējām, problēmām un to iespējamiem risinājumiem, kā arī lai sagatavotu priekšlikumus Attīstības programmas izstrādei. Aptaujās saņemti daudzi priekšlikumi Rīcības un Investīciju plāna izstrādei – kādi projekti un aktivitātes jaunajai pašvaldībai nākošajā teritorijas attīstības plānošanas periodā būtu nepieciešams īstenot.
- 2) Ādažu un Carnikavas novada domes apstiprināto izstrādes vadības grupas sanāksmēs iegūtajiem rezultātiem.
- 3) Tematisko darba grupu sanāksmēs iegūtajiem rezultātiem. Kopumā piecas tematiskās darba grupas pulcēja vairāk kā simts dalībniekus – pašvaldības domes deputātus, darbiniekus, iedzīvotājus, uzņēmējus – viedokļu līderus. Darba grupās tika izvērtēta esošā situācija un rasti priekšlikumi šo jomu uzlabošanai, sastādītas konkrētas projektu idejas:
 - a. Darba grupa “Ekonomiskā attīstība” (46 cilvēku sastāvā);
 - b. Darba grupa “Izglītība, sports un kultūra” (64 cilvēku sastāvā);
 - c. Darba grupa “Veselības aprūpe un sociālie jautājumi” (30 cilvēku sastāvā);
 - d. Darba grupa “Teritorijas plānošana” (58 cilvēku sastāvā);
 - e. Darba grupa “Vide” (34 cilvēku sastāvā).

Attīstības programmas trešajā sējumā Rīcības plāns noteiktas rīcības, kuras īstenojot, novads virzās uz Attīstības programmas Stratēģiskajā daļā noteiktajiem uzdevumiem, ilgtermiņa un vidēja termiņa mērķiem. Attīstības programmā ir iekļauts Investīciju plāns, kurš atspoguļo ieguldījumus, kuri nepieciešami pašvaldībai, kā arī perspektīvos projektus laika posmam no 2021. līdz 2027.gadam, lai sasniegtu Stratēģiskajā daļā noteiktos vidējā termiņa uzstādījumus, īstenotu Rīcības plānā iekļautās aktivitātes un sasniegtu plānotos rezultātus. Investīciju plāns tiek izstrādāts atbilstoši vadības darba grupas, speciālistu un tematisko darbu grupu rezultātu izvērtējumam, paredzot aktivitātes gan Ādažu novada, gan Carnikavas novada teritorijas turpmākai attīstībai.

Attīstības programmas Rīcības un Investīciju plāns sastādīts, rūpīgi saskaņojot vadības darba grupas un tematisko darba grupu viedokļus, kā arī aptaujas rezultātus.

Attīstības programmai nav plānoti vairāku alternatīvu scenāriji, jo Rīcības plānā un Investīciju plānā izvirzītās aktivitātes tiks īstenotas pakāpeniski, atkarībā no pieejamā finansējuma, tehniskajām iespējām un vajadzībām - pašvaldībai nav finansiālu iespēju par saviem līdzekļiem īstenot visus Investīciju plānā ietvertos projektus, tāpēc lielā mērā Attīstības programmas realizācija ir atkarīga no valsts un Eiropas Savienības finanšu instrumentu atbalsta.

Jaunā novada jauno teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrāde ir liels izaicinājums abu novadu sadarbībā, viedokļu uzklaušānā, prioritāšu noteikšanā, saglabājot vienlīdzīgu novada attīstību. Arī pats plānošanas dokumentu izstrādes process un apstiprināšana nav kā tas ir noticis līdz šim plānošanas dokumentu izstrādē. Plānošanas dokumentu izstrādi veic esošo novadu lēmējvara, izpildvara un speciālisti, bet lēmumu pieņemšanas process jau tiks uzticēts jaunajai Ādažu novada domei. Sabiedrības iesaistes pasākumi, viedokļu uzklaušāna, izvērtēšana un ņemšana / neņemšana vērā, pašvaldību esošo lēmējorgānu (domes) iesaiste izvirzot idejas un tās izvērtējot, izstrādājot Attīstības programmas redakciju - ir alternatīvo risinājumu vērtēšanas un salīdzināšanas process.

Novada jaunievēlētajai domei, apstiprinot ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, būs jāizdara būtiskas izvēles par attīstības jautājumiem, no kurām nozīmīgākās ir:

- Ādažu un Carnikavas pilsētu robežu noteikšanas kritēriji, vērtējot iespējamus ieguvumus/zaudējumus un nepieciešamos finanšu līdzekļus ielu tīkla un inženierkomunikāciju tīkla izbūvei un uzturēšanai;
- ciemu robežas un apbūves koncentrēšana ciemos, krasi ierobežojot izklaidus apbūves attīstību;
- publisko pakalpojumu nodrošinājums, tai skaitā izglītības iestāžu tīkla pilnveidošanas principi, balstoties uz iedzīvotāju izvietojumu un demogrāfisko modeli nākamajiem 10-20 gadiem;
- dabas parka „Piejūra” ilgtspējīga iekļaušanās novada ekonomiskajās aktivitātēs, rodot saprotamus kompromisus ar valsts institūcijām par infrastruktūras objektu izbūvi;
- ražošanas un loģistikas teritoriju platības un izvietojums.

9. IZSTRĀDES METODES

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums veikts un Vides pārskata projekta redakcija Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai un attīstības programmai sagatavota reizē ar plānošanas dokumentu projektu redakcijām. Plānošanas dokumentu un to Vides pārskata vienlaicīga izstrāde sniedz iespēju izvērtēt plānoto pasākumu atbilstību vides un dabas aizsardzības normatīvo aktu prasībām. Sabiedrības iesaiste, sagatavojot Vides pārskatu, notiks ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas publiskās apspriešanas laikā un publiskās apspriešanas sanāksmēs.

Vides pārskata sagatavošanā tika izmantotas dažādas metodes:

- datu ieguve izmantojot pieejamās datu bāzes / reģistrus, publikācijas u.c. informācijas avotus;
- informācijas analīze - analizēti pašlaik spēkā esošie Ādažu un Carnikavas novadu plānošanas dokumenti un Vides pārskati, kā arī jaunie Ādažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumenti (projektu redakcijas);
- informācijas analīze un novērtējums – analizēti iedzīvotāju aptaujas rezultāti un tematisko darba grupu rezultāti;
- ilgtspējīgas attīstības stratēģijas aktualizācijas procesa ietvaros notikušās darba grupu sanāksmes ar abu novadu deputātu, uzņēmēju un iedzīvotāju līdzdalību protokoli;
- īpaši aizsargājamo dabas teritoriju dabas aizsardzības plānu analīze, to izvirzīto mērķu un iekļauto apsaimniekošanas pasākumu salīdzināšana ar pašvaldības noteiktajām prioritātēm, uzdevumiem, aktivitātēm un telpisko perspektīvu;
- Gaujas un Daugavas upju sateces baseinu apsaimniekošanas plānu analīze, tajos izvirzīto mērķu un rīcību salīdzināšana ar pašvaldības noteiktajām prioritātēm, uzdevumiem un aktivitātēm;
- plānošanas dokumentos paredzēto izmaiņu un īstenošanas iespējamo tiešo un netiešo, īslaicīgo un ilglaicīgo, summāro ietekmju uz vides kvalitāti analīze un novērtējums.

10. KOMPENSĒŠANAS PASĀKUMI

Īstenojot plānošanas dokumentus, t.sk. ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attīstības programmu, kompensēšanas pasākumi tiek veikti Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) tīklā iekļauto dabas objektu saglabāšanai, aizsardzībai un negatīvo ietekmju sabalansēšanai, ja tādi veidosies Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā plānotās telpiskās perspektīvas rezultātā un Attīstības programmas plānoto rīcību rezultātā.

Ādažu novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija un Attīstības programma tika izstrādāta atbilstoši normatīvo aktu prasībām un plānošanas dokumentos nav plānotas rīcības vai telpiski risinājumi, kuras īstenojot negatīvi tiks ietekmētas *Natura 2000* teritorijas. Izstrādātie plānošanas dokumenti nenonāk pretrunā ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izveidošanas un aizsardzības mērķiem, kā arī neplāno rīcības, kas uzskaitītas likumā “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, 43. panta sestajā, septītajā un astotajā daļā minētajos gadījumos.

11. PLĀNOŠANAS DOKUMENTU ĪSTENOŠANAS IESPĒJAMĀS BŪTISKĀS PĀRROBEŽU IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

Ādažu novada teritorija tieši nerobežojas ar Latvijas Republikas kaimiņvalstīm, bet atrodas pie Rīgas jūras līča, kura ekoloģisko stāvokli ietekmē tās piekrastē esošo valstu piesārņojums no lauksaimniecības, sadzīves notekūdeņiem, fosilā kurināmā, transporta u.c. darbībām.

Attīstības programmā nav paredzētas darbības, kuru īstenošanas rezultātā iespējama tieša negatīva pārrobežu ietekme uz citām Baltijas jūras piekrastes valstīm vai Baltijas jūru un Rīgas jūras līci.

Plānošanas dokumentu īstenošanas saistītās ietekmes uz vides kvalitāti un vides resursiem ārpus Latvijas Republikas teritorijas - nav sagaidāmas tiešas un būtiskas negatīvas ietekmes.

Kā netieša pārrobežu ietekme minama paredzēto ekonomisko aktivitāšu paaugstināšanās, kas netieši var ietekmēt Baltijas jūras vides stāvokli. Ietekme saistīta ar komunālo un rūpniecisko notekūdeņu radīto piesārņojumu virszemes ūdenstecēs, kas daļēji nokļūst ekoloģiski jutīgajā Rīgas jūras līcī.

12. ĪSTENOŠANAS MONITORINGS

Ilgspējīgas attīstības stratēģijas un attīstības programmas īstenošanas monitorings²⁹ jāveic, lai noteiktu tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, kas nav bijusi paredzēta izstrādājot plānošanas dokumentus, ņemot vērā Vides pārraudzības valsts biroja (VPVB) atzinumu par Vides pārskatu.

Monitoringa izstrādei var izmantot informāciju, kas iegūta izstrādājot Vides pārskatu, valsts statistikas datus un citu pašvaldībai pieejamo informāciju, salīdzinot vēsturiskos un aktuālos datus par Ādažu un Carnikavas novada teritorijām.

Pašvaldība VPVB atzinumā, par Vides pārskatu norādītajā termiņā, iesniegs birojam monitoringa ziņojumu. Par palīglīdzekli monitoringa ziņojuma formai var izmantot VPVB sagatavoto paraugu. Ziņojumā tiek apkopota pieejamā informācija par Ādažu novada vides (dabas) faktoriem, ekonomiskajiem faktoriem un plānošanas dokumentu īstenošanas rezultātīvajiem rādītājiem. Monitoringa ziņojumu veikšanai var izmantot indikatorus (9.tabula un 1.pielikums), kas ļaus izvērtēt plānošanas dokumenta ietekmi uz Carnikavas novada sociālekonomisko un dabas vidi.

9. tabula. **Indikatori plānošanas dokumentu monitoringa ziņojuma izstrādei**

JOMA	INDIKATORI
Gaisa kvalitāte	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Emisijas no katlu mājām, rūpniecības u.c. emisiju avotiem (LVĢMC dati, Lielrīgas reģionālā vides pārvalde); ▪ Reģistrētā autotransporta skaits, t.sk. elektrotransporta (CSDD dati); ▪ Elektromobiļu uzlādes staciju skaits (CSDD dati); ▪ Ielu, ceļu uzturēšanas pasākumi putekļu samazināšanai (ielu uzkopšana pēc ziemas sezonas, grants seguma ielu uzturēšana vasaras periodā u.c. pasākumi (Pašvaldības dati)); ▪ Energoefektīvo projektu skaits (Pašvaldības dati).
Virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāte	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ūdensobjektu ekoloģiskā un ķīmiskā kvalitāte (LVĢMC dati); ▪ Peldvietu kvalitāte (Veselības inspekcijas un pašvaldības dati); ▪ Savākto un attīrīto notekūdeņu daudzums (LVĢMC dati); ▪ Paliekošais piesārņojums (LVĢMC dati, pašvaldības dati).
Ūdens saimniecība	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ūdeņu krājumu izmantošanas intensitāte (LVĢMC dati); ▪ Dzeramā ūdens analīžu rezultāti (Pašvaldības dati, Veselības inspekcija); ▪ Savākto un attīrīto notekūdeņu daudzums (LVĢMC dati); ▪ Piesaistīto fizisko un juridisko personu skaits, kuriem tiek nodrošināti centralizētās kanalizācijas pakalpojumi (Pašvaldības dati); ▪ Attīrīto notekūdeņu kvalitātes atbilstība normatīvo aktu prasībām (Pašvaldības dati, Lielrīgas reģionālā vides pārvalde, LVĢMC dati); ▪ Virszemes ūdeņu kvalitāte, kuros tiek novadīti attīrītie notekūdeņi (Lielrīgas reģionālā vides pārvalde, LVĢMC dati).
Transporta infrastruktūra	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ceļu un ielu segumu stāvoklis (% no kopējā garuma); ▪ Veloceliņu garums (km); ▪ Lietus ūdeņu novadīšanas un attīrīšanas sistēmas pie ceļiem un ielām (garums/km).
Atkritumu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas uzlabošanas pasākumi novadā

²⁹ Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (23.03.2004.)

apsaimniekošana	<p>(Pašvaldības dati un atkritumu apsaimniekotāja dati);</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Radīto atkritumu apjoms (t.sk. bīstamo atkritumu) (LVĢMC, Pašvaldības dati); ▪ Nodoto šķiroto un sadzīves atkritumu apjoms (LVĢMC, Pašvaldības dati).
Aizsargājamās dabas teritorijas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Īpaši aizsargājamo biotopu platības un kvalitāte, īpaši aizsargājamo sugu atradņu skaits un stāvoklis (Ādažu novada pašvaldība sadarbībā ar sugu un biotopu ekspertiem, Dabas aizsardzības pārvalde); ▪ Dabas aizsardzības plānu izstrāde (Dabas aizsardzības pārvalde).
Kultūrvēsturiskais mantojums un tūrisms	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sakārtoto kultūrvēsturisko objektu skaits (Pašvaldības dati); ▪ Attīstīto un sakārtoto tūrisma objektu un infrastruktūras projektu skaits (Pašvaldības dati).
Degradētās teritorijas, piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu, degradēto teritoriju skaits (pašvaldības dati, LVĢMC, īpašnieki); ▪ Sakārtoto, attīstīto un revitalizēto objektu/teritoriju skaits (Pašvaldības dati, īpašnieki).

KOPSAVILKUMS

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros, Vides pārskata projekts, izstrādāts Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības startēģijas 2013.-2037.gadam 2021.gadā aktualizētajai redakcijai un Ādažu novada attīstības programmas 2021. – 2027. gadam projekta redakcijai.

Ņemot vērā normatīvo aktu prasības un pieejamo informāciju par vides stāvokli Ādažu novadā, Vides pārskata projektu, Ādažu novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, izstrādāja SIA “Reģionālie projekti”.

Tika izvērtēts Ādažu novada esošais vides stāvoklis, analizēta plānošanas dokumentu atbilstība izvirzītajiem starptautiskajiem un nacionālajiem vides aizsardzības politikas mērķiem un kritērijiem, kā arī spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Vides pārskatā tiek vērtēta aktualizētajā ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteiktā telpiskās attīstības perspektīva, to vadlīnijas un attīstības programmā plānoto rīcību un investīciju projektu iespējamā ietekme uz vides stāvokli un cilvēku dzīves un darba telpu Ādažu novadā.

Īstenojot attīstības programmā noteiktos pasākumus, aktivitātes un investīciju projektus, var tikt atstāta gan pozitīva, gan negatīva ietekme uz vidi. Negatīvā ietekme lielākoties būs īslaicīga, kas galvenokārt saistīsies ar būvniecības darbiem un siltajā sezonā pieaugošo tūristu skaitu. Pozitīvā ietekme veidosies uzlabojot infrastruktūru, dabas un kultūrvēsturisko objektu aizsardzību un saglabāšanu, sociālo vidi u.c. Īstenojot ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteikto teritorijas telpisko perspektīvu un ievērojot vadlīnijas arī turpmākajos novada teritorijas plānošanas dokumentos, var tikt atstāta gan pozitīva, gan negatīva ietekme, gan īslaicīga, gan ilglaicīga ietekme.

Apkopojot potenciālās ietekmes, var uzskatīt, ka ievērojot vides aizsardzības normatīvus, kompetento institūciju prasības un rekomendācijas, kā arī veicot pārdomātu un ilgtspējīgu novada turpmāko attīstību, plānošanas dokumentu ieviešana, neatstās sliktāku ietekmi uz vides kvalitāti kāda tā ir šobrīd, bet gan veicinās tās sakārtošanu un attīstību.

Attīstības programmai nav plānoti vairāku alternatīvu scenāriji, jo Rīcības plānā un Investīciju plānā izvirzītās aktivitātes tiks īstenotas pakāpeniski, atkarībā no pieejamā finansējuma, tehniskajām iespējām un sabiedrības vēlmēm un vajadzībām. Attīstības programmai tiek paredzēta “nulle alternatīva”, kas paredz to, ka nerealizējot plānošanas dokumentu, tiktu saglabāta esošā situācija un turpmāk netiktu plānota pārdomāta Ādažu novada attīstība.

Vides pārskatā paredzēto un neparedzēto ietekmju uz vidi izvērtējums jāveic izstrādājot plānošanas dokumentu ieviešanas monitoringus, kas jāiesniedz Vides pārraudzības valsts birojā.

Sabiedrībai tiks nodrošināta iespēja piedalīties Ādažu novada attīstībā un sniegt savu viedokli publiskās apspriešanas laikā par plānošanas dokumentiem un Vides pārskata projektu redakcijām.

PIELIKUMI

1. Pielikums. **Ilgspējīgas attīstības stratēģijas un Attīstības programmas indikatori no vides aizsardzības viedokļa**
2. Pielikums. **Attīstības programmas stratēģiskās matricas vidēja termiņa prioritāšu īstenošanai izvērtējums attiecībā uz ietekmi uz vidi**
3. Pielikums. **Sabiedrības informēšana pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas**

1. pielikums. **Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas un Attīstības programmas indikatori monitoringam no vides aizsardzības viedokļa**

PRIORITĀTE	MĒRĶIS	UZDEVUMI	INDIKATORI
Uzlabot gaisa kvalitāti	Stacionāro un mobilo piesārņojuma objektu radītās ietekmes uz atmosfēras gaisa kvalitāti samazināšana.	<p>Samazināt katlu māju, ražošanas uzņēmumu un autotransporta radīto ietekmi uz vidi.</p> <p>Minimizēt autotransporta radītā gaisa piesārņojuma ietekmi, padarīt efektīvāku sabiedrisko transportu.</p> <p>Minimizēt trokšņu un smaku ietekmi.</p> <p>Apkarot emisiju tās izcelsmē – samazinot transporta plūsmu un pielietojot videi draudzīgu kurināmo, ražošanas tehnoloģijas, degvielu.</p>	<p>Limitētās un faktiskās emisijas no katlu mājām, rūpniecības uzņēmumiem u.c. emisiju avotiem.</p> <p>Videi draudzīgo uzņēmumu skaits.</p> <p>Pārvadāto pasažieru skaita pieaugums un pārvadājumu pakalpojumu efektivitāte sabiedriskajā transportā.</p> <p>Izveidoto veloceļu garums.</p> <p>Zaļo zonu, apstādījumu, aizsargstādījumu daudzums.</p>
Saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabiskās struktūras daudzveidību	Veselīgas un kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšana visiem novada iedzīvotājiem	<p>Saglabāt mežus rekreācijai.</p> <p>Aizsargāt upes un ezerus no pieaugošās slodzes, attīrot un labiekārtojot pludmales, izveidojot to apkalpes infrastruktūru.</p> <p>Aizsargāt pārmitrās teritorijas ekoloģiskā līdzsvara saglabāšanai, pēc iespējas atvērto apbūvi no plūdu riskam pakļautām dabas teritorijām.</p>	<p>Mežu platības ciemos (%).</p> <p>Labiekārtotu atpūtas vietu skaits.</p> <p>Jaunizveidoto parku, skvēru apzaļumošanas projekti.</p> <p>Realizētie dabas projekti pašvaldībā (labiekārtoto parku skvēru, ūdens malu īpatsvars).</p> <p>Apbūves platību dinamika.</p> <p>ĪADT dabas aizsardzības plānu izstrāde, individuālo dabas aizsardzības noteikumu izstrāde un pieņemšana.</p>
Samazināt atkritumu daudzumu	Efektīvas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas izveide pašvaldībā un dalītas atkritumu savākšanas sistēmas pilnveidošana.	<p>Nodrošināt atkritumu šķirošanu un dalītu savākšanu.</p> <p>Nodrošināt atkritumu otrreizēju izmantošanu.</p> <p>Atbalstīt veģetācijas atkritumu pārstrādi kompostā.</p>	<p>Dalīts savākto atkritumu daudzums (% pret esošo).</p> <p>Pārstrādei nodotais atkritumu daudzums pa atkritumu veidiem (% pret esošo).</p> <p>Nodrošināta veģetācijas atkritumu pārstrāde kompostā.</p> <p>Izveidoti dalītas atkritumu savākšanas laukumi/punkti.</p>

PRIORITĀTE	MĒRĶIS	UZDEVUMI	INDIKATORI
Saglabāt virszemes un pazemes ūdens kvalitāti	<p>Atveseļot un saglabāt ūdenstilpes un ūdensteces.</p> <p>Nodrošināt ūdensgūtņu aizsardzību.</p>	<p>Samazināt apdzīvoto vietu negatīvo ietekmi uz ūdensobjektu ekosistēmām.</p> <p>Nodrošināt labiekārtotas, publiski pieejamas ūdensmalas un peldvietas.</p> <p>Plānojumos ņemt vērā ūdensgūtņu aizsargjoslas.</p>	<p>Ūdeņu krājumu izmantošanas intensitāte.</p> <p>Dzeramā ūdens analīžu rezultāti.</p> <p>Piesaistīto fizisko un juridisko personu skaits, kuriem tiek nodrošināti centralizētās kanalizācijas pakalpojumi.</p> <p>NAI pakalpojumu izmantotāju pieaugums (%) blīvi apdzīvotās vietās (ciemos).</p> <p>Normatīvi attīrīto notekūdeņu daudzums (% pret esošo).</p> <p>Peldvietu skaits, kurās tiek veikts ūdens kvalitātes monitorings.</p> <p>Attīrīto notekūdeņu kvalitātes atbilstība normatīvo aktu prasībām</p> <p>Virszemes ūdeņu kvalitāte, kuros tiek novadīti attīrītie notekūdeņi</p> <p>Ūdensgūtņu aizsardzība pret piesārņojumu.</p> <p>Rekultivētās piesārņotās un degradētās teritorijas.</p> <p>Potenciāli piesārņoto vietu skaits.</p> <p>Tūristu skaits sezonāli iecienītākajos objektos.</p>
Minimizēt klimata pārmaiņas	<p>Veicāt energoefektivitāti un vietējo resursu izmantošanu.</p>	<p>Veikt ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus.</p> <p>Videi draudzīga siltumapgāde, ražošanas un loģistikas uzņēmumi.</p> <p>sabiedriska transporta attīstība.</p> <p>Pieejamības uzlabošana ar sabiedrisko transportu.</p> <p>Biodegvielas izmantošana.</p>	<p>Energoefektīvu (nosiltinātu utml.) pašvaldības ēku un daudzdzīvokļu māju īpatsvar</p> <p>Videi draudzīga transporta, ražošanas un loģistikas attīstība, videi draudzīgu uzņēmumu īpatsvars.</p> <p>Transporta infrastruktūra, transporta plūsmas kustība, neveidojot sastrēgumus, apbraucot blīvi apdzīvotās vietas.</p>
Izveidot veselīgu un drošu dzīves vidi	<p>Nodrošināt iedzīvotājiem publiskās infrastruktūras un dabas resursu pieejamību pēc</p>	<p>Nodrošināt iedzīvotājiem kvalitatīvu rekreācijas vidi, iespējas izmantot sporta, izglītības, kultūras, primārās medicīnas pakalpojumus, pēc iespējas tuvu dzīvesvietai.</p>	<p>Jauni un sakārtoti sociālās un tehniskās infrastruktūras objekti (t.sk. vides pieejamības nodrošināšana).</p> <p>Degradēto teritoriju un būvju skaita samazinājums (t.sk. likvidēto nesankcionēto izgāztuvju skaita).</p>

PRIORITĀTE	MĒRĶIS	UZDEVUMI	INDIKATORI
	<p>iespējas tuvu dzīvesvietai.</p> <p>Mazināt sociālo atšķirtību.</p>	<p>Nodrošināt iedzīvotājiem drošu, sakārtoto un funkcionāli izmantoto pilsētvidi.</p> <p>Nodrošināt appludināšanai vai gruntsūdens līmeņa paaugstināšanai apdraudēto teritoriju samazinājumu, veikt nepieciešamos inženier-sagatavošanas pasākumus vai hidrotehniskās izbūves ierīkošanu.</p> <p>Mobilitātes nodrošināšana visiem (arī tiem, kam nav privātā automobiļa).</p>	<p>Plūdu draudu samazināšanas pasākumi.</p>
<p>Pašvaldības ieguldījums vides kvalitātes uzlabošanā</p>	<p>Sakopta un sakārtota vide pašvaldībā.</p> <p>Iedzīvotāju vides kvalitātes uzlabošana.</p>	<p>Attīstīt pašvaldībā vides projektus tajās jomās, kuras tiek noteiktas par prioritārajām pašvaldībā.</p>	<p>Realizētie projekti vides jomā pašvaldībā (to daudzums un vai tie aptver aktuālākās vides problēmas).</p> <p>Pašvaldības iedzīvotāju iesaistīšanās sakopšanas talkās.</p> <p>Iedzīvotāju informēšana par vides aktuālākajām problēmām (laikraksti, informatīvie stendi, baneri mājas lapās u.c. materiāli).</p> <p>Pašvaldības sadarbība ar skolām, interešu pulciņiem u.c. par vides uzlabošanu (ideju konkursi, labdarības akcijas, vides dienas, velo maratons u.c. pasākumi).</p>

2. pielikums. **Attīstības programmas stratēģiskās matricas vidēja termiņa prioritāšu īstenošanai izvērtējums attiecībā uz ietekmi uz vidi**

(izstrādē)

3. pielikums. Sabiedrības informēšana pēc plānošanas dokumenta pieņemšanas

(23.03.2004. MK noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” VII nodaļa)

PIRMS PLĀNOŠANAS DOKUMENTU PIEŅEMŠANAS IZSTRĀDĀTĀJS ŅEM VĒRĀ:

- Vides pārskatu;
- Sniegtos atzinumus;
- Publiskās apspriešanas rezultātus.

14 DIENU LAIKĀ PĒC PLĀNOŠANAS DOKUMENTU PIEŅEMŠANAS IZSTRĀDĀTĀJS SAVĀ MĀJAS LAPĀ INTERNETĀ IEVIETO INFORMATĪVU ZIŅOJUMU, kur īsi izklāsta:

- Kā plānošanas dokumentos integrēti vides apsvērumi;
- Kā ņemts vērā vides pārskats, izteiktie atzinumi, publiskās apspriešanas rezultāti;
- Izraudzītā risinājuma pamatojums;
- Pasākumi monitoringa veikšanai, t.sk. monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņi.

PAZIŅOJUMS PAR PLĀNOŠANAS DOKUMENTA PIEŅEMŠANU

VIDES PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

- Izstrādātāja mājas lapā internetā;
- Laikrakstā "Latvijas vēstnesis";
- Vides pārraudzības valsts biroja mājas lapā internetā.

REĢIONĀLĀ LĪMEŅĀ VAI CITA VEIDA PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM

- Vismaz vienā vietējā laikrakstā;
- Valsts vides dienesta Reģionālajai vides pārvaldei, institūcijām un organizācijām, no kurām saņemti komentāri un priekšlikumi;
- Vietējai pašvaldībai, kuru ietekmē plānošanas dokumenta īstenošana.

PAZIŅOJUMĀ NORĀDA:

- Plānošanas dokumenta nosaukums un datums;
- Izstrādātājs, adrese, tālruņa numurs, mājas lapas adrese internetā;
- Kad un kur sabiedrībā var iepazīties ar plānošanas dokumentu, vides pārskatu, informatīvo ziņojumu, atzinumu, termiņiem monitoringa ziņojuma iesniegšanai.

Izstrādātājs: SIA "Reģionālie projekti"
Rūpniecības iela 32b – 501, Rīga, LV – 1045, Latvija
Tel.: +371 67 32 08 09
www.rp.lv